

Historische gids Nieuweweg, Renkum

bijgewerkt op 15 maart 2024

Teksten en of foto's afkomstig van:

Peter-Jan Arens
Klaartje Bakker
Lies van den Broek
Gerrit Bollen
Jet Krul-van Dijk
Lambert van Gils (redactie)
Annelies Hoogmoed
Irma van de Kamp
Cootje Kusters - Ritman
Geert Nijland
Andrea van Steen - Florijn
Pauline Woudenberg-Verhoef
en Hans Braakhuis (redactie)

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding.	1
a.	De pré-kadasterkaart uit 1814.	2
2.	Historische achtergrond van de omgeving rond de Nieuweweg.	3
3.	Teksten van Wes Beekhuizen en E.J. Demoed.	12
4.	Annelies Hoogmoed: Veld, Veldheim Veldheimweg.	14
a.	Het perceel van Roelof Jansen.	14
b.	Huis in het Veld 1856 - 1890.	15
c.	De heer en mevrouw Van de Moolen.	17
d.	De aanleg van de Nieuweweg.	22
e.	Villa Nuova.	22
f.	Sloop villa Nuova.	24
5.	De bewoners van Huize Veldheim.	28
a.	De familie Beuker.	28
b.	Broer en zus Hendrik en Hendrika Blokhuis.	29
c.	De heer en mevrouw Lensvelt.	31
d.	De familie Boom	31
e.	De families Donker en Mesker.	34
f.	De oorlogsjaren.	39
g.	Na de oorlogsjaren.	41
h.	De afbraak van Veldheim.	41
i.	De Veldheimweg en de bouw van de woningen.	44
6.	Bebouwing ter hoogte van de Nieuweweg.	47
a.	Villa Soeterbeeck, nu Dorpsstraat 159 - 161(a)	47
b.	Verdwenen Nieuweweg 2	58
c.	Villa Weltevreden, Dorpsstraat xxx	60
d.	De drie woningen aan het begin van de Nieuweweg, 2, 4 en 6	61
e.	Verdwenen Ceacilialaan	62
f.	Dorpsstraat 160, voormalige pastorie	64
g.	Beukenlaan 1.	65
h.	Woning aan de Groenendaalseweg, D125 en 347.	69
i.	De situatie in 1884 Kadaster sectie C.	71
7.	De Haverkorn van Rijsewijk huizen: Nieuweweg 14, 29, e.a.	72
a.	Genealogie dr. C. Th. Haverkorn van Rijsewijk.	72
b.	Dr. C. Th. Haverkorn van Rijsewijk komt naar Renkum.	74
c.	Dr. C. Th. Haverkorn van Rijsewijk gaat bouwen.	75
d.	Afbouw van de woningen.	75
8.	De huisnummers aan de Nieuweweg.	77
a.	De BAG	77
b.	Hernummering	79
c.	Hernummering oneven nummers.	80
d.	Hernummering even nummers.	80
e.	Hernummering rond 1951	80
9.	De woningen aan de Nieuweweg.	82
a.	Nieuweweg 1	82
b.	Nieuweweg 2	84

c.	Nieuweweg 3	85
d.	Nieuweweg 3 A	87
e.	Nieuweweg 4	94
f.	Nieuweweg 5	95
g.	Nieuweweg 6	107
h.	Nieuweweg 7	109
i.	Nieuweweg 8	112
j.	Nieuweweg 9	113
k.	Nieuweweg 10 + 12, voormalig Huize Veldheim	114
l.	Nieuweweg 11	115
m.	Nieuweweg 12	115
n.	Nieuweweg 13	116
o.	Nieuweweg 14	117
p.	Nieuweweg 15	120
q.	Nieuweweg 16	121
r.	Nieuweweg 17	122
s.	Nieuweweg 17a	122
t.	Nieuweweg 18	123
u.	Nieuweweg 19 en 21	126
v.	Nieuweweg 20	139
w.	Nieuweweg 21	140
x.	Nieuweweg 22	141
y.	Nieuweweg 23	142
z.	Nieuweweg 24	148
aa.	Nieuweweg 25	149
bb.	Nieuweweg 26	151
cc.	Nieuweweg 27	152
dd.	Nieuweweg 28	153
ee.	Nieuweweg 29	156
ff.	Nieuweweg 31	160
gg.	Nieuweweg 33	161
hh.	Nieuweweg 35	163
ii.	Bijzondere bomen aan de Nieuweweg	165
jj.	Evacuatielijst gemeente Barneveld	167
10.	Vroeger bij en op de Nieuweweg	168
11.	Echo's van de Nieuweweg	172
12.	Functie van de woningen	177
a.	Schilders	178
13.	Entrepreneurs	179
a.	Roelof Jansen	179
b.	Koning Willem III	179
c.	Hendrik van Scherrenburg	180
d.	Dr. Haverkorn van Rijsewijk en de familie Mees	182
e.	Mej. Bödeker	183
14.	Foto's	187
15.	Bronnen	187

1. Inleiding.

Sinds jaren houdt het Historisch Genootschap Redichem in augustus een tentoonstelling over een bepaald onderwerp in het Everwijnsgoed te Renkum. Een thema wordt uitgewerkt, foto's worden er bij gezocht, verhalen opgetekend. Zo was er in 2006 een tentoonstelling over Toerisme & Recreatie. Andere onderwerpen waren: Verenigingen, de Dorpsstraat (2005), de Utrechtseweg (2013) en de Leeuwenstraat (2016), steeds te Renkum. Voor 2018 is het thema de Nieuweweg te Renkum.

Helaas, het Everwijnsgoed is er niet meer. Het Historisch Genootschap Redichem nog wel.

In oktober 2017 zijn alle (oud)bewoners van de Nieuweweg, of zij, waarvan we wisten dat ze bekend waren met de Nieuweweg, uitgenodigd voor een inspiratie bijeenkomst. Doel: kennis maken, wat willen de bewoners wel en niet, enkele foto's laten zien en verdere afspraken.

We proberen de ontwikkeling van de woningen aan de Nieuweweg, vanaf het begin te volgen. Wat was er in de omgeving, voordat de Nieuweweg er was. Wat was er in de omgeving? Welke historische panden zijn er al niet meer. Daarna behandelen we vervolgens de woningen op huisnummer.

Niet alle woningen van de Nieuweweg worden beschreven.

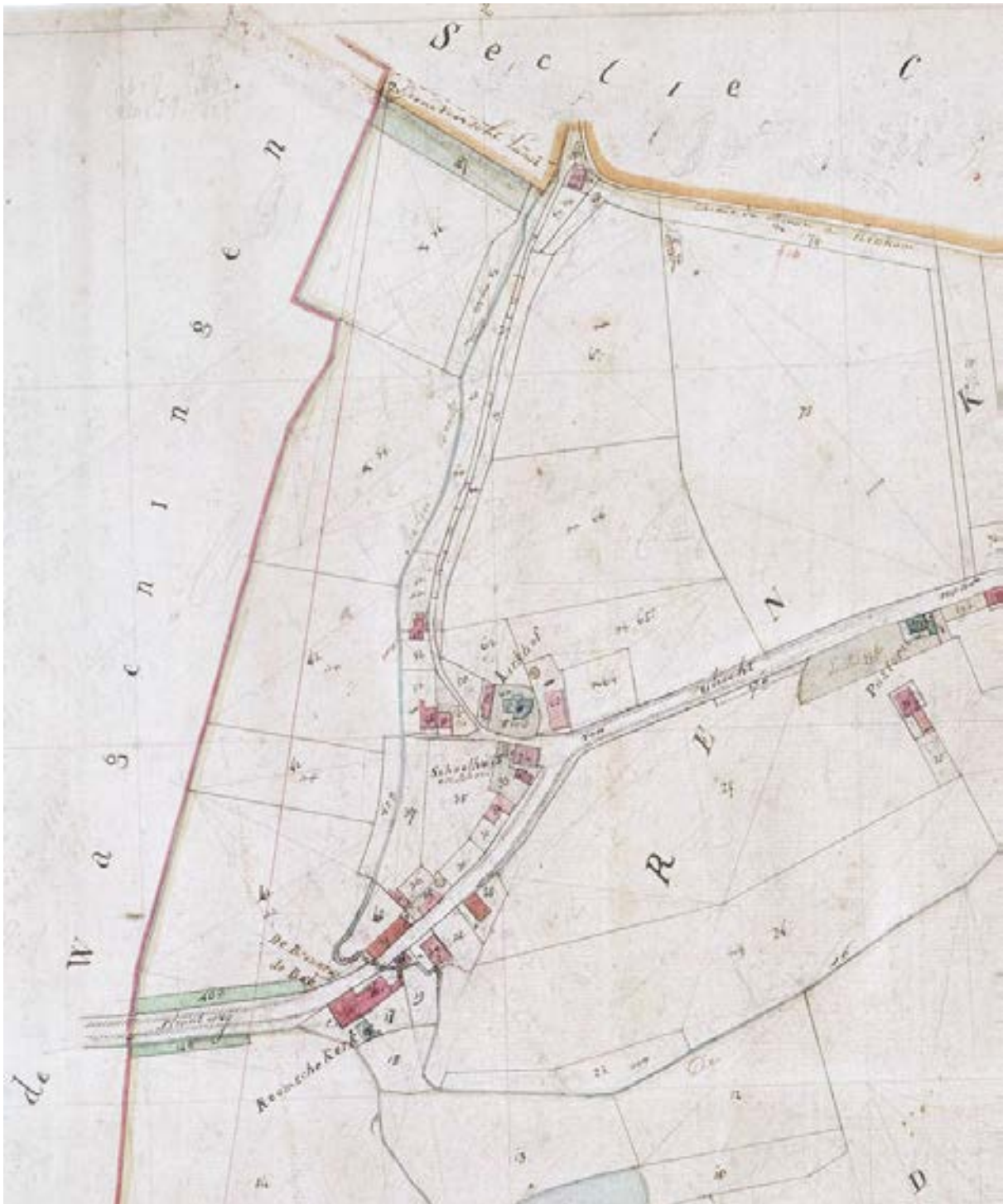
Woningen waarbij we hulp kregen van (oud)bewoners, zijn allemaal opgenomen. Woningen met een historisch materiaal, zoals bij Villa Anna, de woningen, die beschreven zijn in 1995 door Annelies Hoogmoed ("Schoutambt en Heerlijkheid" van Heemkunde in maart 1995), zijn opgenomen. Woningen waarbij we geen contact hadden met een bewoner zijn vrijwel niet beschreven. Het HGR is een vrijwilligers organisatie. We kunnen niet voor elke woning naar het Kadaster om daar alles uit te zoeken. Een bewoner kan het zelf ook doen. Vraag het Kadaster om alle tekeningen, registers, enz. aangaande een woning op te zoeken, te kopiëren en naar betrokkene te versturen. Vraag eerst wel om een offerte. Hier een [PDF](#) met meer zelfzoek informatie.

Het HGR heeft in het najaar van 2017 bij alle woningen aangebeld, gesproken met bewoners en of een kaartje in de brievenbus gedaan met een uitnodiging voor een eerste bijeenkomst, de "inspiratie avond" op 23 oktober 2017 voor de bewoners en andere geïnteresseerden. Gevolgd door een bijeenkomst op 16 april 2018, met veel foto's en een update. Gevolgd door een rondwandeling over de Nieuweweg op 3 juli 2018.

Het resultaat was: een tentoonstelling met foto's over de Nieuweweg op 26 augustus 2018 in het Everwijnsgoed te Renkum, een extra Echo's van zes dorpen" met meerdere teksten en enkele foto's en deze PDF.

Het zoeken hebben we niet kunnen afronden. De genealogie van de familie Mees is incompleet, ook voor wat betreft de Renkumse periode. Van mej. Bödeker blijft veel onbekend, terwijl het heel interessant kan zijn wat ze allemaal in het Renkumse gedaan heeft.

a. De pré-kadasterkaart uit 1814.

1814, de Franse periode. Het zijn de Fransen die met de driepuntsmeting beginnen, met achternamen en registratie van wie wat heeft, zodat er belasting kan worden geheven. er is nog geen Nieuweweg. Met nog Franse namen zoals: Chemin Du Moulin au Rinkum en ook de Grond Voortse Laan, bron Geldersch Archief en LvdB. Het Nederlandse kadaster gaat met deze gegevens verder in 1831.

2. Historische achtergrond van de omgeving rond de Nieuweweg.

De ontwikkeling van Renkum krijgt een eerste duw in de rug als in 1405, Reinald IV de hertog van Gelre, een Onze Lieve Vrouweklooster sticht, op de huidige T-splitsing van de Dorpsstraat en de Nieuweweg. Het gaat om een Augustijner Regularissenklooster en de hertog schenkt goederen en renten aan dit klooster. Dit klooster was een vervolg van de Hartense kapel, de Willibrord kapel, zoals Ruud Schaafsma deze noemt. Vele wonderen en tekens zouden "geschied zijn door die gebenedijde Moeder Godts Maria, wiens beeldt aldaer miraculeuselick gekomen was in het jaar 1380". Het is dit miraculeuze Mariabeeld dat de aanleiding vormt voor het klooster.

Het kasteel Grunsfoort wordt voor het eerst genoemd rond 1372. Grunsfoort is rond 1780 gesloopt en is daarom niet interessant voor de Nieuweweg. Wes Beekhuizen stelt dat de Cortenbergh (het huidige O.N.O.) al in 1357 wordt genoemd.

De Cortenbergh of Kortenburg is wel van belang. Er is een beschrijving van: "Een weg, die van den straatweg bij de oude kerk van Renkum (wordt genoemd vanaf 900-1000) noord-west-waarts gaat tot het gehucht De Korteberg, iets ten noorden van het latere Oranje-Nassauoord snijdt het dal ongeveer loodrecht op de beken, die er doorheen gaan met een brug. Aan de noordzijde hiervan stond het kasteel; daaromheen was een gracht, een groot vierkant terrein insluitend." Deze beschrijving is gedaan in 1937, doch niet duidelijk is over welke periode het hier gaat. Kennelijk wordt hier de weg "Onder de Bomen" beschreven, die daarvoor de Molenweg heette.

Uitsnede van een kaart omstreeks 1818, er is nog niets gebouwd. De Pastorie van de Hervormde Kerk, oud adres Dorpsstraat A 51 tegenwoordig: Dorpsstraat 160 te Renkum staat er al wel op.

Een tweede duw in de rug is de Kortenburg van Crommelin, in Wageningen. De Kortenburg is weer afgeleid van Grunsfoort en de Kortenburg werd in 1881 door de graaf Van Rechteren verkocht aan zijn baas. Van Rechteren was Kamerheer van koning Willem III. Huize Grunsfoort krijgt dan een andere naam: Oranje-Nassau's Oord (ONO). Zo'n belangrijk paleis om de hoek van de huidige Nieuweweg, heeft veel invloed op de directe omgeving.

Wageningen 12 April 1875.

N° 2047

Bew.
Liefde.

Met terugzending van het bij
mij ingekomen van 5 bez. N° 121. ons mede-
gedacht adres van M. G. W. Graaf van
Rechteren van opperleiden onder
Wageningen vergunning vragende
om het te heffen op den Eynde-
weg hem in eigendom behorende
hijpende van den straatweg tusschen
Wageningen en Renkum naar den
Hofweg te Harten gemeente
Renkum, hebben wij de ver-
zoeken te overnemen
dat de weg waarvoor die tolheffing
gevraagd wordt is de Kortenburgsche
allie, aangevonden in deze
gemeente aan den Dykstraatweg
dat deze weg niet voorkomt op de
leggen der Wijk, is veroorzaakt
door een heffing, aangevonden
dien niet genomen door Gedeputeerde
Staten bij besluit van den 5 November
1857 dat N° 16 bindende verklaring
dat de heer niet tot de openbare
wegen behoort;
dijt dit besluit het gevolg was van
een in der tijd dat wijl M. R. B. van

aan.

M. R. Burgemeester in Wilhelms

Renkum.

In deze brief van 12 april 1875 aan de Graaf van Rechteren stelt B&W van Ren-
kum vast dat de Kortenburgsche Allée niet te boek staat als officiële weg. Dit naar een
besluit uit 1857 van Gedeputeerde Staten. Graaf van Rechteren had blijkbaar in een
schrijven om deze inlichtingen gevraagd in verband met zijn plannen tolheffing te
vragen voor de Kortenburgsche Allée.

We hebben op dit moment van schrijven (juli 2018) nog steeds geen compleet beeld van wie, wat, waar op de Nieuweweg iemand iets koopt of verkoopt. In de tijd voor 1832 is er nog geen kadaster en zoeken bij het kadaster is te doen, dit vraagt veel tijd en veel vrijwilligers. We dachten aanvankelijk goed te kunnen leunen op de bouwgeschiedenis in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) (bagviewer.kadaster.nl) en we komen er tijdens ons onderzoek steeds meer achter dat er in Renkum veel te veel fouten in zitten. In de tekst wordt wel veelal de BAG-datum genoemd, met op- of aanmerkingen.

*Godert Willem Graaf van Rechteren
van Appeltern (1841- 1902) met
echtgenote Augusta Isabella
Alexandrina Janssens (1845- 1902).
Opname gemaakt rond 1878, als de
dochter Petronella Geertruida Agnes
Gravin van Rechteren, vrouwe van
Appeltern, geb. Horssen 3 januari
1868; hier 10 jaar zou zijn.*

De Nieuweweg is er niet altijd geweest.

De Nieuweweg is er niet altijd geweest. Het is de Dorpsstraat die als eerste weg in Renkum genoemd wordt. Op de oudst bekende kaart van Thomas Witteroos uit 1570 staat de Dorpsstraat al ingetekend. Rond 1741 was de Dorpsstraat al bestraat, een uitzondering in die tijd, zandwegen waren toen gewoon. De Bennekomseweg zien we voor het eerst verschijnen rond 1649 op de kaart van Nicolaes en Arnold Van [Geelkercken](#).

Op deze kaart staat de Bokkedijk tussen Renkum en Wageningen wel aangegeven, rechts van het woord "Clooster Camp". Bij hoge

waterstanden op de rivier liep vroeger het Rijnwater over de straatweg. Ergens in de Middeleeuwen is de weg verhoogd en toen ontstond de naam Bokkedijk naar de herberg de Bok genoemd.

Andere vroegere straten in Renkum waren: Onder de Bomen, de Beukenlaan, de Hartenseweg, de Achterdorpstraat en de Kortenburgse laan (vroeger het Papenpad genoemd). Het Onze Lieve Vrouwedijkje uit 1539 is identiek aan de Kortenburgse laan (zie Démoed p. 251). Al deze straten komen reeds voor op de kaart uit 1570.

Het Huis in het Veld ontstond in 1856. Later werd dit Villa Nuova en weer later Veldheim. Veldheim is afgebroken. Het Huis in het Veld was niet bereikbaar via de Nieuweweg, die was er nog niet. De toegang verliep via Onder de Bomen en de nog steeds bestaande

Een kaart uit 1832 met de naam en de kavel van Offenbergh zichtbaar en eronder de huidige plattegrond ([bron](#)) Bestaande uit hakhout, bos. Ook veel andere kavels in deze omgeving waren van Offenbergh, de waard van de herberg de Bok en de bijbehorende brouwerij. Er is in het geheel nog geen Nieuweweg.

hoofdlaan. De begraafplaats Onder de Bomen is rond 1860 in gebruik genomen. Op de foto is er nog geen uitberiding van de begraafplaats te zien. Het oudste gedeelte van de begraafplaats is geheel aan de rechterkant, achter de heg en valt dus buiten het beeld van de opname. Fotografie begint zo na 1880. In de jaren daarna begint de ansichtkaart. De uitbreiding van de begraafplaats rond 1930 aan de noordzijde is hier nog niet zichtbaar. De ansichtkaart is dus gemaakt tussen 1885 en 1930. Loop de hoofdlaan van de begraafplaats eens op, helemaal naar het eind, tot aan een grote oude muur, of te wel de oude toegang van het Huis in het Veld.

De zandweg, de Nieuweweg, werd in 1872 aangelegd door Godert Willem Graaf van Rechteren van Appeltern (1841- 1902), die woonde op de Kortenburg, ook wel huize Grunsfoort genoemd. Voor hem woonde Crommelin op de Kortenburg en het was van

Hier nog een keer vrijwel dezelfde ansicht. Deze heeft gelopen op 16-4-1910. Er hangt was te drogen en er staat een hekwerk om het perceel van Villa Nuova, De ansicht is een uitgave van Em. A. Manase Boekhandel.

Rechteren die in 1881 de Kortenburg verkocht aan koning Willem III. De weg is later overgedragen aan de Gemeente, toen beide kanten waren volgebouwd met villa's en arbeiderswoningen. (Hieruit is misschien op te maken, dat ook de Nieuweweg is aangelegd op grondgebied behorende bij Kortenburg.)

“Het net van verharde wegen werd in 1893/95 uitgebreid door de verharding van de weg over de Mussenberg (Bergerhof), de Brinkweg en de Grunsfoortselaan (thans Nieuweweg). Deze laatste weg werd in 1872 door Graaf van Rechteren van Kortenburg als een particuliere weg over zijn terrein vanaf de Dorpsstraat naar de reeds bestaande laan oostelijk van de Beukenlaan naar zijn herenhuis (Kortenburg). (Uit Demoed; Van een groene zoom aan een vaal kleed; p. 253)

De latere Nieuweweg is dan min of meer een verhard zandpad. Op meerdere foto's van de “Onder de Boomen” is te zien dat een smal pad, wordt verbreed, dat er bomen worden geplant en dat de weg echt wordt verhard.

Naar het Sanatorium „Oranje Nassau's Oord.”

RENKUM

De Nieuweweg is net verbreed. Te zien aan het jonge boompje op de hoek links.

Voor de Nieuweweg zijn vele namen gebruikt.

De naam Nieuweweg

De zandweg, de Nieuweweg, werd in 1872 aangelegd door Godert Willem Graaf van Rechteren van Appeltern (1841- 1902), die woonde op de Kortenburg, ook wel huize Grunsfoort genoemd. Voor hem woonde Crommelin op de Kortenburg en het was van Rechteren die in 1881 de Kortenburg verkocht aan koning Willem III. De Nieuweweg is later overgedragen aan de Gemeente.

De naam Nieuwe(n)weg zien we voor het eerst verschijnen in 1872. (Démoeud p. 229 3de alinea) In de BAG zien we twee woningen die in 1878 betrokken zijn, de Nieuweweg 11 en 13. Ook in de Wageningsche Courant van 09/12/1886 staat Nieuwenweg.

Daarnaast zien we Grunsfoortselaan op kaarten voor het eerst verschijnen in 1894 en weer verdwijnen in 1932.

Daarna verschijnt de naam Kortenburgsche allee, die naam komt voor op een kaart uit de periode 1890 – 1907, hoewel de naam “Kortenborch” al op een kaart staat van T. Witteroos uit 1570. In 1902 komen we in advertenties de Kortenburgse Allee als naam tegen. “te koop, bouwgrond gelegen aan de Kortenburgse Allee, naast de woning van den heer Beuker” (= Veldheim). In de “Rijksgids voor den telefoondienst 1905 en 1906” en later, staat tot ongeveer 1927 Nieuwe weg. De spatie verdwijnt vanaf 1926.

Bij Démoed zien we ook nog de naamsverandering van de Nieuweweg: "Het net van verharde wegen werd in 1893/95 uitgebreid door de verharding van de weg over de Mussenberg (Bergerhof), de Brinkweg en de Grunsfoortselaan (thans Nieuweweg). Deze laatste weg werd in 1872 door Graaf van Rechteren van Kortenburg als een particuliere weg over zijn terrein, vanaf de Dorpsstraat naar de reeds bestaande laan oostelijk van de Beukenlaan naar zijn herenhuis" (Kortenburg). (E.J. Démoed, Van een groene zoom aan een vaal kleed; p. 253). De latere Nieuweweg is dan min of meer een smal verhard zandpad. Op meerdere foto's van Onder de Boomen is te zien, dat rond die tijd de aansluiting van de Nieuweweg naar de Beukenlaan en Kortenburg wordt verbreed, dat er bomen worden geplant en dat de weg echt wordt verhard.

We hebben nog geen goed overzicht. Als eerste verschijnt de naam Kortenburgsche allee. Die naam komt voor op een kaart uit de periode 1890 - 1907. Op: "Trottoiraanleg Dorpsstraat te Renkum, juli 1928" (GA 424). In die tijd lag de Nieuweweg waar nu de Doornenkampseweg in Heelsum is! In de krant vinden we: "Verkoop woning (in 2 verhuurd) met boomgaard, bouwland en tuin tussen Kortenburgsche Allee en Groenendaalscheweg kad. Sectie D no. 710, 711 ged. groot 23 are. Eigenaar Mw. de Wed. van de Lugt-van Rennes (OC 01-12-1906). "Opbrengst f 3.978,-. Eigenaar F. en J. van Scherrenburg." (OC 22-12-1906).

[Link](#) naar deze kaart uit juli 1928 bij het Gelders Archief, **Koelenburgsche Allee ???**

In de Wageningsche Courant, van 09/12/1886 staat "Nieuwenweg". Deze naam wordt niet meer gebruikt na 1920.

In de "Rijksgids voor den telefoondienst 1905 en 1906" en later, staat tot ongeveer 1927 "Nieuwe weg". De spatie verdwijnt vanaf 1926. In 1902 komen we in advertenties de Kortenburgse Allee als naam tegen. "te koop, bouwgrond gelegen aan de Kortenburgse Allee, naast de woning van den heer Beuker (= Veldheim)". Op de Renkumse kadastrale Gem. Renkum, blad 2, uit 1907 (GA77) staat nog steeds de Kortenburgse Allee vermeld. Oosterbeekse Courant 20-12-1919: "Verzoek bestrating Nieuweweg Renkum". Besproken in de Raadsvergadering van 18 december 1919: "Als gevolg van het uitbreidingsplan van Ir. Jos Cuypers uit 1920 ontstonden nog de Grunsfoortseweg, de Kloosterkampweg, de Willebrordweg" enzovoort. (Démoed, p. 253).

Tijdens de raadsvergadering van 17 november 1927 wordt een wijziging van het bestemmingsplan aangenomen. Er komt een weg tussen Onder de Boomen en de Nieuweweg: de Grunsfoortseweg.

Kadasterkaart uitsnede met de Heelsumse Nieuweweg; bron Gelders Archief

De oudste woningen op de nieuwe Grunsfoortseweg zijn volgens de BAG betrokken in 1928.

Overname van een nieuw aangelegden weg.
Door den heer H. van Scherrenberg wordt de
door hem aangelegde weg tusschen den Nieu-
weweg en Onder de Boomen te Renkum in
eigendom en onderhoud aan de gemeente aan-
geboden. Conform besloten.

Arnhemsche courant 21-10-1927

Nog een aanvulling van Geert Nijland, goed geschikt voor een volgend onderzoek: "Ik kom in mijn database de volgende oude namen tegen voor de Nieuwe weg: (1) Papenpad?? met een verwijzing naar een kaart met ??; (2) Weg van Renkum naar de molen, pré kadastrale kaart, of atlas 1818; (3) Grondvoortschen Laan, kad. Kaart 1818-1832; Kortenburgse allee, kaart 1890-1907; Nieuwe weg, kaartje door Burgsteyn beschreven, 1872. Ik heb wel enkele vermoedens over het verloop van het Papenpad: vanaf de Geertjesweg naar het zuidoosten lijken er enkele alternatieve tracés, die mogelijk in verschillende perioden in gebruik zijn geweest: (1) pal rechtdoor langs de huidige Douglaslaan en langs de noordkant van de ommuurde tuin, naar Grunsfoort; (2) met een knik en dan linea recta naar het hertenpark van ONO, het kaarsrechte pad ligt hier en daar nog in het bos; (3) vanaf de gerestaureerde Wildgraaf via de Zwarte weg en de voormalige Grondvoorstsche laan en de huidige Nieuwe

weg naar het Klooster (Er bestaat een kaart waarop de Nieuwe weg en de Grondvoortsche laan dezelfde naam dragen). We hebben nog geen goed overzicht.

3. Teksten van Wes Beekhuizen en E.J. Demoed.

De tekst van Wes Beekhuizen, uit: Groen was mijn dorp; 1973, pagina 87 en 88. Situatie in 1910.

“Een weg die nog enige aandacht vereist is de Nieuwe Weg, in 1872 aangelegd door graaf van Rechteren die toen op Kortenburg woonde, het latere Oranje Nassau's Oord. Het eerste pand ter rechterzijde aan de Nieuwe Weg, volgend op de villa Weltevreden op de hoek van de Dorpsstraat, werd in 1910 bewoond door de zusters van een kloosterorde die de leiding hadden van de meisjesschool achter hun huis gebouwd. Langs de achtertuin van Weltevreden liep een weggetje naar het schooltje van twee lokalen en bij de ingang aan de Nieuwe Weg was de naam Van Wijck-Conijn-Stichting uitgezaagd in een toog van plaatijzer die gedragen werd door twee kunstig besmede palen ter weerszijden. Na het zusterhuis volgden drie echt Gelderse woninkjes daar als het ware een eigen buurtschapje vormend met de knusse erfjes rond de huisjes en een waterpomp voor gezamenlijk gebruik midden in het complexje. Een voor die tijd riant herenhuis rees na de drie boerenhuisjes aan de Nieuwe Weg op. Het was de villa Anna waarin de schilder Theophile de Bock met zijn vrij grote gezin zijn Renkumse jaren heeft doorgebracht. Ook in het naast deze villa staande, wat eenvoudiger huis, werden palet en penseel gehanteerd, want daar woonde Andries Verleur die verscheidene jaren in onze omgeving schilderde en van wiens werk nog wel iets in ons dorp te vinden is. Het verdere gedeelte van de Nieuwe Weg is aan die kant pas na 1910 bebouwd met diverse villaatjes. Wat de linkerzijde betreft kan vermeld worden dat, grenzend aan de achtertuin van huize Soeterbeek op de hoek van de Dorpsstraat, het erf lag van boer Versteeg. Zijn boerderijtje was een heel eind van de weg af gebouwd en dwars door een mooie boomgaard leidde een zandweg naar het boerenhuis. De pruimen van boer Versteeg waren van superieure kwaliteit en dat leidde er toe dat wij als opgeschoten jongens zijn bongerd in het najaar graag met een bezoek vereerden, bij voorkeur na zonsondergang. Net als boer Haalboom van de Molenweg had boer Versteeg ook een melkmeisje, want zijn knappe dochter Betje heeft, bevallig juk en emmers torsend, vele liters afgeleverd van de melk die toen al goed voor elk was. Boer Versteeg had een welgestelde buurman, meneer Blokhuis, die het buitenhuis Veldheim bewoonde dat eigenlijk wel een kleine buitenplaats mocht heten. De naar schatting veertig meter van de Nieuwe Weg gelegen, royale villa, had een grote voortuin waarin groepen vreemde dennen, fraaie rozenperken, grote platanen, acasia's en allerlei mooi geboomte prijkte. Langs de rechterzijde liep een smal paadje naar het tuinmanshuisje van Veldheim en de daarachter gelegen moestuinen. Naast Veldheim stond het villaatje Zonnewende van mevrouw Mees wiens dochter met dokter Haverkorn van Rijsewijk getrouwd was. Na het overlijden van mevrouw Mees bewoonden de ouders van onze dorpsarts en diens broer Harry, de kunstschilder, het aardige huis aan de Nieuwe Weg. De oude Heer Haverkorn van Rijsewijk was vele jaren directeur geweest van het museum Boymans in Rotterdam. Na Zonnewende volgde nog een villaatje waarvan ik mij meneer van de Meer als bewoner herinner. Hij was militair geweest in Oost Indië en had zijn onderkomen in Renkum Kadgir genoemd.

Verder lag hier open terrein tot onderaan de Nieuwe Weg en doorlopend langs de weg Onder de Bomen tot tegen het hoger gelegen kerkhof aan. Die hele driehoek was een woestenij waarin zand en grind werd uitgegraven en vormde een uitgelezen gebied om soldaatje te spelen.

Met deze beknopte weergave van hetgeen er omstreeks 1910 aan de Nieuwe Weg in ons oude dorp te zien was, besluit ik dan de beschrijving van de voornaamste wegen en buurtschappen”.

E.J. Demoed; Van een groene zoom aan een vaal kleed. De geschiedenis van de dorpen Oosterbeek, Wolfheze, Doorwerth, Heelsom en Renkum:

“Zo ontstond na de aanleg van de Nieuweweg in 1872, aldaar een bebouwing. Langs de Dorpsstraat en de Utr.weg ontstonden de woningen van de fabrikanten en de dorpsnotabelen. Ik denk hier b.v. aan de villa's ten westen van de Nieuweweg voor de steenfabrikanten, het in 1886 geheel verbouwde „Rijnzicht- van de familie Buse, in welk jaar diens dochter huwde met dhr. Le Maitre, de latere bewoners, en dat in deze eeuw als hotel werd ingericht ; de villa's Dorpsstraat 83-85 van de fam. Ploem, waarin mej. Ploem later haar kostschool hield (in 1913 tot dubbel winkelhuis verbouwd). Verder het in 1843 gebouwde Ee-wil-ka van de fam. Ploem, hetwelk in 1903 door de R.K. Kerk werd aangekocht, en sindsdien Sancta Maria heette. Dit gebouw is echter in 1950 gesloopt en vervangen door het huidige klooster”.

Copyright HGR

4. Annelies Hoogmoed: Veld, Veldheim Veldheimweg.

In maart 1995 verscheen in het tijdschrift: Schoutambt en Heerlijkheid, een artikel van Annelies Hoogmoed, genaamd: “**Veld, Veldheim Veldheimweg**”. Het artikel gaat met name over het ontstaan van het Huize Veldheim, het ontstaan er van, tot aan het ontstaan van de Veldheimweg.

Veel van deze teksten, zijn met instemming van Annelies Hoogmoed door HGR gebruikt. Deze teksten zijn steeds met het lettertype Americana opgenomen, zodat ze herkenbaar blijven.

a. Het perceel van Roelof Jansen.

Toen het perceel van Roelof Jansen in 1832 door het Kadaster werd opgemeten stond er geen huis of schuur op ¹. Het perceel gaat vervolgens over op familieleden, eerst Bernardus Jansen, een militaire broodbakker in Arnhem en in 1856 op Johannes (Roelofsz) Jansen, timmerman te Renkum, die er in 1856 (zelf?) een huis sticht. Deze timmerman bezat nog een huisje en verspreid liggend drie perceeltjes grond. Voor zijn nieuwe huis betaalde hij ruim vier keer zo veel belasting als voor zijn oude huis, namelijk twee gulden en achtentwintig cent per jaar.

Afb. 3 De situatie in 1872, de aanleg van de Nieuweweg. Het huis van Jansen is ingetekend evenals de Nieuweweg (stippellijn). Langs de Molenbeek loopt de Molenweg naar de papiermolen van de heer Sanders. De Groenendaalseweg en de Leeuwensteeg (Leeuwenstraat) lopen nog door de velden. De bebouwing aan de Dorpsstraat begint rond de Leeuwensteeg.

Het kadaster registreert alleen de eigenaar van een huis, deze hoeft niet zelf in het huis te wonen maar kan het huis verhuren.

Het bevolkingsregister registreert wie de bewoners van een huis zijn. Deze gegevens zijn in Renkum tijdens de Tweede Wereldoorlog verloren gegaan. Johannes (Roelofsz) Jansen bouwde er een huis maar of hij er zelf woonde, is van deze eerste eigenaar niet met zekerheid te zeggen; hij bezat immers nog een huisje. (HB: zijn zoon had een huis, Huize Weltevreden)

¹ Het perceel staat te boek als sectie D nummer 137, groot 36 are en 20 en. Het kadaster registreerde i.v.m. de belastingheffing alle veranderingen in bebouwing.

Het perceel van Roelof Jansen in 1832, hier in oker met rode rand. Jansen is een bouwman te Renkum en het gaat om 4620 m² bouwland. Het rode gebouw aan de Groenendaalseweg is een schuur van Willem Offenbergh, een brouwer. Heel veel kavels op deze kaart zijn van Offenbergh.

In 1859 staat er in de Wageningse Courant een advertentie van Kuijk en Hondius, notarissen te Wageningen en zij verkopen een huis met tuin aan de Straatweg te Renkum, voor de erfgenamen van Roelof Jansen.

Eerste perceel. Een HUIS en ERF met TUIN daarachter, zoo als thans bewoond wordt en in gebruik is door den Verwer TEN HOEVE, aan den Straatweg in het dorp Renkum, beled eenerzijds H. JANSEN, anderzijds BARON VAN BRAKEL, kadaster Sectie D. No. 265, groot 80 ellen en gedeelte van No. 396 ter grootte zoo als kenmerkend is aangeduid. Verhuurt tot 1 Mei 1860 voor f 60 's jaars, en is genot te aanvaarden 1 November 1859.

Ten Hoeven is in een andere advertentie Ter Hoeve

b. Huis in het Veld 1856 - 1890.

Het was een verrassende vondst dat er in 1856 al een huis stond in een deel van het dorp, waarvan altijd gedacht werd dat het uitsluitend bestond uit landbouwgrond. Het huis lag midden in het bouwland met de voorkant kort aan de noord-zuid perceelsscheiding; een dreef tussen de Dorpsstraat vanaf de plaats waar in 1873 de nog steeds bestaande villa 'Welgelegen' gebouwd zou worden, tot de Groenendaalseweg dicht bij de laan naar

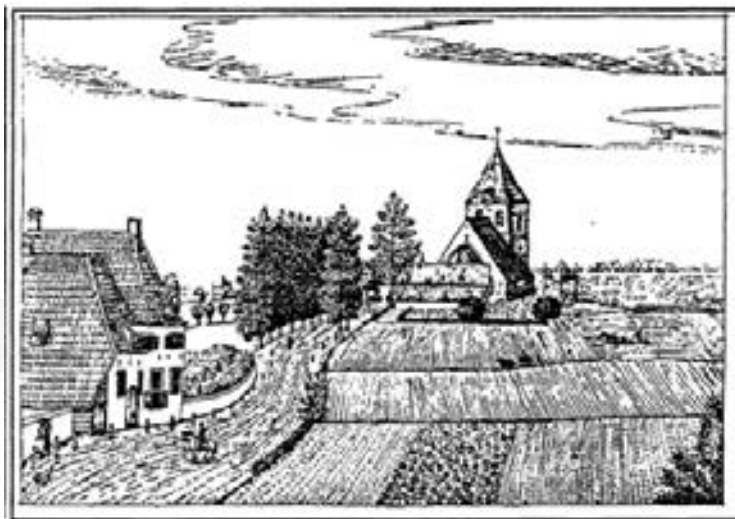
Kortenburg. Het perceel loopt aan de westkant door tot de Molenweg (Onder de Bomen). In 1860 koopt Jansen het aangrenzende perceel ten noorden erbij ².

Op een kadasterkaart uit 1856 staat het huis in het perceel getekend. Het lijkt een royaal huis wellicht met schuur/stal. De vorm van het huis (zie afb. 3 het ingetekende huis op het kaartje) lijkt echter niet op de vorm van villa Veldheim dat een rechthoekig huis was.

Een voormalige bewoner van villa Veldheim kent uit zijn jeugd (de jaren twintig) het verhaal dat de weg vroeger vlak voor het huis liep en dat daar verandering in kwam door de aanleg van de Nieuweweg in 1872 door de graaf van Rechteren die op het landgoed Kortenburg woonde. Aan die situatie herinnerde in zijn jeugd nog de oude ijzeren hekken die aan de voorkant van de villa stonden. Deze waren functioneel geweest toen het huis pal aan de dreef lag, maar nutteloos toen het huis met een voortuin van ruim 40 meter aan de Nieuweweg kwam te liggen ³.

De Nieuweweg kwam iets ten Oosten van de dreef te liggen. De dreef verdween door de veranderingen in de perceelsgrenzen als gevolg van de aanleg van de Nieuweweg en doordat de aansluiting op de Dorpsstraat verloren ging omdat de grond aan de Dorpsstraat verkocht werd en daar villa's verzezen en tuinen werden aangelegd.

Het huis van Jansen was ook langs de achterkant te bereiken; via wat nu 'Onder de Bomen' heet, langs de opgang van het huidige kerkhof. Die opgang bestond al voor 1905, maar het terrein werd pas in 1908 door de gemeente aangekocht om het oude kerkhof uit te breiden. Tot 1908 behoorde dit terrein bij het huis zoals op het kaartje (afb. 3) te zien is. Midden negentiende eeuw was dat een logische verbinding met de nabij gelegen buurt met de beide kerken, de dorpsschool en de kosterie. De Lindeboom was een ontmoetingsplaats waar de Renkumers uit de buurt neerstreken voor een praatje of om te luisteren naar een muzikale dorpsgenoot met een accordeon of mondharmonica.

Afb. 5 Gezicht op de voormalige NH-kerk te Renkum omstreeks 1780 en links de oude pastorie. Deze situatie was midden vorige eeuw nog weinig veranderd. Rechts in de hoek het land waar later Veldheim zal komen. Bron: Tekening overgenomen uit Demoed, blz. 177.

Jansen koos voor zijn huis een schitterende locatie; nog net te zien op de volgende oude tekening. Het ligt op hoger gelegen zandgrond, op een in de ijsstijden opgestuwde wal die scherp afsteekt bij het lager gelegen beekdal en de uiterwaarden. Er zijn ook afbeeldingen

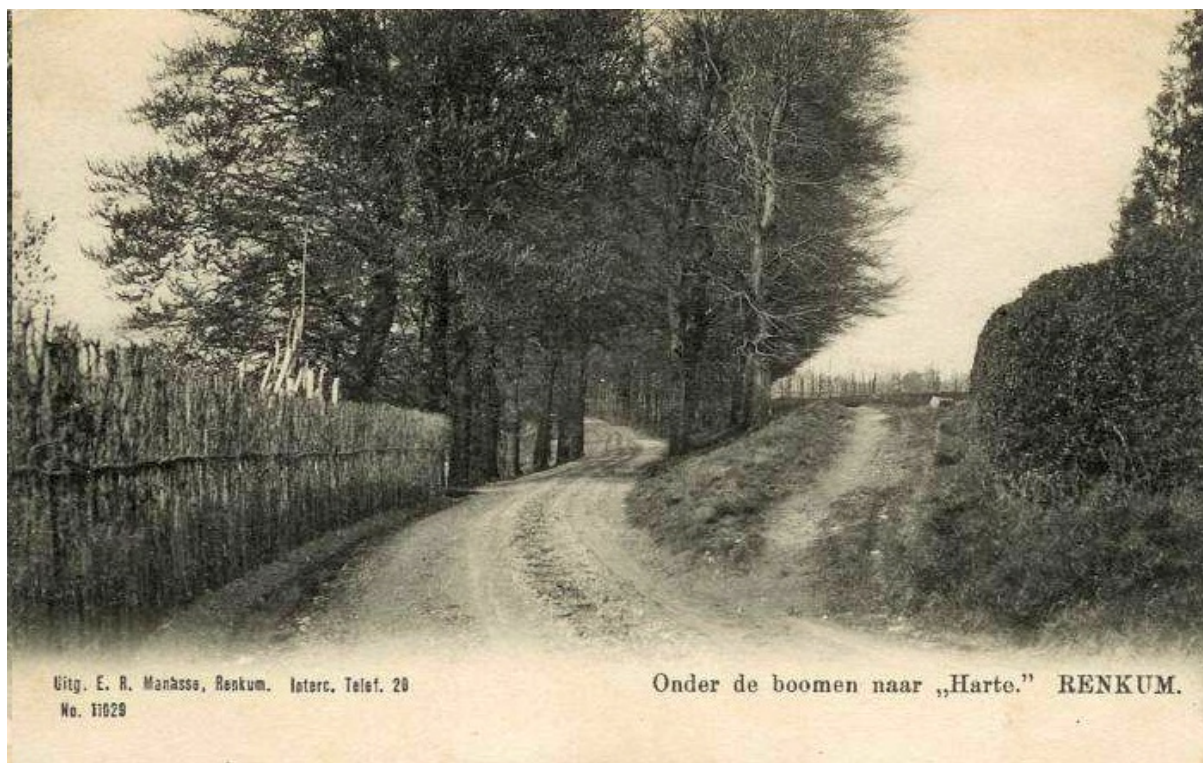
² Kadastraal bekend als sectie D nummer 437, groot 29 are en 50 ca.

³ Inlichtingen de heer C.J.A. Boom. Wes Beekhuizen, in Groen was mijn dorp, blz 302, schrijft dat er voor de aanleg van de Nieuweweg een zandpad liep.

van deze omgeving uit de tweede helft van de negentiende eeuw ⁴. Die afbeeldingen tonen het akkerland en de hoge bomenrijen langs de Dorpsstraat vanaf de oude pastorie tot aan de Lindeboom en langs de Molenbeek.

Deze bomen zullen het uitzicht vanuit dit vrij in het veld liggende huis 's zomers beperkt hebben, maar 's winters moet het huis een wijds uitzicht hebben gehad: over de lager gelegen beek en weilanden naar Harten en de bossen bij Kortenburg (later Oranje Nassau's Oord), over de Dorpsstraat heen over de uiterwaarden naar de Rijn, over de velden naar de korenmolen in het dorp.

Gemeenteraad Renkum. "De heden (4-1-1916) gehouden vergadering van den gemeenteraad: Eveneens werd besloten tot aankoop van een stukje grond aan den Achterdorpsweg te Renkum en aanvaarding van een stuk grond van mevrouw van

Opgang naar het huis van Jansen via de Molenweg (later en op deze kaart: Onder de Bomen); later werd dit de opgang naar het kerkhof.

Haverkorn van Rijsewijk geboren Mees, alles ter verbetering van den Nieuwen weg te Renkum". Arnheemsche courant 05-01-1916

c. De heer en mevrouw Van de Moolen.

Volgens de gegevens van het Kadaster krijgt het huis en de bij horende grond in 1862 een andere eigenaar, de heer Antonij Lodewijk van der Moolen uit Renkum, geboren te Amsterdam.

⁴ H. Romers, Oosterbeek, Doorwerth, Heelsum en Renkum in de negentiende eeuw. Repro-Holland, Alphen aan de Rijn 1991. Afbeelding nummer 141 en 142.

Hij koopt huis en land voor f 7.250,- en een jaar later koopt hij voor f 1.800,- het aangrenzende perceel ten zuiden van het huis ⁵.

De drie percelen (afb. 2) zijn nu samengevoegd en de totale perceelsgrootte is nu 1 hectare 65 are en 15 centiare. De heer Van der Moolen oefende - volgens zijn eigen opgave - geen beroep uit. 'Particulier rentenier' staat er in de boeken van het Kadaster. Maar hij zat niet stil, hij deed aan landbouw. Hij had wat land om zijn huis en hij koopt (samen met anderen) weiland in Wageningen. Zijn naam komt voor in een aankondiging in de Wageningsche Courant van een openbare verkopen van landbouwprodukten (zie afb. 6).

Dit was een gebruikelijke manier van verkopen; in de Wageningsche Courant en Renkumsche Courant staan wekelijks zulke aankondigingen. Het kan dan gaan om onroerend goed, huizen, bouwland, maar ook huisraad en inboedels (faillissementen en sterfhuizen), inboedels, vee, landbouwprodukten als haver, aardappelen, hooi en ook veel hout (brandhout, takkenbossen voor de ovens, bonenhout). Vaste adressen voor dergelijke veilingen waren het koffiehuis van E. van den Born aan de Kerkstraat of de 'Reizende Man' van T. van de Water aan de Dorpsstraat. Meestal was het de notaris uit Wageningen, die de verkoop leidde.

De heer Van der Moolen biedt drie percelen aardappelen aan (te veld staand voor zijn huis). Grootgrondbezitter was hij niet, het totale grondbezit van de heer Van der Moolen bedroeg ruim drie hectare, waarvan de kleine helft om zijn huis als tuin en bouwland en de rest weiland in de uiterwaarden en viswater: de Strang, een oude tak van de Rijn onder Renkum en Wageningen waar de beek in uitkwam.

Van den Heer A. L. van der Moolen :
32 perc. Eiken- Beuken-, Essen-, Iepen- en
Dennenboomen en Snoeisel, in het boschje
naast het der kleine weidjes en in de Riet-
kamp, aan den straatweg, nabij de laan van
Grunsfourt, als : 1 zware Iepenboom no. 32.
Snoeisel nis. 29, 30, 31.

Uit de Wageningse Courant uit 1875.

*De VISSCHERIJ in den Strang tot de
uitmonding, onder Wageningen en Renkum ,
van den Heer A. L. van der Moolen.*

Wageningsche Courant, 07/06/1877 verhuur voor 3 jaar

WEELAND.
Op den Uiterwaard van den Heer A. L.
v. d. MOOLEN is gelegenheid voor de
aanstaande zomer tot **WEIDEN** van
VEE, mits zich binnen acht dagen daar-
toe anmeldende.

Wageningsche Courant, 28/02/1878

⁵ Kadastraal bekend als sectie D nummer 136, groot 50 are en 20 ca.

En op **ZATURDAG 15 JUNIJ 1878**,
's voormiddags 10 uur precies, aan
het Lexkesveerhuis te *Wageningen*.
Onder *Wageningen*.
13 percelen op de Rietkamp, van den
Heer **A. L. van der Moolen**.

Wageningische Courant, 06/06/1878

Notaris **ROMSWINCKEL**
zal Maandag 9 October 1882
's voorm. 10 uren ten huize
van Mevrouw van der Moolen te Renkum voor
contant geld

VERKOOPEN.

Twee en Eenpersoons Ledikanten, met Gor-
dijnen, Veeren Bedden met toebehooren, Dekens,
2 Voltaires diverse Stoelen, Kachels, Badkuip,
Vélocipède, Emmers, Vleuten, Tappot, Wan-
mole, Kruiwagens, Hondenhok, Eegden, Lad-
der, Snijbank en Deelgereedschap, Broeiramen,
Tuintafel, Stoelen en Bank, 9 Tobben met
Bloemen, een aantal Bloemen en Planten in Pot-
ten, Draaibank, Slijpsteen, Kettingen, oud
IJzer enz.

Zaterdag 7 October, van 10 tot 3 uren
te zien.

Wageningische Courant, 28/09/1882

publiek verkoopen:

Van Mevr. de Wed. van der Moolen.
13 perc. HEELGRAS op de Kleine
Weidjes voor de laan van Oranje Nas-
sauoord. Aanw. **H. Evers**.

Wageningische Courant, 14/06/1893

De Notaris **J. J. DE**
WIT, te *Wageningen*, zal
op **DONDERDAG 17**
JUNI 1897, namiddags 1 uur, bij **E.**
VAN DEN BORN, te Renkum,
publiek verkoopen:
Van Mevrouw de Weduwe
VAN DER MOOLEN.
13 perceelen HEELGRAS, op de Kleine
Weidjes.

De Rietkamp (soms ook kleine weide
genoemd) is kennelijk gelegen naast
Oranje Nassau Oord en onder de
Grunsfuortsedijk. Van der Moolen heeft
er 13 percelen. De van der Moolens
hebben ook kavels op de Kleikamp.

Wageningische Courant, 02/06/1897

op dag 1 Mei 1879, onder soliede borgstelling.

Notaris HONDIUS, te Wageningen, is voornemens op *Dingsdag* 29 October 1878, voormiddags 10 uur precies, aan den stal van den WED. Heer A. L. VAN DER MOOLEN, te *Renkum*, openbaar te verkoopen:

8 uitmuntende MELKKOEIJEN.
3 vette RUNDEREN.
2 KALVEREN.
3 perceelen Nijmeegsche WORTELEN achter het huis. Aanwijzer A. van Elst.

Wageningsche Courant, 24/10/1878 met een veiling aankondiging voor bijna een jaar later. En er is sprake van de weduwe Van der Moolen.

De laatste advertentie van de weduwe van der Moolen was in de Wageningse Courant op 12-6-1907, daarna:

publiek verkoopen:
Van Mej. C. S. B. M. VAN DER MOOLEN.
15 perceelen Peppelenboomen,
staande in de Rietkamp, onder aan den
Wageningschen Berg, tegenover het Pomp-
station.

Wageningsche Courant, 24/11/1909

In de laatste advertentie van Mej. C.S.B.M. van de Moolen worden de gronden verkocht:

UITERWAARDEN
te Wageningen.

 G. SLUIS, Notaris te Wageningen, zal op Maandagen 15 en 29 Juli 1918, des namiddags te een ore, in het Café van den Born te Renkum in het openbaar

VERKOOPEN:
ten verzoeken van Mej. C. S. B. M. van der Moolen.

De perceelen uitmuntend Uiterwaards Wei- en Hooiland onder Wageningen, genaamd de Rietkamp en de Kleine Weidjes, met de boomenbeplanting langs den Bevedenweg, kadaster gemeente Wageningen, Sectie B. nummers 91bis, 1223, 1224 en 2331, samen groot 8 H.A. 48 A. 50 c.A. Zoomede de zeer vischrijke Straang onder Wageningen en Renkum, groot 3 H.A. 86 A. 80 c.A.

Te veilen in vier perceelen en combinaties. Te aanvaarden 1 November 1918. Te betalen 1 October 1918. Dagelijks te bezichtigen, waartoe zich te versoegen bij den waardenman D. Erera. Breeder bij biljetten omschreven, die kosteloos te verkrijgen zijn ten kantore van voornoemden Notaris, alwaar tevens nadere inlichtingen te bekomen zijn.

Wageningische Courant, 03/07/1918

d. De aanleg van de Nieuweweg.

“De Nieuweweg werd in 1872 aangelegd als een rechtstreekse verbinding tussen de villa Kortenburg en het dorp. Omstreeks de eeuwwisseling ontstonden de op de foto aanwezige woningen. (Uit Demoed; De Westelijke Veluwezoom in oude ansichten)

In 1872 werd voor het huis van de familie Van der Moolen de Nieuweweg aangelegd door mr. G.W. graaf van Rechteren, heer van Appeltern, sinds 1871 eigenaar van het landgoed Kortenburg, het huidige Oranje Nassau's Oord. Het was een particuliere weg over zijn eigen terrein, vanaf de laan naar Kortenburg tot de Dorpsstraat ter hoogte van de oude pastorie (zie afb. 3 en 4 ⁶).

De Nieuweweg vervangt de dreef langs het huis van Van der Moolen, maar komt ruim veertig meter van het huis af te liggen.

De heer Van der Moolen koopt de grond voor zijn huis over de hele breedte van de drie samengevoegde percelen, tot aan de Nieuweweg ⁷. Opmerkelijk is, dat hij deze grond reeds in 1868 kocht, vier jaar vóór de aanleg van de Nieuweweg. Kennelijk voerde de graaf van Rechteren een plan uit waar de vorige eigenaar van Kortenburg de heer Crommelin, al voorbereidingen toe had getroffen.

Na de aanleg van de Nieuweweg krijgt de familie Van der Moolen overburen; in 1878 komen er aan de overkant van de weg twee kleine boerderijtjes ⁸. Daarnaast bouwt aannemer Van Scherrenburg korte tijd later de nog steeds bestaande villa Anna.

e. Villa Nuova.

In 1881 besluiten de heer en mevrouw Van der Moolen hun huis te verkopen. De reden is niet bekend, ook niet wat hun plannen zijn maar door de advertentie, die zij plaatsen in de Wageningsche Courant op 14 juli 1881, krijgen we een goede beschrijving van het huis. Dan blijkt dat timmerman

Berigt van Inzet.

Het voor Zomen en Winter geschikt **BUITENVERBLIJF**
VILLA „NUOVA“
te Renkum, groot 1 H. 65 A. 15 C., is bij inzet en hoeging gebracht:

Perceel No. 1. Het **HEERENHUIS** met bijbehorende Gebouwen, Tuinen en Bouwland op / **8500.**

Perceel No. 2. Het overige **BOUWLAND** aan de Kerkelaan of Molenweg, in 5 onderdeelen op / **826**, in het geheel op / **826.**

De massa der percelen 1 en 2 op / **10500.**

De toelag blijft bepaald op **Maandag 1. Augustus** aanstaande, des middags 12 uur, bij **T. v. d. WAT** te Renkum. Verhooging wordt aangenomen en informatien verstrekt ten kantore van Notaris **HONDIUS** te Wageningen.

Afb. 8 Wageningsche Courant van 21 juli 1881.

⁶ Demoed, p. 253.

⁷ Kadastraal bekend als sectie D nummer 528, groot 29 are en 25 ca.

⁸ Zie W. Beekhuizen, Groen was mijn dorp, derde druk blz. 302. Hij vermoedt dat deze boerderijtjes (te rekenen tot de oudste woninkjes van Renkum) dateren van midden negentiende eeuw. Bij het Kadaster duiken de beide oudste boerderijtjes voor het eerst op in 1878, enige tijd later werd nog een derde boerderijtje gebouwd. Twee boerderijtjes staan er nu nog tussen villa Anna en de Overhof.

Jansen daar een heuse villa heeft gebouwd ⁹. Het woonhuis blijkt 'Villa Nuova' te heten, zijnde 'het aangenaam gelegen dubbel heerenhuis met beneden vier kamers van welke twee en suite, keuken met welwaterpomp, boven vijf kamers, zolder met meiden- en knechtenverblijven, bloemenkamers en druivenkast'. Het was niet alleen een villa; er waren stallen, varkenshokken, hooiberg en boomgaard. Tevens worden ook enige percelen bouwland te koop aangeboden 'afgepaald langs den Molenweg of Kerkelaan' ¹⁰. Kortom: het huis van een hereboer. Op 21 juli 1881 komt er een 'Berigt van Inzet' in de Wageningsche Courant (afb. 8). Huis en bouwland zullen bij opbod worden verkocht; de verkoop zal plaatsvinden op 1 augustus. Wat er vervolgens gebeurde, is niet duidelijk. Misschien was er geen belangstelling voor het huis en de percelen grond of de heer en mevrouw Van der Moolen bedachten zich want er wordt op dat moment niets verkocht.

Antonij van der Moolen stierf op 9 maart 1882 in zijn eigen huis, villa Nuova; hij was toen 60 jaar oud. Mevrouw de weduwe Van der Moolen (Wilhelmina Christina van der Niepoort) koopt het huis. Of zij er zelf bleef wonen is niet bekend. Als zij het huis uiteindelijk in 1890 verkoopt, woont zij in Haarlem en regelt de verkoop met een notaris uit die stad. Het huis, schuur, erf en enige percelen bouwland, samen groot 1 hectare, 65 are en 15 centiare, worden verkocht aan de heer Jan Marie Bernhard Beuker, fabrikant wonende te Amsterdam. Met de koop is een bedrag van f 5.200,- gemoeid. Waarschijnlijk voor de verkoopster een tegenvallende opbrengst, slechts de helft van de prijs, waarvoor haar man het huis en de grond had gekocht. Het zal te maken hebben met de algemene prijsdalingen aan het eind van de negentiende eeuw ¹¹.

Openbare Verkoop
VAN HET
ZOMER- & WINTER BUITENVERBLIJF
Villa „Nuova”,
TE RENKUM.

Q. HONDIUS, Notaris te Wageningen, is voornemens op Maandagen 18 Julij en 1 Augustus 1881, telkens des middags 12 uur precies, ten huize van T. VAN DE WATER te Renkum, bij inzet, heeging en afslag, openbaar te VERKOOPEN:

Het aangenaam gelegen dubbel **HEERENHUIS VILLA NUOVA**, bestaande beneden 4 Kamers, van welke 2 en Suite, Keuken met welwaterpomp, 2 Kelders, boven 5 Kamers, Zolder, Meiden-, Provint- en Knechtskamers; annex STAL voor 3 paarden en voor boornvee, Koets-huis, Hooiberg, Bloemenkamer; Druivenkast; Schuurhooiberg met Varkenshokken; **TUIN**, Aanleg, Moestuin, Boomgaard en Bouwland; belend: oost de laan naar Grunsfoort, noord de Hooggeboren Heer Mr. G. W. Graaf van Rechteren van Appellera, zuid de Heer M. Mijlief, Mevrouw Wed. Hoed, de Heer G. de Haas en T. v. d. Water, west de Kerkelaan of Molenweg; kadastraal behorende gemeente Renkum sectie D, nrs. 392, bouwland 36 a. 30 c., 437 idem 13 a. 50 c., 333 hals, schuur en erf 9 a. 30 c., 528 bouwland 39 a. 25 c., 134 hals 50 a. 20 c., te samen groot 1 H. 65 A. 15 C.

Te schvaarden 1 November a.k.

Te bezien het Heerenhuis na beoetraag.

Te veilen in onderdeelen, als:

No. 1. Het Heerenhuis met bijbehorende gebouwen, tuinen, aanleg, boomgaard en ten oosten voor hetzelfde gelegen bouwland; gr 1 H. 14 A. 93 C.

No. 2. Het overige Bouwland aan de westzijde, groot 50 A. 10 C.

No. 1 en 2 ook in massa.

Perceel no. 1 wordt ook verdeeld in 5 onderdeelen als wordt afgepaald langs den Molenweg of Kerkelaan.

Informatien ten kantore van genoemden Notaris, waar eigendoms-titels en verhoudingen in tijd ter lezing sijn.

Afb. 7 De eerste beschrijving van het huis; de verkoopadvertentie uit de Wageningse Courant van 14 juli 1881.

⁹ Uit gegevens van het Kadaster blijkt dat het huis niet veranderd (vergroot) is tussen 1856 en 1881. Veranderingen werden geregistreerd in verband met de belastingwaarde van het huis.

¹⁰ De naam 'Onder de Boomen' is rond de eeuwwisseling gangbaar geworden. Daarvoor werd deze weg zowel met Molenweg aangeduid, de weg naar de papiermolen op Harten (Beukenlaan) en met Kerkelaan, de weg naar de kerken aan de Dorpsstraat. Met de laan naar Grunsfoort wordt de Nieuwe weg aangeduid.

¹¹ Al woont mevrouw de weduwe Van der Moolen in Haarlem en heeft zij een deel van haar bezit aan de heer Beuker verkocht, toch heeft zij nog steeds belangen in Renkum. Jaarlijks verkoopt zij heelgras (gras waar geen vee op gegraasd heeft) uit de 'Kleine weidjes' en 'de Rietkamp' (onder de Wageningsche berg) en verpacht zij 'de visscherij' in de Strang

Met de komst van de heer Beuker naar Renkum, begint voor het dorp een nieuwe episode: de vestiging van de moderne papierindustrie.

f. Sloop villa Nuova.

Toenemende bedrijvigheid, opkomst van de industrie.

Renkum blijft een boerendorp maar na 1870 komt er meer industrie; allereerst zijn dat de steenfabrieken. In 1875 zijn er al vier steenovens ¹². Weliswaar verschaffen die fabrieken vele handen werk maar zij brengen nauwelijks welvaart. Hardwerken tegen lage lonen en net als op het boerenbedrijf is er in de wintermaanden amper werk en wordt er dus niet verdiend. Arbeiders worden voor de campagne in dienst genomen, vanaf begin maart/april al naar gelang 'de val' van het water, tot het invallen van de vorst. Vaste daglonen waren er niet, de arbeiders ontvingen stukloon. Hun inkomen was afhankelijk van de weersomstandigheden en uiteraard van de orderportefeuille van de fabrikant. Renkumse boerenfamilies (man, vrouw en kinderen) met een klein eigen boerderijtje gingen op de steenovens werken zonder het eigen bedrijf op te geven. De Renkumse keuterboeren (boeren die niet zonder andere inkomsten van hun land kunnen leven) hadden al bijbanen: vrachtrijder, kroegbaas, klompenmaker, bezembinder, bosarbeider of boerenknecht op een van de grotere boerderijen. Daar komen nu de steenfabrieken als werkgelegenheid bij. Aan het karakter van het boerendorp verandert dat niets.

Traditioneel was er de ambachtelijke papierfabricage in Renkum maar rond 1870 stelde dit nauwelijks meer wat voor. Er was nog een papiermolen op Harten (Beukenlaan) van de heer Sanders; er werkten maar een paar mensen. De heer Sanders had problemen met zijn opvolging in het bedrijf. Dat de papierindustrie niet verdwenen is uit Renkum, komt doordat twee voortvarende ondernemers uit Amsterdam, de heren Beuker en Van Moorsel, deze industrie nieuw leven inbliezen. Zij introduceerden de stoommachine in Renkum. In 1888 hadden zij op hun fabriek 80 werknemers. Deze arbeiders hadden het hele jaar door werk en salaris! Voor het boerendorp Renkum een nieuwe ontwikkeling.

Veranderde omgeving.

In 1890, als de fabrikant Beuker eigenaar wordt, is er veel veranderd ten opzichte van 1856, het bouwjaar van het huis. De oude NH-kerk is in 1864 afgebroken. Er staan steenfabrieken in de uiterwaarden en notabelen hebben villa's laten bouwen aan de Dorpsstraat en aan de Nieuweweg. In de verkoopadvertentie van 1881 wordt hier al naar verwezen, het huis heeft voorname burens, het ligt op stand. De Dorpsstraat tussen 'Onder de Bomen' en de Nieuweweg heeft het aanzien van een villawijkje gekregen; bekend zijn de villa's: Simple Villa, Bouvardia (van de heer M. Mijnlieff), de villa van de heer Hoedt en villa Welgelegen (gebouwd in 1873 van de familie van Wijck, later van oud-notaris De Meester) en Soeterbeek (gebouwd in 1878 van de heer Mijnlieff). Wordt in de advertentie nog de graaf van Rechteren als buur vermeld, de heer Beuker mag koningin Emma tot buurvrouw rekenen.

onder Renkum en Wageningen, behorend bij het grondbezit in de uiterwaarden.

¹² Demoed, blz. 233.

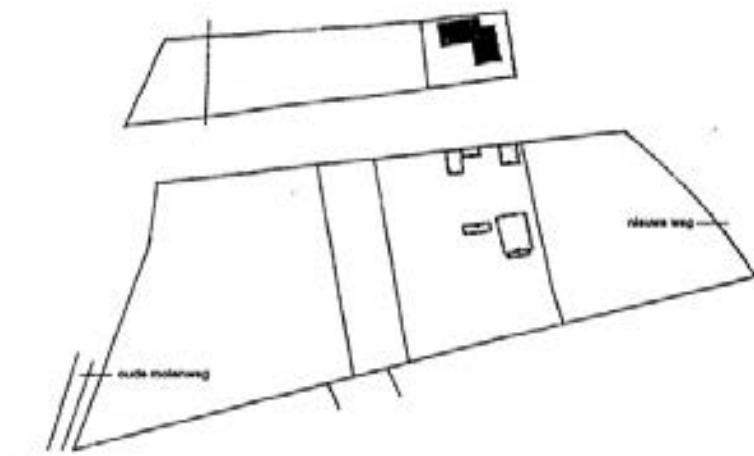
Aan de Nieuweweg verrijzen afwisselend villa's en boerderijtjes. Van 1895 tot 1902 bewoonde de landschapschilder Théophile de Bock villa Anna en was de overbuurman van de heer Beuker.

Zo liet dhr. Mijnlieff in 1873 voor zich de grote villa Dorpsstraat 159-161 bouwen, met de daarbij behorende koetshuis, broeierijen en tuin (aan de Nieuweweg)¹³, Dit klopt helaas niet met de alinea hierboven. Elders nog te lezen dat Mijnlieff in 1873 villa Redichem bouwt.

Sloop villa Nuova.

Het Kadaster tekende in 1896 in de boeken aan dat de heer Beuker het huis dat hij in 1890 had kocht, in 1896 liet slopen en er een nieuw huis stichtte. Dat lijkt plausibel, de vorm van villa Nuova is immers heel anders dan de rechthoekige villa Veldheim.

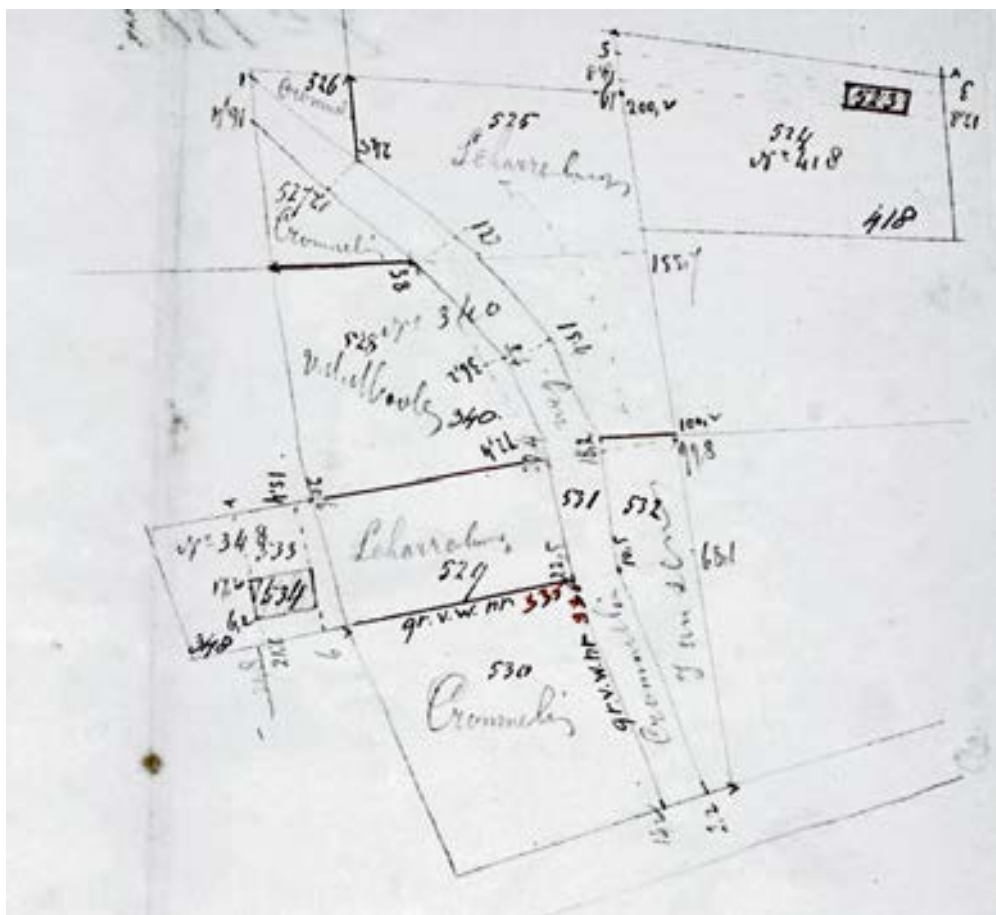
Twee oud-bewoners van villa Veldheim reageerden echter nogal ongelovig op deze aantekening van het Kadaster. Dergelijk verhaal hadden zij in hun jeugd nooit horen vertellen. In de beschrijving die in de verkoopadvertentie uit 1881 gegeven wordt van villa Nuova, herkenden zij ook het huis waar zij ooit woonden, villa Veldheim. Bovendien wordt daarin de typering 'dubbel heerenhuis' voor villa Nuova gebruikt; een huis met aan weerszijden van de voordeur twee ramen, zoals villa Veldheim.

Het lijkt dus wel om hetzelfde huis te gaan. De medewerker van het Kadaster lichtte desgevraagd toe dat de aantekening 'sloop' ook kan betekenen dat er een verbouwing heeft plaatsgevonden. Dit nieuwe - of verbouwde - huis krijgt een andere naam: villa Veldheim. De ansichtkaart uit Groen was mijn dorp is de oudste mij bekende afbeelding van het huis en is uit de periode 1896-1905.

Afb. 9 Kadasterkaarten villa Nuova en villa Veldheim; één huis of twee huizen? Boven het huis in 1856 op het middelste perceel. Onder het huis in 1900, op drie samengevoegde percelen met koetshuis en tuinmanswoning aan de noordgrens en de voortuin tot de Nieuweweg.

¹³ Demoed, bldz 234

Kadaster Veldwerk met grondeigenaren D 528 dienstjaar 1868

Uitsnede van een kadasterkaart Renkum D 896 met Dienstjaar 1897. Alle kavels zijn hier nog te zien. D 382 en D 383: eerste kavel van Roelof Jansen. In 1860 koopt Jansen kavel D 437 er bij, hierop verschijnen dan de dienstwoning en schuur. In 1863 wordt door A.L. van der Moolen de kavel D 136 er bij gekocht. In 1832 was 136 in handen van Theodorus van de Water. De Nieuweweg is aangelegd in 1872 en dan wordt D 528 er bij gekocht.

Opvallende gelijkenis.

Van villa Nuova is geen afbeelding bekend, er is alleen de beschrijving in de verkoopadvertentie van 1881. Hierin wordt gesproken over een dubbel herenhuis annex stal, hooizolder, bloemenkamer, druivenkast en schuurhooiberg met varkenshokken.

Een voorstelling van dit huis is te maken door te kijken naar villa Heidestein aan de Utrechtseweg 67 in Heelsum, gebouwd in 1815.

Villa Heidestein is nu een Rijksmonument, het is een landhuis annex boerderij. Achter het witgepleisterde woonhuis bevindt zich nog steeds het boerderijgedeelte. Ook is er nog een druivenkas, die uit de vorige eeuw dateert. Het woonhuis is een groot rechthoekig witgepleisterd dubbel herenhuis. Het ligt in een parkachtige tuin met groot gazon er voor. Het dak bestaat uit vier schuine vlakken. De voorgevel is symmetrisch ingedeeld met de voordeur middenin. Het huis in Heelsum heeft een bordes voor de dubbele voordeur.

De gelijkenis van het woonhuis van villa Heidestein met villa Veldheim is evident, maar villa Nuova moet nog meer op villa Heidestein hebben geleken. Villa Nuova was onmiskenbaar ook een landhuis annex boerderij, lees de advertentie: 'annexe stal voor drie paarden en voor hoornvee, hooizolder, schuurhooiberg, varkenshokken'.

Het lijkt er op dat de heer Beuker in 1896 het boerderijgedeelte liet slopen en dat hij het woonhuis liet staan (afb. 9).

De fabrikant Beuker was een bewoner nieuwe stijl, niet meer verbonden met het boerenbedrijf, maar een modern ondernemer. Eind negentiende eeuw komt er met deze bewoner een streep onder het boerenbedrijf en krijgt het huis een nieuwe bestemming: buitenhuis van een industrieel.

Afb. 10 en 11 Boven: villa Heidestein, onder: villa Veldheim. Er is grote gelijkenis maar er zijn ook verschillen. Heidestein heeft een dubbele voordeur en donkere dakpannen, Veldheim een enkele voordeur met daarboven een balkonnetje en een rood dak.

5. De bewoners van Huize Veldheim.

a. De familie Beuker.

De familienaam Beuker is een begrip in Renkum en Heelsum; hij staat voor drie generaties directeurs van de papierfabriek. Er is een Joan Beukermonument, een Joan Beukerstraat en een Carel Beukerhof in Heelsum. Maar in dit verhaal gaat het om de twee andere Beukers: grootvader en de naar hem vernoemde kleinzoon Bernard Beuker. Het begon met Jan Marie Bernard Beuker, geboren in 1833 in Amsterdam, verder aangeduid met Bernard Beuker sr. omdat zijn kleinzoon precies dezelfde naam draagt. Hij was toen hij de villa kocht in 1890, 57 jaar oud. Hij was getrouwd geweest met Alida Maria van Rinkhuijzen, de moeder van zijn twee kinderen, zoon Joan (geboren 1862) en dochter Maria Hendrika (geboren 1867), beide geboren in Amsterdam. Zijn vrouw stierf in 1876 en in 1879

Afb. 12 Familiewapen.

hertrouwde hij met Willemine Geertruida van Rinkhuijzen, een zuster van zijn vrouw ¹⁴. De heer Beuker sr. afkomstig uit Amsterdam verschijnt in 1881 samen met de heer F.H. van Moorsel, eveneens uit Amsterdam, in Renkum. Het blijken ondernemende heren. Zij worden compagnon van de heer Sanders, eigenaar van de papiermolen aan de Beukenlaan. De heer Sanders had, zoals gezegd, geen goede opvolger en zijn bedrijf floreerde ook niet goed. Met de komst van de heren Beuker en Moorsel worden de zaken voortvarend aangepakt. In 1882 wordt een firma opgericht en de zoon van Bernard Beuker sr, Joan Beuker, treedt toe als firmant. In de tachtiger jaren wordt het bedrijf op initiatief van de nieuwe eigenaren gemoderniseerd; de stoommachine wordt geïntroduceerd. De heer Sanders is dan al geen eigenaar meer. De heer Bernard Beuker sr. laat de dagelijkse leiding van het Renkumse bedrijf over aan zijn zoon Joan die een electrotechnische opleiding in het Zwitserse Zürich had gevolgd. Zelf bleef hij in Amsterdam wonen. Villa Nuova kocht hij in 1890 als buitenhuis, hij verbleef er om zijn zoon te bezoeken, zaken te regelen en voor vakanties. Hij heeft er dus niet permanent gewoond ¹⁵. Joan Beuker heeft nooit op het buitenhuis gewoond, hij trouwde in 1888 met jonkvrouw Abigaël Anna Martha de Lannoy. Zij woonden in een villa bij de fabriek aan de Beukenlaan en kregen twee kinderen, beide in Renkum geboren: Jan Marie Bernard Beuker jr. geboren in 1889 en Carel Fredrik David Beuker geboren in 1891. Bernard Beuker jr. zal later in het verhaal over Veldheim nog een rol spelen.

In 1900 treedt de heer Van Moorsel uit en is Bernard Beuker sr. de enige eigenaar van de papierfabriek. In 1907 doet hij het bedrijf formeel over aan Van Gelder Zn. te Amsterdam maar de familie houdt zeggenschap; Joan Beuker blijft directeur van de papierfabriek Van Gelder Zn. Renkum aan de Beukenlaan.

In 1908 verkoopt Bernard Beuker sr. zijn buitenhuis Veldheim ¹⁶. Hij verkoopt een gedeelte van zijn grond aan de gemeente voor de uitbreiding van het kerkhof 'Onder de Bomen' ¹⁷.

¹⁴ Centraal Bureau voor Genealogie, Den Haag.

¹⁵ Inlichtingen mevr. C. Meier, Renkum. Zij was gedurende 34 jaar werkzaam bij de familie C Beuker.

¹⁶ De heer Beuker sr. overlijdt in 1914 in Apeldoorn.

¹⁷ Het stuk grond dat aan de gemeente werd verkocht is kadastraal bekend als sectie D 1033, groot 64 are 35 ca, zijnde grasland. In 1913 wordt het als kerkhof in gebruik

De papierindustrie in Renkum wordt in snel tempobelangrijker en wint het van de steenfabricage. In 1913 opent de tweede papierfabriek aan de Rijn. In 1928 werken er op twee papierfabrieken 832 mensen en 151 op de drie steenovens ¹⁸. Ook op de steenovens wordt nu door verbeterde produktiemethoden het hele jaar door gewerkt. Renkum is dan niet langer een typisch boerendorp, het is een fabrieksdorp geworden met arbeiders die een geregeld inkomen hebben. De keuterboer verdwijnt en daar komt de fabrieksarbeider voor in de plaats die nog wel zelf zijn eigen kostje verbouwt: 'een roei of wat piepers, een bedje andijvie of een huukske koolland' ¹⁹.

Het dorp is ook nog aantrekkelijk voor mensen die hun schaapjes op het droge hebben; gepensioneerden en renteniers. Renkum stond goed aangeschreven, er was een mooie afwisselende omgeving: de Rijn, beken, bossen, heide en uiterwaarden. Pensions en hotelletjes hadden goede tijden met vele zomergasten. Sinds de aanleg van de tramrails in 1885 was Renkum makkelijk bereikbaar met de tram. De Veluwezoom was een gezocht vakantieoord of rustoord voor mensen uit de grote steden die zich deze luxe konden permitteren.

Na het vertrek van de heer Beuker is Veldheim geen buitenhuis meer, er wordt - op een korte uitzondering na - permanent gewoond. De bewoners zijn mensen, die in Renkum resideren. Ze wonen er niet, omdat zij in de omgeving werken of zaken doen; zij trekken zich hier terug, er wordt gerentenerd.

b. Broer en zus Hendrik en Hendrika Blokhuis.

Boer Versteeg had een welgestelde buurman, meneer Blokhuis, die het buitenhuis Veldheim bewoonde, dat eigenlijk wel een kleine buitenplaats mocht heten. De naar schatting veertig meter van de Nieuwe Weggelegen, royale villa, had een grote voortuin, waarin groepen vreemde dennen, fraaie rozenperken, grote platanen, accasia's en allerlei mooi geboomte prijkte. Langs de rechterzijde liep een smal paadje naar het tuinmanshuisje van Villa Veldheim en de daar achtergelegen moestuinen.

Het huis - dat nu geen grond en opgang meer heeft aan 'Onder de Bomen'²⁰ - wordt in november 1908 voor 7000 gulden gekocht door Hendrik Jacob Blokhuis die zich hier vestigt samen met zijn ongehuwde zuster Hendrika. Hij is 62 jaar en noemt zichzelf landbouwkundige.

Oorspronkelijk is hij afkomstig uit Nijkerk ²¹. De heer Hendrik Blokhuis - 'Henri' voor familie en vrienden - beheerde ooit in Nijkerk het landbouwbedrijf van zijn vader. In 1890 was hij op 'latere leeftijd' (44 jaar) met zijn nicht Johanna Blokhuis getrouwd en zij woonden in Rijsenburg. In 1908 toen hij Veldheim kocht, was hij net weduwnaar geworden.

genomen, in 1914 wordt het lijkenhuisje gebouwd. Het kerkhof wordt door het hoofdpad in tweeën gedeeld, rechts het oude gedeelte, links het gedeelte dat in 1913 in gebruik werd genomen.

¹⁸ Demoed, blz. 234-235.

¹⁹ W. Beekhuizen, Groen was mijn dorp, blz. 23.

²⁰ Perceelsgrootte is nu 1 ha 80 ca.

²¹ Hendrik Jacob Blokhuis, geboren te Nijkerk op 18 december 1846, zoon van Isaak Blokhuis en Hendrika van den Hoorn. Gehuwd in 1889 met zijn nicht Johanna Louise Wilhelmina Blokhuis en overleden te Arnhem op 19 februari 1918.

Het echtpaar had geen kinderen. Waarom hij na het overlijden van zijn vrouw verhuisde, is niet bekend. Er lijkt geen speciale reden te zijn om juist naar Renkum te komen, maar misschien was het omdat zijn jongere zuster Anna Maria in de buurt woonde. Anna woonde in Bennekom in huize Landzegen. Het is een feit dat Hendrik grote waarde hechtte aan de familieband. Samen met zijn broer Mijndert en zijn neef E.A.F. Blokhuis (Arthur) richtte hij in 1912 de stichting Familie Blokhuis Fonds op.

Deze stichting is heden ten dage nog steeds actief en heeft als doel de familieband te bevorderen en het verzorgen van de genealogie. In 1915 is hij mede-oprichter van de Coöperatieve Aankoopvereniging Renkum-Doorwerth: een inkoopvereniging bedoeld voor kleine landbouwers en veehouders om gezamenlijk in te kopen en belangen te behartigen. Hij wordt secretaris-penningmeester. De belangstelling voor de nieuw opgerichte vereniging is in het begin teleurstellend ²².

Er werd desalniettemin vaak een beroep op Blokhuis deskundigheid op landbouwgebied gedaan. Doorkneed in zijn vak was hij voor velen een vraagbaak Eenvoudig, goedhartig en hulpvaardig van aard, was hij in zijn omgeving zeer gezien ²³.

Hij overlijdt na een korte ziekte in februari 1918 in een ziekenhuis te Arnhem en wordt in Rijsenburg bij zijn vrouw begraven ²⁴.

Hetzelfde jaar wordt Veldheim door de erfgenamen verkocht: de acht broers en zusters van de heer Blokhuis. Huisgenote Hendrika genoot het vruchtgebruik van zijn nalatenschap.

Evenals in 1881, toen de familie Van der Moolen het huis trachtte te verkopen, staat de verkoping aangekondigd in de Wageningsche Courant. Op 29 mei 1918 verschijnt de aankondiging van de openbare verkoping van de villa voor de erven van den heer H.J. Blokhuis.

In de omschrijving van het huis blijkt dat het in 1918 is voorzien van gas- en waterleiding en van een veranda op het zuiden. Hendrika blijft tot november op Veldheim wonen. Kort voor haar verhuizing komt een deel van de inboedel onder de hamer.

"Ten sterfhuize van den heer H.J. Blokhuis op villa Veldheim' wordt publiek verkocht..." Er volgt een opsomming van tapijten, gemberlepels, litsjumeaux, spiegels enz. tot kippegaas en twee melkgevende geiten.

Afb. 13 De heer H.J. Blokhuis

²² Oosterbeeksche Courant 12 juni 1915.

²³ Het familieboek Blokhuis; 'Vier eeuwen Blokhuis' 1591-1991.

²⁴ Informatie over de heer Blokhuis ontving ik via de stichting Familie Blokhuis Fonds. In 1992 gaf de stichting een boek uit: 'Vier eeuwen Blokhuis (1591-1991). Volgens de secretaris van de stichting is er over Hendrik en Hendrika Blokhuis - behorend tot de 'jongere Nijkerkse tak' - bijzonder weinig bekend.

Hendrika overlijdt op 21 april 1920 in Arnhem. Waar zij gewoond heeft van november 1918 tot haar dood in april 1920 is niet bekend, mogelijk trok zij bij een ander familielid in. Zij overleed in Arnhem en werd begraven op het kerkhof 'Onder de Bomen' in Renkum ²⁵.

c. De heer en mevrouw Lensvelt.

De nieuwe eigenaar van Veldheim heette Gerrit Wijnand Lensvelt, fabrikant en afkomstig uit Bussum ²⁶. Hij telde voor dit huis 15.220 gulden neer. In de koopwaren niet inbegrepen 'de koepel in de tuin en het bad en de geijser met de zinken plaat daaronder' ²⁷.

Samen met zijn vrouw Jannetje Debora Parmentier liet de heer Lensvelt zich per 30 december 1918 uit Bussum uitschrijven om zich op de Nieuweweg in Renkum te vestigen. Het echtpaar had een dochter Jeannette (geboren 1882) die in 1911 naar Arnhem was verhuisd. Het echtpaar heeft hier niet lang gewoond, in 1922 verkopen zij het huis aan notaris C.J.A. Boom uit Voorschoten. Vermoedelijk verhuist het echtpaar naar Heelsum; beiden: overlijden in Heelsum, mevrouw Lensvelt in oktober 1925 en haar man in november 1927.

d. De familie Boom.

Gevestigd C.J.A. Boom Nieuweweg 4, van Ede; OC 21-27 mei 1931

Over de familie Boom kan ik uitvoeriger zijn dankzij informatie uit de eerste hand: van twee oud-bewoners, zonen van notaris Boom.

Aanvankelijk (van 1922 tot 1925) was de villa het vakantiehuis van de familie Boom en verbleef de familie er alleen in de zomer. Zij kenden Renkum omdat zij voordien enkele jaren zomergasten waren op hotel de Buunderkamp. Toen de notaris in 1925 om gezondheidsredenen zijn praktijk moest neerleggen, verhuisde de familie naar Renkum om er permanent te gaan wonen. De heer Boom had een zwakke gezondheid, ondermeer had hij een oogkwaal en vreesde hij er blind door te worden.

De heer en mevrouw Boom hadden vier zonen, geboren tussen 1902 en 1911. Drie jongens hadden de middelbare schoolleeftijd. Zij woonden niet op Veldheim maar zaten op internaten of woonden bij familie vanwege hun schoolopleiding. Alleen de derde zoon bezocht nog enkele jaren in Wageningen de HBS. In de zomervakantie logeerden de jongens bij gastgezinnen in het buitenland om talenkennis op te doen.

Toen de familie zich in Renkum vestigde, woonde de oudste zoon al in Wageningen waar hij op de Landbouwwuniversiteit studeerde. De tweede zoon volgde de opleiding tot notaris in Amersfoort; in zijn studietijd woonde hij wel op Veldheim bij zijn ouders en reisde hij iedere dag met zijn auto op en neer. Zodoende hadden de jongelui nauwelijks contacten in Renkum.

²⁵ Hendrik Jacob (1846 - 1918) en Hendrika (1849 - 1920) Blokhuis hadden een broer Mijndert Blokhuis (1853 - 1926). Hij werd gecremeerd te Westerveld; zijn urn werd bijgezet in het graf van Hendrika in Renkum. Mijndert was een van de oprichters van het familiefonds.

²⁶ Gerrit Wijnand Lensveld geboren 13 juni 1855 te 's-Gravenhage en Jannetje Debora Parmentier geboren 26 mei 1856 te Leiderdorp.

²⁷ Akte 28 mei 1918.

In de tijd dat de familie Boom nog in Voorschoten woonde, reisde het gezin per auto naar Renkum. De beide dienstmeisjes, de zusjes Griet en Marrig Anker uit Voorschoten, kwamen steeds mee naar het vakantieverblijf. Beiden zijn in dienst gebleven toen de familie definitief naar Renkum kwam.

Het echtpaar was zeer gesteld op bezoekers. Zij waren buitengewoon gastvrij en onthaalden vaak gasten. Familie en vrienden kwamen er op vakantie maar ook om wat aan te sterken als zij ziek waren geweest. Er konden wel veertien logé's ondergebracht worden.

De hond van de familie Boom, de boxer Gladys, waar de heer Boom bijzonder aan gehecht was, heeft in Renkum nog wel eens voor commotie gezorgd. Zij had een onverklaarbare hekel aan uniformen en duidde geen postbodes op haar terrein. Bang voor de scherpe tanden van deze hond wilden zij geen post op Veldheim bezorgen. Dergelijke incidenten moesten met een bezoekje aan het postkantoor en een footje gladgestreken worden.

De boswachter (de heer Van de Hul) moest ook enkele keren schadeloos worden gesteld voor zijn kippen die Gladys tijdens de wandelingen op ONO buitmaakte. Volgens de boswachter werd altijd de kip gepakt die de meeste eieren legde; de schade was steevast vijf gulden.

Afb. 14 De heer en mevrouw Boom en boxer Gladys.

oven van de bakker. Wortels

De familie Boom had een tuinman in dienst, die over een woning op het terrein beschikte en die een volledige baan had aan het verzorgen van de groentetuinen, fruitbomen en -struiken, bloemperken, rotstuin, gazons, kas en broeibakken, potcultuur, de heggen en de kippen. De eerst jaren was dat tuinman Hein Smeenk, in 1928 opgevolgd door de heer Gerrit van de Kaa. Hij betrok met zijn vrouw en twee zoontjes het tuinmanshuis rechts van de villa, naast de garage/paardenschuur. Dat was een huisje met een gebroken kap. Stromend water was er toen nog niet, water moest bij een buitenkraan van het grote huis gehaald worden.

De tuinman verbouwde alles wat de familie Boom en zijn eigen gezin nodig hadden. Aardappelen, groente en fruit kwam allemaal uit eigen moestuin. In de grote boomgaard waren alle vruchtbomen voorzien van emaille naamplaatjes waarop het ras stond vermeld. Voorts waren er aalbessen, aardbeien, frambozen en kruisbessen en zelfs vijgen. Er was altijd voldoende voor de familie, de gasten en ook nog genoeg om uit te delen aan burens en kennissen!

Ook werd er voor wintervoorraad gezorgd. Er werd volop groente en fruit geweekt. Appels en peren werden geschud en gedroogd in de

Afb. 15 Tuinmanswoning met koetshuis en paardestal. Tekening door de heer D. van de Kaa.

De heer Boom stierf op Villa Veldheim op 25 oktober 1930. Vier jaar later besluit mevrouw. Boom om weer naar de omgeving van Den Haag te verhuizen. Haar zonen hadden inmiddels hun werkkring in het westen van het land. Ook haar eigen familie woonde in het westen. Het afscheid van villa Veldheim viel haar zwaar, want zij was zeer aan het huis gehecht. De verkoop van het huis bleek in de crisistijd niet eenvoudig en heeft de nodige moeite gekost. De familie Beuker toonde wel belangstelling voor dit voormalige familiebezit, maar zag toch van de aankoop af²⁸. Uiteindelijk wordt het huis in 1935 voor f 10.000,- gekocht door de heer G.S. Donker uit Den Haag, reserve Luitenant Kolonel bd.

²⁸ Inlichtingen de heer C.J.A. Boom.

e. De families Donker en Mesker.

De familie Donker zocht een villa groot genoeg om er met twee gezinnen te kunnen wonen. Mevrouw Donker-Van Bijleveld had uit een eerder huwelijk met meubelfabrikant Mesker uit Den Haag een dochter en een zoon. De zoon F.A.J. Mesker (Frans) was in 1934, getroffen door de economische crisis, met zijn vrouw en twee van zijn drie zonen uit Nederlands-Indië teruggekomen. Zij trokken bij de familie Donker in.

De families Donker en Mesker, foto verkregen via C76 Donker-v.d. Hul.

Weldra werd besloten naar een groter huis om te zien; het werd villa Veldheim. Daar kwam ook de oudste zoon van de familie Mesker wonen die niet mee geweest was naar Indië, maar die in Arnhem in pension was om daar de HBS af te maken.

De heer Donker werd voorzitter van de Bijzondere Vrijwillige Landstorm, afdeling Renkum. De leden oefenden op de schietbaan bij café Van den Bom. Natuurlijk ging het daarbij niet alleen om het oefenen, maar ook om de gezelligheid en het borreltje.

De uit Indië teruggekeerde heer Mesker, kon in Nederland in deze crisisjaren geen nieuw bedrijf opbouwen of werk vinden. Hij accepteerde de onbezoldigde functie van hoofd van de luchtbeschermingsdienst in Renkum, een dienst te vergelijken met de B.B. (Bescherming Burgerbevolking).

De beide jongste zonen bezochten in Wageningen de HBS. Als echte sportenthousiasten waren zij lid van enkele sportverenigingen in Renkum zoals de zwemvereniging waar zij waterpolo speelden, voetbalclub Harten Rijn en de korfbalclub.

Huis en omgeving in de jaren '30

In de tijd dat de families Donker en Mesker het huis bewoonden, hadden zij - vanaf de Nieuweweg gezien - de vrachtrijder Meischke als linkerbuurman. Hij woonde in het huis waar

voorheen boer Versteeg woonde. Rechts woonde de familie Goddijn en later Jan de Bree in villa Zonnewende.

Tussen Zonnewende en Veldheim liep een voetpad naar de tennisbaan en groentetuin van dokter Haverkorn van Rijsewijk achter villa Zonnewende.

Aanvankelijk had de schoonmoeder van dokter Haverkorn van Rijsewijk in villa Zonnewende gewoond. Na haar dood werd de villa met een gedeelte van de tuin verkocht aan de Leidse familie Goddijn. Dokter Haverkorn hield zelf de tennisbaan achter in de tuin. Om de baan te bereiken hield hij ook een pad aan vanaf de Nieuweweg langs tuinmanswoning en koetshuis van Veldheim.

De achtertuin grensde aan de zuidkant aan het terrein van Van Scherrenburg, aan de westkant - door een heg gescheiden - aan het kerkhof en noordelijk lag de eerder genoemde tennisbaan. In de achtertuin was de moestuin en een boomgaard en er stond een kippenhok. Er was geen tuinman meer in vaste dienst, tuinman Van de Kaa was vertrokken en werkte als zelfstandig tuinman. De familie Donker was een van zijn klanten. De beide families onderhielden de tuin hoofdzakelijk zelf.

De voordeur van villa Veldheim was omgroeid met rode klimrozen, 's zomers een prachtige entree. Achter de voordeur was een vestibule en een gang die het huis in twee helften verdeelde, met achterin de trap en de achterdeur. Links en rechts aan de voorkant woonkamers, de linker voorkamer met deuren naar de achterliggende salon en naar de serre en open veranda op het zuiden. Dit deel werd bewoond door de heer en mevrouw Donker.

De familie Mesker woonde in de rechter voorkamer. Daarachter was aan de gangkant de keuken en daarnaast een bijkeuken met buitendeur aan de zijkant van het huis.

Op de eerste verdieping waren vijf slaapkamers: twee grote slaapkamers met balkon aan de linkerkant van het huis en drie kleinere kamers rechts, waarvan een met balkonnetje boven de voordeur en een badkamer. Op zolder was nog een kamer gemaakt met een grote dakkapel in het midden van het dak. Het huis was helemaal onderkelderd en had kolengestookte centrale verwarming.

Uit het gereconstrueerde Renkumse bevolkingsregister, in beheer bij het [Gelders Archief](#).

naam	beroep	vestiging	vertrek	afkomstig uit	vertrokken naar
Boom, C.J.A.	zonder	30-08-26	17-04-28	Wageningen	Arnhem
Boom, M.G.H.	zonder	30-08-26		Wageningen	
Boom, C.J.A.	zonder	27-05-31	27-05-31	Ede	Overschie
Boom, G.J.	zonder	06-01-32	06-09-33	Amersfoort	Voorschoten
Boom, M.G.H.	zonder	03-08-32	23-12-33	Boskoop	Arnhem
Boom-Geel, G.	zonder	09-12-33		Voorburg	
Mesker, F.A.J.	ingenieur	11-05-35		's-Gravenhage	
Donker, G.S.	zonder	11-05-35		's-Gravenhage	
Mesker, F.G.A.	zonder	16-07-38	23-12-39	Arnhem	's-Gravenhage
Donker van Heel, G.S.	planter	12-08-39		Ned. O.I.	
Donker-van Bijlleveld, Wed. M.C.	zonder		23-12-39		's-Gravenhage
Bijlleveld, M.C.	zonder	13-04-40			's-Gravenhage

Enkele kranten berichten:

Villa **Veldheim** aan de Nieuweweg verkocht door makelaars F. en J. Scherrenburg.
OC 04-02-1922

RK klooster Zrs Augustinessen Christenserinnen, Nieuweweg 4, Renkum. (slechts één bron: kerk-en-orgel.nl)

Verkoop villa met tuin, tuinmanswoning, schuren en bouwland "**Veldheim**" Nieuweweg kad. Sectie D no. 897 groot 1 ha 65 aren en 15 centiaren. OC 14-12-1907

Verkoop villa '**Veldheim**' met tuin Nieuweweg groot 1 ha 80 ca. Eigenaar erven H.J. Blokhuis. OC 18-05-1918

Verkoop villa met tuin, tuinmanswoning, schuur en en bouwland "**Veldheim**" Nieuweweg kad. Sectie D no. 897 groot 1 ha 65 aren en 15 centiaren. OC 14-12-19

Casparus Johannes Albertus, Renkum, Veldheim, Nieuweweg 4 (Nederlandsche staatscourant 16-01-1939)

De Telegraaf 01-07-1938

Op de Nieuwe Weg woonden de jongens van Mesker." Ik was toen een jaar of 16 en die jongens waren vrienden van me. Die jongens hadden een buurman, Jan de Bree, die bij de NSB zat. Op een avond hebben we hem op het spijltjeshek gezet. Daar moet hij wel even last van hebben gehad".
(waarschijnlijk verteld door Ab van de Wollenberg)

Boom, C. J. A. Oud-Notaris, Nieuweweg 4, Renkum 47 (uit: Naamlijst voor den interlocalen telefoondienst 1930) C.J.A. Boom staat ook al in de gids van 1927.

Oosterbeeksche Courant 11 jan. 1908
Bij de Dinsdag door notaris J.J. de Wit te Wageningen gehouden toeslag van onroerende goederen onder deze gemeente zijn de volgende perceelen in koop toegewezen als volgt:
De villa Veldheim met tuinmanswoning, tuin en moestuin aan de heeren J.W. v.d Born, E. v.d. Born en E. Mekking voor f 5520,- (=inzet)
Bouwland daarachter gelegen aan de heer J.W. v.d. Born voor f 1550,- (inzet was 1400)

Oosterbeeksche Courant 8 febr. 1908
De notaris J.J. de Wit te Wageningen zal op vr. 14-2 om 10:30 uur in de villa Veldheim aan den Nieuweweg in Renkum om contant geld verkoopen HUISRAAD en BOEDEL,
Tafels, stoelen, buffet, bureau-ministre, mahoniehouten schrijftafel, spiegels, Schilderijen, Lampen, Kachels, Ledikanten met toebehooren, Gordijnen, Vloerkleden, Glaswerk, A, Aardewerk, 1 compleet servies. Verder een partij Bloemen, Planten, Gewassen en hetgeen verder ter verkoop zal worden aangeboden.

Oosterbeeksche Courant 4 april 1908
Naar wij vernemen bestaat bij de eigenaren van villa Veldheim het voornemen dat gebouw af te breken en aan den Nieuweweg bij het begin van den oprijweg naar dat buitenverblijf een achttal arbeiderswoningen te bouwen.
Wij zouden het betreuren indien aan dat voornemen gevolg werd gegeven, om deze zoo schone omgeving waar nog onlangs weder een fraaie villa is gebouwd, door den aanblik van dergelijken woningen te ontsieren.

Oosterbeeksche Courant 8 aug. 1908
De zoo schoon aan den Nieuwenweg gelegen villa Veldheim, toebehoorend aan den heeren J.W. van den Born en E. v.d. Born en E. Mekking, is aangekocht door den heer Blokhuis te Zeist.

Oosterbeeksche Courant 26 sept. 1908
Aanbesteding

Het verbouwen van Villa Veldheim aan den Nieuwenweg vr. 2-10 in Hotel Verwaaijen. Bestek en tekeningen liggen in het Hotel ter inzage. Inl. D. Appel, bouwkundige te Driebergen.

Oosterbeeksche Courant
1928 11-17 april
Vertrokken C.J.A. Boom,
Nieuweweg 4 naar
Arnhem.

„VELDHEIM” te Renkum.

De notaris J. J. F. VAN RIJN te Wageningen, bericht, dat bovenstaande **Villa**, groot 1.00.80 H.A., is ingezet op **f 15,220.—**.

De toeslag blijft bepaald op **Dinsdag 11 Juni 1918**, 's nam. **1 uur**, in het Café VAN DEN BORN te Renkum.

Het huis is te bezichtigen Dinsdags en Donderdags van 2—4 ure, op vertoon van een toegangsbewijs af te geven door voornoemden notaris, die verdere inlichtingen geeft. (29167)

f. De oorlogsjaren.

De heer Donker stierf op Veldheim in 1938. Mevrouw Donker-Van Bijlevelt verkocht het huis in 1942 aan de heer De Wijk, eigenaar van een fabriek in Hamburg, die op de Lindelaan 3 in Renkum woonde. Hij kocht het huis als geldbelegging en bij de koop werd bepaald dat mevrouw Donker en de familie Mesker er als huurders konden blijven wonen. Mevrouw Donker-Van Bijlevelt overleed in december 1942. Het gezin Mesker bewoonde de villa daarna alleen tot 1 oktober 1944 toen alle bewoners van Renkum op bevel van de Duitsers het dorp moesten verlaten.

Tijdens de evacuatie nemen de Duitsers hun intrek in villa Veldheim maar erg op hun gemak hebben zij zich er niet gevoeld; zij barricadeerden de villa met schoolbanken en richtten de kelders in tot schuilkelder ²⁹.

De Luchtbeschermingsdienst (LBD) Renkum-Heelsum, waar de heer Mesker leiding aan gaf, is in de oorlog van grote betekenis geweest voor de inwoners van Renkum en Heelsum. Deze Organisatie zette zich dagelijks in voor de belangen van de Renkumse-Heelsumse bevolking, voor gewonden en vluchtelingen.

Leiding geven aan deze Organisatie was in oorlogstijd een moeilijke functie. Enerzijds was het nodig voor alles wat er voor de bevolking gedaan en geregeld moest worden, bijvoorbeeld de voedsel- en brandstofvoorziening en vervoer van zieken en gewonden, instemming verkregen worden van de Duitse bezetter. Anderzijds moest hij vele heikele kwesties achter de rug van de Duitsers om oplossen. Het was de heer Frans Mesker, die deze moeilijke taak toebedeeld kreeg. Omdat hij vroeger in Duitsland had gestudeerd, sprak hij vloeiend Duits. Renkumers, die in problemen waren gekomen met de Duitsers, zochten hem op met het verzoek te bemiddelen. Dat kon gaan over het terugkrijgen van gevorderde eigendommen, of het vrijlaten van familieleden, die door de Duitsers gearresteerd waren. Daarnaast waren er altijd kwesties, die illegaal opgelost moesten worden, zoals mensen uit handen van de Duitsers houden door ze aan valse papieren en stempels helpen. Een complimentje voor zijn werk krijgt de heer Mesker van G.J. Peelen in het boek 't Begon onder melkenstijd. Het fragment gaat over de evacuatie: 'Het officiële gemeentebestuur is her en derwaarts het land in verstrooid, maar een groepje vastberaden goede organisatoren heeft in korte tijd onder bekwame leiding van de heer Mesker, die hoofd van de luchtbeschermingsdienst was, een gemeentelijk bestuur geïmproviseerd, dat alle belangen der beroorde burgers naar beste weten en kunnen behartigt. Ze praten niet veel maar doen. Er is weer leiding en er is een centraal punt ³⁰.

Mesker hield contact met de tijdelijke gemeentelijk dienst in Ede. Er was ook een tijdelijk kantoor in Apeldoorn.

²⁹ Inlichtingen C. Mesker, Bennekom.

³⁰ G.J. Peelen, 't Begon onder melkenstijd. Hoofdstuk 10. J.N. Voorhoeve, Den Haag.

Afb. 18 De families Donker en Mesker in de tuin van Veldheim. Het zijn de laatste bewoners 'oude stijl'. De foto werd gemaakt in 1935.

Ook een zoon van de heer Mesker, Cees Mesker, was tijdens de oorlog medewerker van de LBD. Hij was ingedeeld bij de Geneeskundige Dienst. Werk was er vanaf de eerste oorlogsdagen, namelijk het bergen van de slachtoffers van de strijd rond de Grebbeberg. De Geneeskundige Dienst hield zich ondermeer bezig met het ophalen van zieken en gewonden en bracht hen naar plaatsen waar zij verpleegd -konden worden.

De heer Frans Mesker heeft een boek uitgegeven over de werkzaamheden van de LBD in de oorlog: *De Oorlogsjaren 1940- 1945* ³¹. Hierin zijn de dagrapporten van de LBD opgenomen; het geeft een goed beeld van het werk van de LBD en van de omstandigheden waaronder men werkte.

Na de oorlog keert de familie Mesker niet naar Renkum terug. Veldheim was inmiddels verkocht en zij waren niet economisch aan Renkum gebonden. De familie gaat in Den Haag wonen. (dit is niet te bevestigen middels <http://denhaag.digitalestamboom.nl/>) Uit een andere bron: Mesker gaat in het "t Witte Hoes", Utrechtseweg 90, naast Hooghelei, tegenover het Heidesteinbos in Heelsum, wonen. En ze wonen daar in 1947 ook nog.

Frans Mesker blijft nog lang corresponderen met zijn vriend Jan Peelen, die hoofd van de vervoerafdeling van de LBD was na de landing van de Engelsen op 17 september 1944 ³². De briefwisseling gaat door als Jan Peelen, als soldaat in Nederlands-Indië dient; het land waar Frans Mesker zelf had gewoond voor hij naar Renkum kwam.

³¹ Uitgegeven juni 1945.

³² De avonturen van Jan Peelen zijn door zijn broer - opgetekend in het boek 't Begon onder melkenstijd. Ook het boek van Mesker, *De oorlogsjaren 1940-1945*, bevat informatie over het werk van Jan Peelen.

Jaren later, in 1951, ontvangt de heer Mesker het 'Mobilisatie-Oorlogskruis' voor zijn verdienstelijke werk in de oorlog. Hij was daar dolgelukkig mee.

Wederopbouw in Renkum.

Na de oorlog begint de wederopbouw. De meeste woningen in Wageningen - Renkum zijn vernield en veel huizen zijn zo ernstig beschadigd dat zij afgebroken moeten worden. Het herstel van de woningen en het bouwen van nieuwe woningen gaat langzaam, er is weinig geld en bouw materiaal is schaars. Er is na de oorlog dan ook een groot tekort aan woningen.

De tijd van de grote villa's met rentenierende burgers is voorbij.

Villa's die zwaar zijn beschadigd, worden afgebroken. Villa's die worden herbouwd krijgen geleidelijk andere bestemmingen, de eigenaren houden pension of verhuren kamers, sommige villa's worden kantoor.

De families Donker en Mesker zijn de laatste eigenaren en bewoners 'oude stijl' van Veldheim. De nieuwe eigenaar kocht het huis in oorlogstijd als geldbelegging en verhuurde het.

g. Na de oorlogsjaren.

Veldheim als doorgangshuis. 1945-1956

Zusterhuis 1945-1952.

Villa Veldheim was in de oorlog niet zwaar beschadigd en werd korte tijd daarna alweer bewoond. De eigenaar van Veldheim, de heer De Wijk verhuurt het huis na de oorlog aan de stichting R.K. Ziekenzorg te Renkum, beter bekend als het Wit-Gele Kruis. De zusters van het Wit-Gele Kruis waren hun werk in Renkum in 1936 begonnen. Zij waren zusters Franciscanessen uit Denekamp en hielden zich bezig met gezins- en kraamzorg. Wie lid was van het Wit-Gele Kruis kon een beroep op de zusters doen. Bekend is zuster Edeltrudis die vele kraamvrouwen geholpen heeft.

Voor de oorlog woonden deze zusters aan de Utrechtseweg, hoek Ottoweg. Dit huis was door oorlogsschade onbewoonbaar, vandaar dat de zusters op Veldheim terecht kwamen. In 1952 vertrokken de zusters, hun werk in Renkum en Heelsum werd door een leek, zuster Korse, overgenomen ³³.

h. De afbraak van Veldheim

De heer De Wijk verkoopt het huis in maart 1951 aan de N.V. Vereenigde Koninklijke Papierfabriek der firma Van Gelder Zn ³⁴.

De fabriek koopt in hetzelfde jaar ook het aangrenzende perceel aan de zuidkant van de erfgenamen van de familie Mijnlieff - Sanders met daarop het huis waar vrachtrijder Meischke woonde.

Initiatief voor deze aankoop nam directeur Bernard Beuker jr. directeur van de papierfabriek aan de Rijn; kleinzoon en naamgenoot van de oude heer Beuker, die de villa de allure van een buitenhuis had gegeven.

³³ Katholiek Renkum - Heelsum door de eeuwen heen. blz. 113.

³⁴ Koopsom f 35.000,- (in verhuurde staat). Perceelsgrootte 1 ha en 80 ca.

Hij kocht grootvaders huis niet terug uit sentiment, hij wilde er niet zelf gaan wonen. De heer Bernard Beuker jr. handelde als directeur van de N.V. Van Gelder Zonen en had andere plannen.

Hij stond bekend als een voortvarend man, met persoonlijke interesse voor nieuwbouw; iemand die ook graag nieuwbouw stimuleerde. Hij verliet in 1912 de Technische Hogeschool in Delft om bij de bouw van de nieuwe papierfabriek aan de Rijn te zijn die in 1913 gereed kwam. Hij begon toen zijn loopbaan in het bedrijf als procuratiehouder terwijl zijn vader Joan, directeur was. Later volgde hij zijn vader op als hoofddirecteur ³⁵.

Begin jaren '50 hadden de directeurs van de papierfabriek (Bernard Beuker was directeur van de papierfabriek aan de Rijn, zijn broer Carel was directeur van de papierfabriek aan de Beukenlaan) problemen om hun personeelsleden gehuisvest te krijgen. In Renkum waren geen huizen beschikbaar voor nieuwkomers. De papierfabriek moest bij huisvesting de helpende hand bieden.

Bernard Beuker jr. zette zich in woord en daad in voor de woningbouw. Als vrijzinnig gemeenteraadslid pleitte hij systematisch voor het bevorderen van woningbouw. Als de rest van de gemeenteraad twijfelt over de aankoop van dure grond, reageert de heer Beuker; 'het gaat niet om de prijs, het gaat om de grond; er moeten huizen komen' ³⁶. Daartoe neemt hij ook zelf initiatief.

Als villa Veldheim en de grond te koop komen, is dat een uitstekende lokatie voor fabriekswoningen, vlakbij beide fabrieken. Samen met architect Wesstra uit Oosterbeek maakte de heer Beuker plannen om villa Veldheim te slopen en er een straat met moderne huizen aan te leggen voor beampten van de fabriek: het middenkader en hoger personeel. In januari 1952 is het plan klaar om 22 woningen te bouwen en een straat aan te leggen rondom een plantsoen aan de Nieuweweg; een straat die als een lus aan de Nieuweweg ligt, waarbij enige oude bomen uit de tuin van villa Veldheim tussen de woningen opgenomen werden. De bouw wordt gefaseerd, men wil in 1952 met 14 randwoningen beginnen en pas als 'Veldheim' gesloopt mag worden, zullen de overige acht huizen worden gebouwd.

De villa en de tuinmanswoning werden aanvankelijk nog aan de zusters verhuurd. De zusters werden er wel meteen van op de hoogte gesteld dat het de bedoeling is het huis te slopen. Zij krijgen huurverlaging aangeboden, grote reparaties zullen niet

Afb. 19 De heer J.M.B. Beuker jr. Tekening van Xeno Munninghoff.

³⁵ Hoog en Laag, 6 juni 1952.

³⁶ Verslagen gemeenteraad, Oosterbeekse Courant 1950.

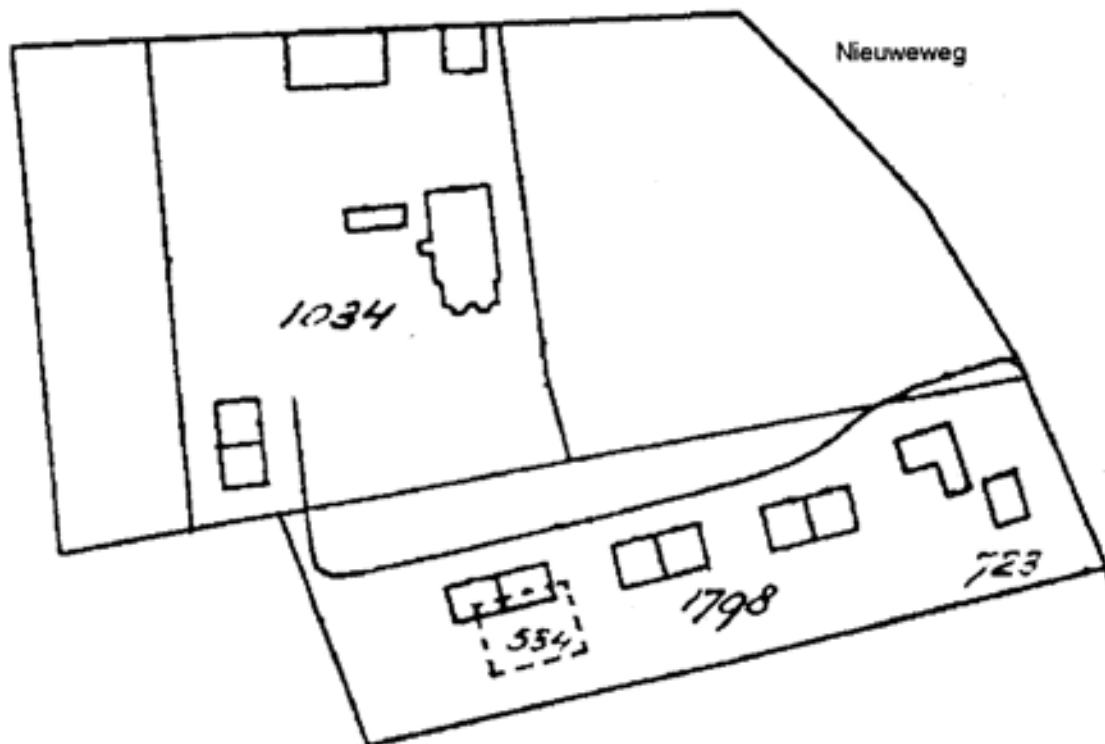
meer door de verhuurder verricht worden³⁷. Na het vertrek van de zusters in 1952 worden het huis en tuinmanswoning aan personeelsleden van de fabriek verhuurd. In het grote huis woonden o.a. de familie De Goor en de familie Lasterie, in het koetshuis eerst de familie (Gradje) Geurtsen en vanaf 1953 de familie Gielingh.

Copyright HGR

³⁷ Brief van 17 maart 1951 aan de Stichting RK. Ziekenzorg te Renkum. De huur werd verlaagd van f 125,- naar f 90,- per maand.

De Veldheimweg.

Eerste fase 1953 - 1956.

Afb. 20 De situatie in 1953, de eerste fase. Naast villa Veldheim zijn de eerste huizen gebouwd op het perceel van Mijnlieff-Sanders. liet eerste vrijstaande huis ligt aan de Nieuweweg, gevolgd door nog een vrijstaand huis aan de Veldheimweg en acht twee-onder- een-kap woningen. Het huis van Meischke (stippellijn) is gesloopt. In het eerste plan van de Veldheimweg was een groot plantsoen gepland op de plaats van de voortuin van de villa aan de Nieuweweg. In het tweede plan werden zes huizen extra opgenomen en dat betekende minder ruimte voor groenvoorziening.

Zo werd de Veldheimweg in 1953 aangelegd als een doodlopend straatje met aan één kant huizen. Deze werden gebouwd op het perceel van Mijnlieff-Sanders; villa Veldheim en de tuinmanswoning waren nog niet afgebroken en werden nog bewoond. Later, na de sloop van de villa is de straat doorgetrokken voor een tweede uitgang op de Nieuweweg.

Sloop villa Veldheim, de Veldheimweg voltooid.

De sloop heeft nog even op zich laten wachten, pas in februari 1956 geeft de gemeente de sloopvergunning. Voorwaarde was dat de fabriek de huurders van het huis vervangende woonruimte zou aanbieden. Waarschijnlijk is de villa nog in hetzelfde jaar daadwerkelijk gesloopt.

i. De Veldheimweg en de bouw van de woningen

Tijdens de raadsvergadering op 20 augustus 1952 beslist de gemeenteraad om de naam Veldheimweg, te gebruiken voor de nieuwe zijweg van Nieuweweg te Renkum.

Afb. 21 De Veldheimweg, Delftse-Schoolhuizen.

Uiteindelijk zijn er niet 22 maar 28 woningen neergezet. De behoefte aan huizen was zo groot dat de geplande groenvoorziening al gauw een andere bestemming kreeg. De eerste huizen zijn in de stijl van de sinds de jaren dertig tot eind jaren vijftig populaire Delftse School die veel gebruikt is in wederopbouwplannen. De woningen aan de Veldheimweg hebben een zadeldak

evenwijdig met de straat, de schoorstenen in de zijgevel zijn doorgemetseld. De zijgevel heeft 'vleugeltjes' onder de dakrand. De bouw is sober met een enkel opvallend detail: een glas-in-loodraampje en een geaccentueerde boogdeur.

De laatste huizen zijn niet door architect Wesstra ontworpen, maar door het Bouwbureau van Van Gelder in Aerdenhout; geen Delftse-Schoolstijl meer, deze huizen zijn moderner en iets ruimer.

Het eerste huis van dit type werd gebouwd in 1958. Alle huizen zijn gebouwd door aannemersbedrijf Peters.

Afb. 22 De Veldheimweg en de huizen geprojecteerd over villa Veldheim met tuinmanswoning en koetshuis.

De heer Beuker liet toezicht houden op het aanzicht van de straat en de huizen alsof het fabrieksterrein was. De voortuinen van de huizen moesten er allemaal eender uitzien: uitsluitend gazon. Het was de huurders niet toegestaan andere beplanting, tuinhekjes of heggen in de voortuin te plaatsen. Nu nog bepaalt dit het gezicht van de straat, er zijn geen heggen of hekjes, de tuinen liggen zonder afscheiding aan de straat. De huizen zijn naderhand overgenomen door het Pensioenfonds en in 1964 aan

de huurders te koop aangeboden. Reden voor de verkoop was dat het verspreid woningbezit weinig rendement opleverde. Het onderhoud, uitgevoerd door de Technische Dienst van de fabriek, werd erg begrotelijk. De meeste huurders hebben het huis toen gekocht. Het beeld van een fabrieksstraat waar uitsluitend personeelsleden van de papierfabriek woonden, is langzaam verdwenen.

Met dank aan:

de heer C.J.A. Boom, Voorschoten, voor zijn aandeel in het onderzoek in Haagse archieven;
de familie M.G.H. Boom, Zeist;
de familie C. Mesker-Roosenboom, Bennekom;
de heer L. Bosker, Kadaster Gelderland, Arnhem;
de heer G. Blokhuis, Amstelveen;
de heren Th. en D. van de Kaa, Renkum;
de heer G. Maassen, Gemeentearchief Renkum, Oosterbeek;
de heer P. van Tend, Renkum;
de heer R. Jordaen, Renkum;
de heer W. Uitslager, Werkgroep Bedrijfsgeschiedenis Parenco, Renkum.

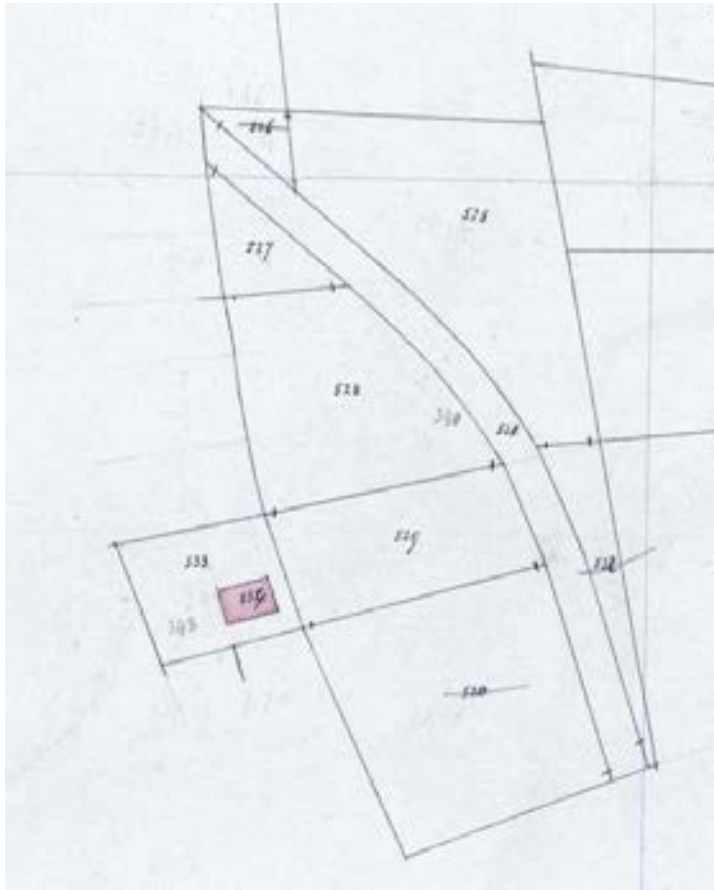
Annelies Hoogmoed

Copyright HGR

6. Bebouwing ter hoogte van de Nieuweweg.

a. Villa Soeterbeeck, nu Dorpsstraat 159 - 161(a)

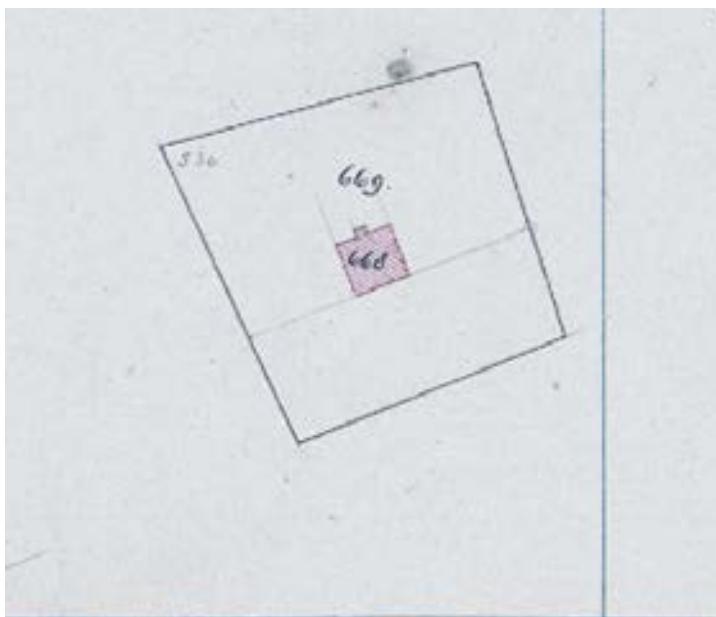
Villa Soeterbeeck stond waar nu Dorpsstraat 159 - 161(a) staan. Waarschijnlijk stond de reusachtige plataan die er nog staat, destijds al in de tuin van Soeterbeeck.

Hiernaast een kadastertekening van de situatie gemaakt in februari 1967. De Nieuweweg staat er al op en op de kavel D530, geheel onderaan is nog niks te zien.

Naast 'Welgelegen' is een strook grond en dan komt de zandweg (later de Nieuweweg genoemd) naar de Groenendaalseweg en de Kortenburg, gelegen op de lage gronden. Deze strook grond was van de Kortenburg (Crommelin dus) en van hem kocht de Hr. Mijnlieff in 1872 een stuk grond, om een villa op te bouwen, dat is dus de kavel D 530 van de tekening hiernaast.

Anno 1874 staat er een aanbesteding in de krant om een woonhuis te bouwen aan de straatweg. De opdracht wordt gegund aan aannemer H. Hulstijn architect-timmerman voor f18.978,00

Deze villa was voor Mijnlieff zelf en er kwam een koetshuis, stallen, orangerie, broeikassen, schuurhooiberg, druivenkast, varkenshokken en tuinderijen.

Als Soeterbeeck gebouwd wordt, bestaan de burelen uit Villa Nuova (het latere Veldheim), mevrouw wed. Hoedt, de heer G. de Haas (nu "de Blauwe Spar") en T. van de Water (allen Dorpsstraat). In het westen is er de Kerklaan, later de Molenweg, tegenwoordig Onder de Bomen genoemd. Aan de oostkant is er de "laan naar noord Oranje Nassau's-Oord". Deze naam komt

Gedeelte van Kadaster tekening uit 1875: D668

zelden voor, tegenwoordig hebben we het over de Nieuweweg.

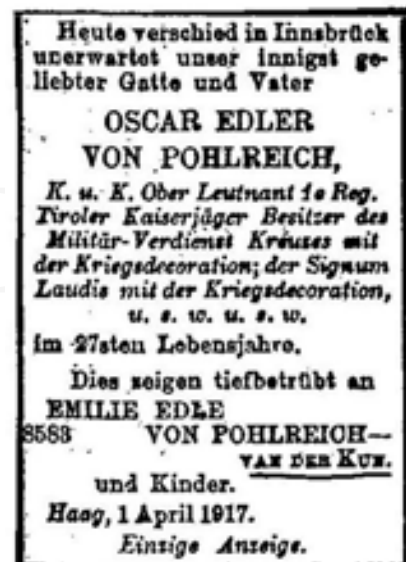
Een kadasterkaart van kavel D 676 uit 1877 heb ik maar niet afgedrukt. Je ziet hetzelfde pand als hierboven met ingetekend de Dorpsstraat en de Nieuweweg.

Maurits Mijnlieff (1832 - 1889), de steenfabrikant, eigenaar van de fabriek aan het Randwijckse veer (tegenwoordig Parenco), was gehuwd met Johanna de Haas (1834 - 1911). De familie heeft 5 kinderen waarvan er 2 binnen een jaar zijn overleden. Na het overlijden van Maurits Mijnlieff blijft de weduwe wonen op Soeterbeeck. Na haar overlijden in 1911 blijft een dochter; Maria Cornelia Mijnlieff (1880 - 1945) gehuwd met ing. Cornelis Hubers (1873 - 1942) op Soeterbeeck wonen.

In 1917 verhuist het echtpaar C. Hubers-Mijnlieff naar de Julianalaan 1 te Baarn en wordt Soeterbeeck door hem verhuurd aan dhr. mr. Frijlinck. Hubers blijft de eigenaar. Op 07-02-1920 komt Soeterbeeck, te koop. Mr. Willem Folkert Frijlinck (1840 - 1927) was een voormalig notaris uit Lith. Mijnlieff, De Meester en Frijlinck kennen we in Renkum ook als bewoners van huize Bouvardia, ook aan de Dorpsstraat gelegen. Frijlinck was gehuwd met A.F. Timmerman en zijn graf ligt op de begraafplaats [Onder de Bomen](#)

Daarna is Soeterbeeck bewoond (1921 - 1928) geweest door Maria v.d. Kun, weduwe van Oscar Ignatius Gabiël Edlen von Pohlreich uit Renkum.

In 1927 is er de "Verkoop herenhuis met tuin (vrucht-bomen) Utrechtseweg/ Nieuweweg kad. Sectie D no. 668, 676 groot 46 are 7 ca. Eigenaar Mw. Von Pohlreich. (OC 09-04-1927)

Rond 1929 komt Soeterbeeck in handen van Joseph Marie Graven, die het pand al in 1932 weer verkoopt.

Uit een advertentie uit de krant van 1932 lezen we: villa Soeterbeeck staat te koop perceel D668 huis en D676 tuin. 52 aren en 32 centiaren. Er wordt onder andere vermeld souterrain: keuken, wijnkelder, kolenkelder en bergplaats.

Koper is de uit Rotterdam afkomstige Jan Ouwerkerk (geb. 7-10-1913), hotelhouder - wijnhandelaar. In het gereconstrueerde Renkumse bevolkingsregister vinden we dat hij in 1927 aan de Dorpsstraat 44 was gaan wonen. In het Rotterdamse bevolkingsregister vinden we dat hij al op

Uit de Limburger koerier van 20-07-1929.

11-12-1925 naar Renkum verhuisde. Ouwkerk vertrekt in 1937 weer naar Rotterdam.

--

Soeterbeeck, bron fam van Dijk, datum ergens in de tijd dat van Brakell er woonde. De rododendrons komen vaker voor op foto's. De voordeur is van de familie van Brakell, de zijdeur met de ingang aan de Nieuweweg is van de familie van Dijk.

Dan in 1937 komt Soeterbeeck in handen van Cornelis Johannes Löffelman (1865-1952), een koop-man uit Delden en gehuwd met Bernharda Maria Johanna Wientjes.

Hij evacueert in 1944 via Barneveld naar Alb. Schueler in Amersfoort en vertrekt daarna naar Almelo (volgens [de evacuatielijst](#)).

Het is waarschijnlijk Löffelman, die de naam van Soeterbeeck, verandert in Soeterbeek. In deze publicatie zullen we veelal Soeterbeeck aanhouden.

Direct in 1937 is het druk in Huize Soeterbeeck. Dochter Hetty Löffelman verlooft zich met Ir. M. W. E. E. Reinards uit Treebeek Limburg. Ze huwen in oktober 1937. Ook in 1937 verlooft dochter Elly zich met A. van der Kamp, chirurg. In 1940 gaat dochter Euphemia Hendrika Maria (Mieky) Löffelman zich verloven, zo blijkt uit diverse advertenties. Het zit Mieky niet mee, na de WW2 oorlog verschijnt een andere verlovingsadvertentie. Op 5 maart 1946 gaat Mieky huwen met George Hubert Arnold Spauwen in de katholieke parochiekerk te Renkum. Als adres van de bruid staat dan nog vermeld: Soeterbeek.

Cornelus Johannes Löffelman komt op 86 jarige leeftijd te overlijden op 1-2-1952 in Huize "St. Joseph", Molenstraat 1 te Delden. Z'n echtgenote Bernharda Maria Johanna Wientjes komt op 84 jarige leeftijd te overlijden op 6-3-1956 aan de Wierdensestraat 49 te Almelo.

Na de oorlog is Johannes Baron van Brakell van Wadenhoijen en Doorwerth, geboren

's-Gravenhage 1908, overleden Arnhem 1952, op Soeterbeeck

gaan wonen. Hij woonde voordien op Huize Doorwerth te Heelsum. Johannes is als enige uit het geslacht Van Brakell, op de Begraafplaats Mariahof aan de Groeneweg te Renkum begraven. Als Johannes in 1952 komt te overlijden woont hij nog op Soeterbeeck.

Tini Wijnstekers van het Gelders Archief heeft voor het Historisch Genootschap Redichem, de eigenaren van Soeterbeeck op een rij gezet. Van Brakell wordt daarbij niet genoemd. Dat zal kloppen, er werd door van Brakell gehuurd.

"Renkum. Notaris Valewink te Oosterbeek bericht, dat het Heeren huis „SOETERBEEK", met erf en tuin op den hoek van den Utrechtschen Straatweg en den Nieuwen weg te Renkum, groot 52.32 Aren, is ingezet op f 10.550.—. Toeslag Woensdag 29 Juni 1932 des namiddags te 3 uur, in het Café Van den Born aan de Kerkstraat te Renkum. Nadere inlichtingen bij voornoemden Notaris".
Uit het Algemeen Handelsblad,

Verloofd:
MIEKY LÖFFELMAN
en
THOM LIGTHART,
Cand. Notaris.
Renkum, Huize „Soeterbeek”.
Haarlem, Kennemerplein 11.
17 November 1940.
Geen ontvangdag.

Uit De Maasbode van 14-11-1940.

Kunnen thans van hun ver-
loving kennis geven:
MIEKY LÖFFELMAN,
„Huize Soeterbeek” Renkum
en
Mr. GEORGE SPAUWEN,
„Huize Dennenlust”
Gronsveld.
16 Augustus 1946.
geen ontvangdag.

Uit De Maasbode van 14-08-1945

Van 1949 tot mei 1967 woont ook de familie van Dijk op Soeterbeeck. Voordien woonde de familie van Dijk in de Blauwe Spar, net een paar deuren verderop in de Dorpsstraat.

De familie van Dijk huurde alleen de linkerhelft, aan de Nieuweweg zijde, als een bedrijfs- en woonpand. Voorheen woonde er de familie Roseboom die naar Canada (?) is geëmigreerd in 1949. Bij de familie van Dijk weet men nu niet meer of dat de familie Roseboom het geheel of slechts de rechterhelft heeft gehuurd. Ook heeft men Soeterbeeck een periode gedeeld met de familie Van Brakell. Een herinnering uit die tijd: "Soeterbeeck was het geweldigste huis van de wereld, we bouwden tenten op zolder tot we erbij neervielen en in de tuin, zeker toen van Brakell was verhuisd en wij de totale oppervlakte konden verkennen heeft bij ons "vrijheid" bijgebracht!!"

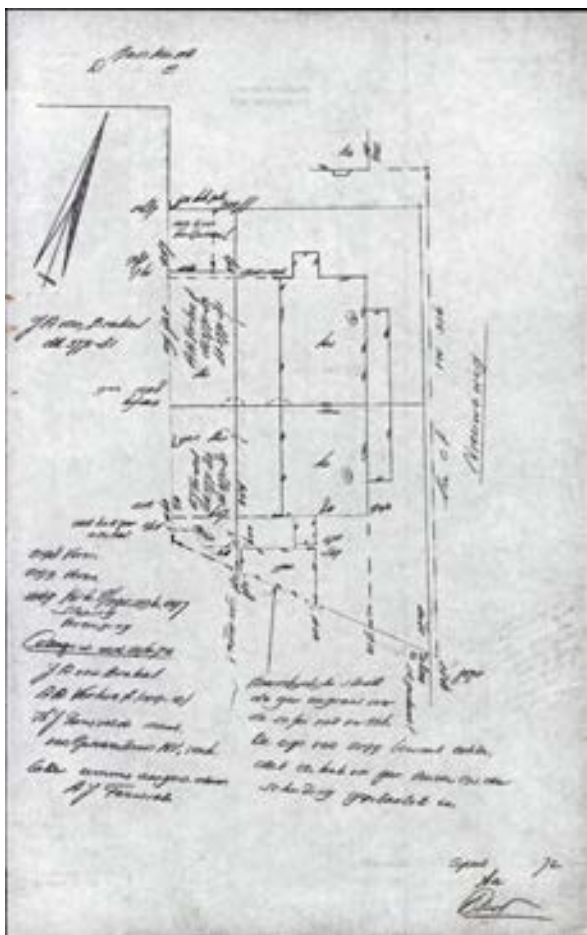
De familie Van Dijk, is half mei 1967 naar Lunteren vertrokken.

*Wie staat er nu op op de stoep van
Soeterbeeck, de baron of een taxichauffeur?
Bron fam. van Dijk.*

Collectie HGR, opname rond 1937. Soeterbeeck is te herkennen aan de halfronde oprijlaan.

Kadaster veldwerkkarta uit april 1972 met de naam van oa JA van Brakel

Begin jaren 60 heeft van Gelder Papier Huize Soeterbeek gekocht en van Gelder heeft er een doorgangshuis voor personeel van gemaakt. Maar er ook de fam. Pieters(e)(en) in gehuisvest, die daarvoor verbonden was aan de VGLO school aan de Lindenlaan, de latere Gelria Mavo.

Het bouwbedrijf van J.A. van Brakel, kocht de villa kocht van Van Gelder, heeft 'm gesloopt en is rond 1971-72 gaan bouwen Bij de sloop van de zacht-gele villa is er veel beplanting weggehaald (behalve de grote plataan). De panden, die nu op de Dorpsstraat 159 tot 161A staan zijn allemaal voor het eerst betrokken in 1972 of 1973. Na de bouw had huisnummer 159 ook de naam "Soeterbeek" Op een gegeven moment is het omgedoopt naar "Trust" en na 2017 is er geen naam meer voor het pand.

VERKOOPEN:

Het Neerenhuis

„SOETERBEEK“ met erf en tuin op den hoek van den Utrechtschen Straatweg en den Nieuwenweg te Renkum, kad. bekend gem. Renkum, sectie D. nos. 668 en 676, te samen groot 52 aren, 32 centia-aren, bevattende sousterrain: keuken, wijnkelder, kolenkelder en bergplaats, parterre: 5 kamers, waarvan 2 en suite, gang en W. C.; 1e verdieping: 5 kamers, badkamer en W. C.; 2e verdieping: zolder en dienstbodekamer.

De villa is voorzien van gas, waterleiding en electr. licht. Dagelijks te bezichtigen, waarvoor zich te vervoegen bij den Heer W. Beekhuizen, Dorpsstraat 85 te Renkum.

Uit de Arnhemsche courant van 11-06-1932

Opname: collectie van Lies van den Broek, Soeterbeeck, maar wie staan er op? De rododendrons staan ook op de luchtfoto van 1937. Dan zou het voor de WWII kunnen zijn. Dus geen van Brakell's en de familie van Dijk herkent zich ook niet. Misschien de familie Roseboom, misschien Löffelman, naar waar zijn dan de dochters? Het huis lijkt hier nog niet "gedeeld", zoals na de oorlog. De rododendrons stonden er 1955 - 1967 ook weer. Ze zijn ooit, op last van van Brakell, met de grond gelijk gemaakt, maar binnen een paar jaar stonden er gelukkig weer prachtige struiken. Deze foto is ook gepubliceerd door [Heemkunde](#) en wordt door Heemkunde gesitueerd op de oostelijke hoek van de Nieuweweg, de villa die wij kennen als Weltevreden.

*Bron: Jan. van Dijk
Soeterbeeck geschilderd door Jet van Dijk.*

Ongeveer deze lokatie, waar de oprijlaan begon, geheel rechts, opname uit 2018.

Gegevens van het kadaster voor wat betreft Soeterbeeck

dienstjaar	kavel	omschrijving
1832	D126	Willem Offenbergh, brouwer te Renkum is de eigenaar van 46740 m ² bouwland, klasse 1,2 belastbaar inkomen f 115,81. D126 is later gesplitst in veel andere kavels.
1873	D 530	Eigenaar van de grond, de Hervormde pastorie Renkum; erfpachter Bernardus Paulus Hendriks (schoenmaker Renkum)
1876	D 530	D 530 wordt hermeten; D 668 wordt het huis en D 669 de tuin (veldwerk dj 1876 perceel d668 huis.png)
1876	D 668 + D 669	Nieuwe eigenaren worden: Voor de helft; Maurits Hendriks; steenbakker te Renkum en exploitant waterleiding te Oosterbeek. Gehuwd met Johanna de Haas. Voor de andere helft: Maria Cornelia Mijnlief, dochter van Maurits, gehuwd met Cornelis Hubers, ingenieur.
1913	D 669	D 669 (tuin) wordt D 676
1921	D 668 + D 676	verkoper Maria Corelia Mijnlief, Baarn, echtg. van Cornelis Hubers; en voor steeds 1/3 Theodorus Sanders, Maurits Johannes Sanders en Bastiaan Adriaan Sanders. Nieuwe eigenaar; Maria Emili Leopoldina van der Kun; weduwe van Oscar Janar Gabriël von Pohlreich
1928	D 668 + D 676	verkoop aan Joseph Maria Graven, een particulier uit Sion, Zwitserland. En Hendrik Noordendorp, een ingenieur van de P. de Hooglaan 65 te Hilversum
1934	D 668 + D 676	verkoop aan Jan van Ouwerkerk, hotelhouder, Vierambachtstraat 100 te Rotterdam
1934	D 1588	vereniging van de kavels D 668 + D 676
1934	D 1588	De kavels 1589, 1590, 1591 + 1592 worden bebouwd, verwoest in de WWII en nu Nieuweweg 2, 4 + 6 (hulpkaart dj 1934 perceel d1588.png)
1936	D 1588	verkoop aan voor de ½ Cornelis Johannes Löffelman, koopman uit Almelo en Bernadina Maria Johanna Wientjes, weduwe uit Delden, Almelo en 1/6de deel voor ieder kind
1936	D 1588	spitsing en hermeting: D 1590 + D 1591 + D 1592 = huis en tuin
1939	D 1590 + 1591 + 1592	verkoop aan Bernadinus Kusters, bakker, Dorpsstraat 95 te Renkum
1952		verkoop aan Mathijs van der Heijden, chauffeur, Achterdorpsstraat 24 te Renkum
1954	D 1588, 1589, 1590 + 1591	er is een hulpkaart (d150 en d1591.png) van het Kadaster waarbij de grenzen van D 743, 1245, 1588, 1589, 1590 + 1591 worden aangegeven aan mevr. Nijdam van de NV van Gelder en Zonen.
1961		verkoop aan Willem Mensvoort, Willem Andriessenlaan 2 te Schiedam
1968	D 1590 + 1591 + 1592	vereniging van de percelen D 1590 + 1591 + 1592, nieuw kavelnummer wordt D 2170
1968	D1588	hulpkaart van het kadaster (dj 1968 perceel d2169.png) waarbij alle eigenaren van aangrenzende percelen akkoord gaan met de aangegeven grenzen. Aanwezig waren mw Tutein Nolthenius, de heren Verhoeven, Van Tend, van Boetzelaar, Timmer, Wensfoort. De gemeente Renkum is niet komen opdagen. dagtekening 24 okt 1966.
1968 1970	D 2170	verkoop, sloop

let op:

- het Kadaster gebruikt een dienstjaar. Dat is het jaar na een gebeurtenis. Bv een verkoop op 3 maart 2018, wordt dienstjaar 2019. Het Kadaster kent alleen eigenaren, geen huurders.
- een vermelding tussen haakjes zoals (xxx.png) houdt in dat we onder die naam een fotobestand van de kadasterkaart of veldwerktekening hebben.

Gegevens o.a. afkomstig van het gereconstrueerde Renkumse bevolkingsregister van het Gelders Archief. Dit bevolkingsregister is verre van compleet, er ontbreken veel gegevens, maar iets is beter dan niets. Eigenaar - bewoners zijn te herkennen aan een jaartal, geen datum. De gegevens van eigenaar - bewoners halen we uit advertenties waarin personeel gezocht wordt of andere bronnen (zie hierboven).				
vestiging	vertrek	afkomstig uit	vertrokken naar	naam, bewoner, huurder
1876				Eerste eigenaar en bewoner Maurits Mijnlief. Gehuwd met mw. J. de Haas.
1911	1917			Erfgenaam mw. M.C, Mijnlief, gehuwd met dhr C. Hubers
1917	1921			huurder dhr. mr. W.F. Frijlinck, voormalig notaris, gehuwd met mw. A.F. Timmerman
1921	1928			Mw van der Kun, weduwe van Pohlreich
	6-4-1926	Bodegraven		A.Chr. Roem, apotheker
30-11-1926	6-12-1927	Bodegraven	Zaltbommel	A.Chr. Roem, apotheker
13-8-1929		Culemborg		A.Chr. Roem, apotheker
1929	1932			De familie Joseph Marie Graven
4-3-1930	19-11-1930	Wijk bij Duurstede	Ede	J.M. Rikken, dienstbode
x-x-1930	x-x-1931			E.J.D. Walthaus, kinderjuffrouw
10-9-1930	1-10-1930	Ubach over Worms	Nieuwenhagen	J.A.M de Beer, chauffeur
22-10-1930	10-6-1931	Wageningen	Wageningen	M.R.M. van Lent, dienstbode
	29-6-1932		Nijmegen	de weduwe F.M. Knipping
1932	1937	Rotterdam	Rotterdam	Dhr J. Ouwerkerk
19-5-1934	17-11-1934	Wageningen	Wageningen	G. Rademaker, dienstbode

1-7-1936		Almelo		C.J. Löffelman, zonder beroep
1937	1944	Delden	evacuatie naar Amersfoort	Fam. C.J. Löffelman
	6-11-1937		Amstenrade	H.E.W.M. Löffelman, zonder beroep
xxxx	1949		Canada	Fam. Roseboom (Rozeboom?)
xxxx	1952			Familie Baron van Brakell
1949	1967	Blauwe Spar, Dorpsstraat, Renkum	Lunteren	Familie van Dijk
1968			Renkum	Fam. Pieters(e)(en) een personeelsleden van Van Gelder

Copyright HGR

Ansichtkaart uit ??, Met aanplant van nieuwe bomen.

b. Verdwenen Nieuweweg 2

Rond 1832, is de grond tussen de Hervormde Kerk en de Leeuwenstraat, destijds Leeuwensteeg in z'n geheel van Willem Offenbergh, de eigenaar van de herberg de Bock, tevens brouwer. De familie Offenbergh verkocht de herberg, de bierbrouwerij en alle gronden in 1859.

Op deze uitsnede van een kaart op Topotijdreis.nl, rond 1900, is de kavel van de boerderij goed te zien, ten noorden van villa Soeterbeeck en ten zuiden van Huize Veldheim.

"Achter de tuin van huize Soeterbeeck op de hoek van de Dorpsstraat, lag in 1910 het erf van boer Versteeg. Zijn boerderijtje was een heel eind van de weg af gebouwd en dwars door een mooie boomgaard leidde een zandweg naar het boerenhuis. De pruimen van boer Versteeg waren van superieure kwaliteit en dat leidde er toe, dat wij, als opgeschoten jongens zijn bongerd in het najaar graag met een bezoek vereerden, bij voorkeur na zonsondergang. Boer Versteeg had ook een melkmeisje, want zijn knappe dochter Betje heeft, bevallig juk en emmers torsend, vele liters afgeleverd van de melk, die toen al goed voor elk was". (bron van deze tekst: Wes Beekhuizen; Groen was mijn dorp, pagina 87.)

Uit topotijdreis 1875, Soeterbeeck is er nog niet, de boerderij heeft kennelijk adres Nieuweweg 2 en het latere Veldheim heeft dan de nrs 4 + 6.

Uit Topotijdreis 1929, hier is de kavel van Versteeg, Meischke al groter.

Rond 1930 woont hier de vrachtrijder Meischke. In het telefoonboek staat als adres Nieuweweg 2d. Voor de zaak gebruikt Meischke (Vrachtautod. op Arnhem en verhuizingen) in 1943 het adres Dorpsstraat 155. De van Gelder papierfabriek koopt in 1951 naast Huize Veldheim ook het aangrenzende perceel aan de zuidkant, met daarop het huis waar Meischke woonde.

Onderwijzer (zonder k.) zou
gaarne zijn **HUIS**, gelegen bij bos
en hei, **ruilen** met iemand uit zee-
of badplaats van 22 Juli tot 17
Augustus. H. J. TEUNISSEN,
Nieuweweg 2a, Renkum.

Een advertentie in de Vlissingse Courant van 25 juni 1935 op pagina 4.

Geheel links is een tuinafscheiding te zien, vermoedelijk van boer Versteeg.

c. Villa Weltevreden, Dorpsstraat xxx

De villa Weltevreden heeft in 1913 het adres Dorpsstraat 161, later veelal Dorpsstraat 159. Na een andere hernummering is het adres nu Nieuweweg 1 te Renkum.

[Een foto](#): Renkum Nieuweweg hoek Dorpsstraat rechts Villa Weltevreden ansichtkaart ca 1900 uitg E Manasse Collectie HGR

Zie verder bij de Nieuweweg 1.

Copyright HGR

d. De drie woningen aan het begin van de Nieuweweg, 2, 4 en 6

In 1932 wordt er een rukme kavel aan de rechterkant van Soeterbeek afgehaald en daar worden 3 woningen gebouwd. Zie de kadasterkaart hieronder. Omdat de oprijlaan van Soeterbeek nog in gebruik was, is de hoek Dorpsstraat Nieuweweg onbebouwd gebleven. Eerst na de oorlog komt ook daar een woning (zie Dorpsstraat 159).

*Uitsnede van een veldwerkkaart. De Nieuweweg is onderaan de pagina aangegeven.
(veldwerk dubbelhuis Ouwerkerk.png) Ouwerkerk was in 1933 kennelijk de opdrachtgever
voor de bebouwing op een kavel ten oosten van Soeterbeek.*

Deze panden zijn in de WWII dermate verwoest, dat ze gesloopt zijn. De nieuwbouw is opnieuw een twee onder een kap en een vrijstaande woning.

Nieuweweg 2c, 2d

Volgens het adresboek 1943 zijn er ook andere huisnummers gebruikt.

A. van den Hoff, kruidenier, Nieuweweg 2c.

C. van de Goor, chauffeur, Nieuweweg 2d

e. Verdwenen Ceacilialaan

Naast de garage Delsink is aan de westzijde een parkeerplaats en dan aansluitend is de Fabrieksstraat. Die Fabrieksstraat is er eigenlijk ook al niet meer, want deze is afgesloten voor alle verkeer. Vroeger was hier de personeelsingang van van Gelder, daarvoor was hier de Caecilialaan. Op de Ceacilialaan stonden enkele personeelswoningen van de fabriek.

Het huidige adres Fabrieksstraat 5 en Veerweg 1, zijn de laatste van de oorspronkelijke woningen. Volgens de BAG voor het eerst betrokken in het jaar 2000. We hebben het er al vaker over gehad. Te veel fouten in de Renkumse BAG. Heb van meerdere bronnen begrepen dat deze 2 woningen in 2018 worden afgebroken. Eind 2018 staan ze er gelukkig nog.

Opname uit 2017, Fabrieksstraat 5 is in gebruik bij de bedrijfsbrandweer.

Opname juni 2018

Copyright HGR

f. Dorpsstraat 160, voormalige pastorie

Volgens de BAG voor het eerst bewoond in 1823.

Volgens de BAG is het huidige pand in 1823 betrokken. Volgens Heemkunde is er op deze locatie een ouder pand (ook pastorie!) in 1823 afgebroken en zij hebben een [foto](#) van een aquarel van dit oudere gebouw. C. Burgsteijn schrijft dat: de oude pastorie aan Onder de Bomen steeds meer klachten geeft en veel onderhoud vraagt, daarom wordt in 1823 besloten tot de bouw van een nieuwe pastorie, de Dorpsstraat 160. De bouw hiervan wordt voor een bedrag van f 3775,— gegund aan de aannemer Tollemeyer uit Huissen. Dorpsstraat 160 bestaat nog, al is het sinds 1930 geen pastorie meer. In 1930 wordt villa Overweide aan de Utrechtseweg 123 in Renkum door de kerkelijke gemeente gekocht en gaat de dominee daar wonen.

De voormalige pastorie van de Hervormde Kerk.

In 1852 woonde daar Ds. Smits. Later Ds. Gann Dun in 1862. Naast deze woning was een zandweg, welke naar de uiterwaarden voerde en dit zandpad werd Kloosterweg genoemd. Daar is ook de in- en uitgang geweest naar de uiterwaarden. Deze weilanden waren van Baron van Goltstein, vanaf het Renkumse Veer, tot aan de paardebrug, ongeveer 3/4 uur gaans lopende tot bij het Lexesveer en weer terug.

De oude pastorie, wordt dokterswoning.

In augustus 1972 nam Dr. W.J. de Graaf de praktijk over van Dr. Kool. Daarvoor was er dr. J.F. Boerma (1908-1997) (gehuwd met A.L. Brinkman Visser) huisarts van 1937 tot 1959. Vroeger was het tramstation er precies tegenover gelegen.

In 1980 kwam het pand leeg te staan, omdat de huisarts praktijk werd verhuisd naar de nieuwbouwwijk tussen de Hogenkampseweg en de Nieuwe Keijenbergseweg te Renkum. Daarna is het een poosje ingebruik geweest voor diverse activiteiten, zo heeft VluchtelingenWerk Renkum er in 2 kamers kantoor gehad. Dan komt het weer leeg te staan en daarna wordt het in gebruik genomen voor meerdere vormen van Begeleid Kamer Wonen tot Tehuis. Sinds 2016 staat het pand er weer verlaten bij.

g. Beukenlaan 1

Bij het Kadaster vinden we al een woning op kavel D140 in 1832 in 1842 wordt het nr 235 en daarna 318 met een huis van 318 M2 en een erf van 235 M2. De gegevens uit 1832 zijn te zien bij Hisgis.

In 1842 is de woning waarschijnlijk afgebroken en terug gebouwd. De woning is dan van Antje (van den) Offenbergh, kennelijk een dochter van Willem Offenbergh.

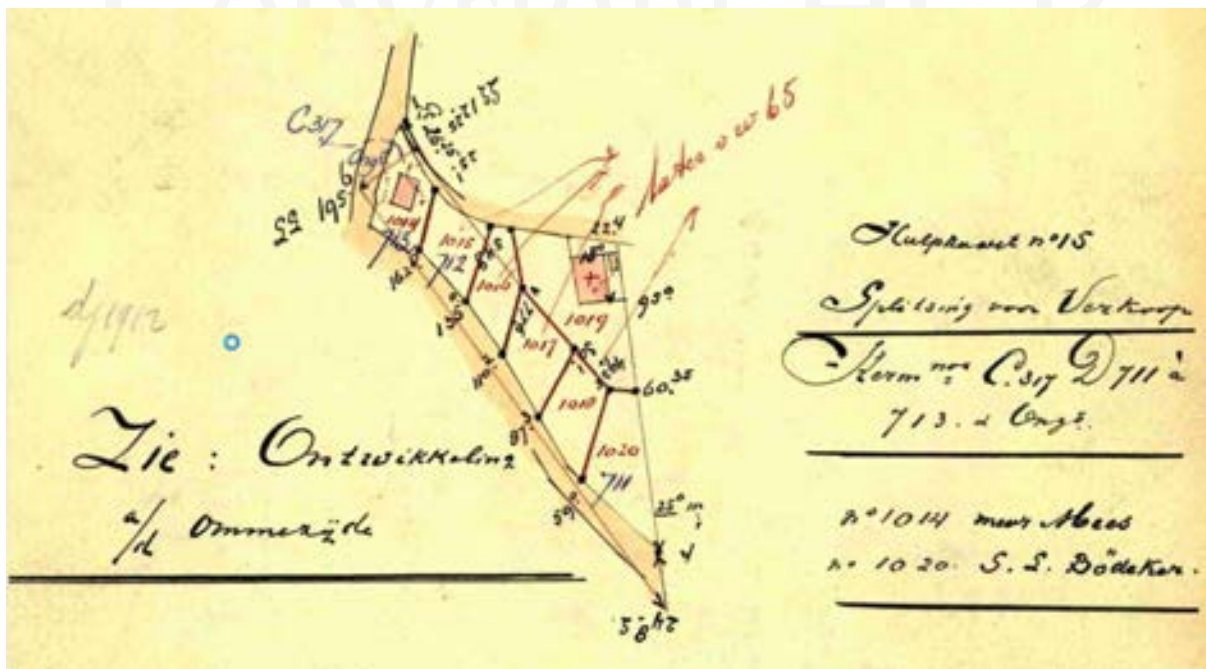
Rond 1881 verkoopt de graaf van Rechteren het aan Willem III. Na het overlijden van Willem III wordt deze kavel verdeeld door de erven Emma en Wilhelmina, ieder voor de helft.

Bron Hisgis uit 1932

Rond 1900 gaat het naar de Stichting ONO. Die verkopen het in 1907 aan Frans van Scherrenburg. Misschien dat van Scherrenburg er een schoorsteen op heeft laten zetten, want 1907 is ook de datum die de BAG nu geeft voor het pand Beukenlaan 1. Op ansichtkaarten is te zien dat er wel een en ander veranderd is, er komen luiken voor de ramen, maar er komt geen nieuwe woning.

In 1907 is de Beukenlaan 1 door Scherrenburg verkocht aan Mees.

D 1014 voor mw Mees = Beukenlaan 1. Getekend 1907, dienstjaar 1908.

In 1923 wordt kavel 1196 verkocht aan de chauffeur Hendrik Veldhuizen. In 1926 wordt de landbouwer van Willem van Santen eigenaar. In Renkum ook bekend als melkslijter. Na zijn overlijden in 1933 wordt de nieuwe eigenaar mw. Elisabeth Bastiaantje Vermaat, zij was ook de weduwe van van Santen. Zij vertrekt in 1940 Hoogvliet en zij overlijdt in 1983 op 91 jarige leeftijd. Er zal dus een of meerdere huurders hebben ingezeten. Het wordt verkocht in 1973 en dan zullen ook enkele verbouwingen hebben plaatsgevonden.

Copyright HGR

Het bruggetje aan de Beukenlaan, Onder de Boomen en de Nieuweweg, gezien de techniek een ingekleurde Ansichtkaart die rond 1910 populair waren. Het pand Beukenlaan 1 heeft al de kenmerkende versiering op de muur. Wel of geen luiken is hier niet te zien, wel op de foto's op de vorige pagina.

Vrijwel dezelfde opname, doch nu met een woest begroeide kavel waar we nu Nieuweweg 28 kennen. Op de achtergrond de boerderij waar Heintje de Jager, de heks, woonde. Bron Stichting Heemkunde.

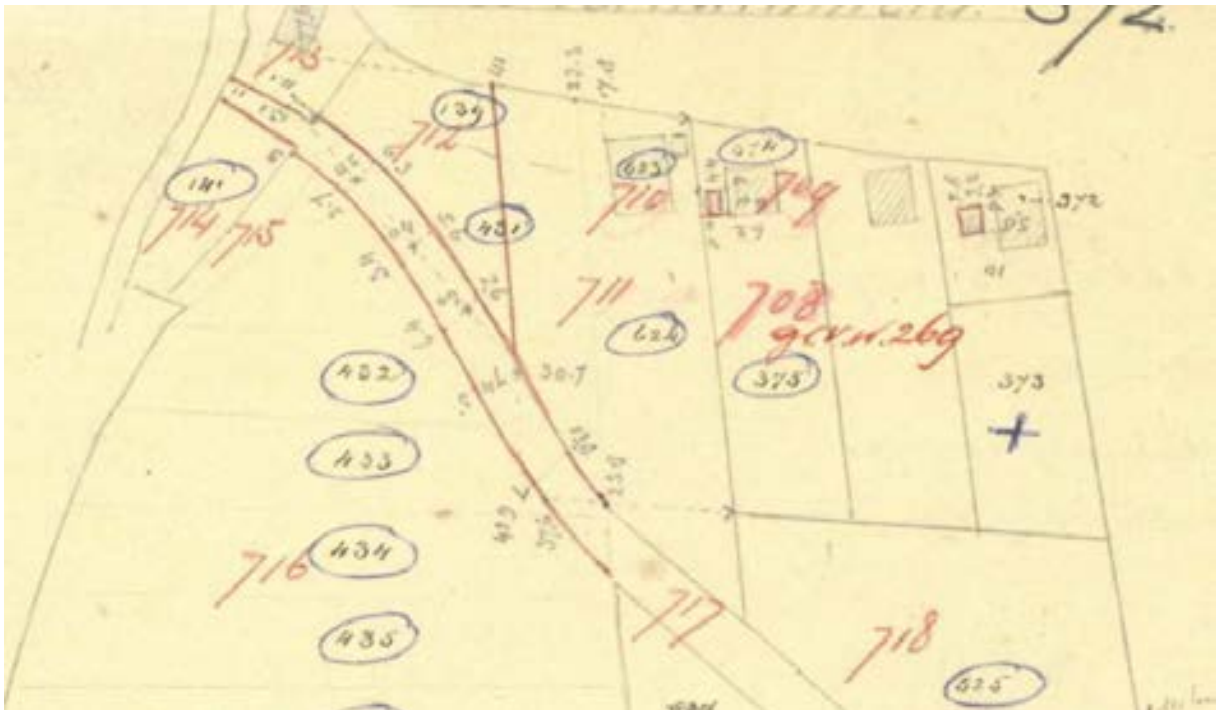
De huidige situatie. Opname Lies van den Broek, augustus 2018.

h. Woning aan de Groenendaalseweg, D125 en 347

Bron HisGis in 1832. In het midden de rode schuur aan de Groenendaalseweg, in het grijs de situatie in 2018 zodat de locatie van de schuur zichtbaar is. Aan de linkerkant, in het rood, de woningen Beukenlaan 1 en Groenendaalseweg 63.

In 1832 is er een schuur aan de Groenendaalseweg. Er is op dat moment nog geen Nieuweweg. De schuur is van de brouwer Willem Offenbergh. In 1855 heeft het kadaster het over "huis en erf" perceel D 347, de schuur is dus vervangen door een woning, of er wordt in de schuur ook gewoond. Na Offenbergh was Gerrit van de Kolk de eigenaar.

Kavel D 710 en 711 komen in 1909 in handen van Xeno Münninghof. De Nieuweweg is de diagonale weg.

Er is een verkoop aan Barend van der Lucht in 1870. Hij komt te overlijden en de weduwe en kinderen verkopen het in 1908 aan Frans van Scherrenburg. Frans verkoopt het weer in 1908 aan Hendrik Willem van Scharrenburg, een Wageningse landbouwer. Die verkoopt het weer in 1909 aan Xeno Münninghof, de kunstschilder. Münninghof laat het slopen en verkoopt het dan weer aan Frans van Scherrenburg en die gaat er de villa's bouwen die er nu nog staan. De BAG geeft als bewoningsjaar van de twee vrijstaande en twee dubbele omliggende woningen: 1921, 1912, 1907 en 1910. Alleen de Nieuweweg 31 Renkum is gebouwd, terwijl de woning van Münninghof nog niet afgebroken was.

Renkum:	Verkoop woning met achterhuis, schuur en erf Groenendaalseweg kad. Sectie D no. 710 groot 4 are. OC 13-02-1909 Opbrengst f 2.030,--. Eigenaar Xeno Münninghoff. OC 13-06-1909
---------	--

Op de oudste pré-kadastrale kaart die we konden vinden uit 1813 staat de schuur ook al aangegeven.

Copyright HGR

i. De situatie in 1884 Kadaster sectie C.

Uitsnede van een Kadasterkaart uit 1884, Renkum Sectie C

7. De Haverkorn van Rijsewijk huizen: Nieuweweg 14, 29, e.a.

In maart 1995 verschijnt bij de Stichting Heemkunde in de gemeente Renkum in hun tijdschrift: Schoutambt en Heerlijkheid, een artikel van Annelies Hoogmoed, genaamd: **Veld, Veldheim Veldheimweg**. Het artikel van Annelies Hoogmoed gaat met name over Huize Veldheim, het ontstaan er van, tot aan het ontstaan van de Veldheimweg.

a. Genealogie dr. C. Th. Haverkorn van Rijsewijk.

Nog uitzoeken.

- De familie Mees kennen we ook als bewoners van Huize Jacoher aan de Oude Oosterbeekseweg 28, Doorwerth
- De familie Mees kennen we ook van bewoning in huize Voortstreven aan de Utrechtseweg in Renkum
- Uit de data hieronder blijkt dat Willem Hendrik Haverkorn van Rijsewijk overlijdt in Renkum in 1878, ruim voor 1901 - 1902.

De familie Haverkorn van Rijsewijk bestaat uit dokter Carel Theodoor Haverkorn van Rijsewijk (1873 - 1941), sinds 1901 gehuwd met Theodora Gerarda Mees (1878 - 1954), uit de bekende Rotterdamse bankiersfamilie Mees en Zoonen en haar moeder Anna Maria Gerarda Mees - Pijnappel (1853 - 1915). Zij is overleden op 26 augustus 1915 in Renkum.

Ze staat in de telefoongids van 1910 als: "Mees, geb. Pijnappel, Mevr. de Wed. A. M. C., Nieuwe weg, Renkum".

Carel Theodoor Haverkorn van Rijsewijk is overleden op 23 maart 1941 te Laag-Soeren, gemeente Rheden. Hij wordt begraven op 26 maart 1941 op de Algemene begraafplaats in Renkum.

Zijn moeder was Dorothea Carolina Slotemaker en zijn vader was Pieter Haverkorn van Rijsewijk.

In het gezin worden drie kinderen geboren, allen te Renkum.

Op 22-6-1902 een zoon Rudolf Anne Haverkorn Van Rijsewijk. Later gehuwd met J. Haverkorn van Rijsewijk - van Peski

Op 11-8-1904 een dochter Caroline Haverkorn Van Rijsewijk te Renkum geboren. Zij is overleden te Nijmegen op 18-11-1962 en was gehuwd met Willem Verweij.

Op 31-3-1906 een dochter Theodora Haverkorn Van Rijsewijk. Later gehuwd met H.D. Kolff en woonachtig in Den Haag. Zij is overleden te Den Haag op 20 juli 1946.

De nog jonge dokter, waarschijnlijk net lid van de gemeenteraad, foto gemaakt door een ander gemeenteraadslid: J. Beelearts van Blokland

M. A. Mees verhuist in de week van 17-24 oktober 1922 van Renkum naar Utrecht. R.A. Mees verhuist in de week van 26 september - 2 oktober 1928 van Renkum naar Delft.

Notaris J.J.F. van Rijn te Wageningen schrijft op 9 januari 1907 een eerste Bewijs van Eigendom voor Mejuffrouw S.L. Bödeker. In dit bewijs van Eigendom koopt mej. Sofia Louise Bödeker uit Hilversum een bouwterrein van ongeveer 1000 m2 aan de Kortenburgse Allee (van ouds "de Plankjes"), of te wel de Kadastrale percelen Renkum Sectie D nummers 966 en 967. De verkopers van de percelen zijn:

- Arend Nicolaas Costerus senior en Arend Nicolaas Costerus junior, beiden directeurs van de N.V. Steenfabrieken "Over Betuwe" voorheen A.N. Costerus en Co uit Wageningen (D 966).

- Vrouwe Anna Pijnappel, weduwe van Rudolf Mees uit Renkum (D 967).

Op deze kavel wordt dan Eben Haezer gebouwd, naast Zonnewende waar de weduwe toen zelf woonde.

Op 22 april 1908 overlijdt te Renkum; Margreth van Haverkorn van Rijsewijk, 67 jaar oud, zonder beroep (bron Gelders Archief ³⁸)

Margreth van Haverkorn van Rijsewijk

Moeder: Petronella Johanna van Delden

Vader: Willem Hendrik van Haverkorn van Rijsewijk

Op 23 februari 1913 overlijdt te Renkum; Wilhelmina Hendrika Haverkorn van Rijsewijk, 70 jaar oud, zonder beroep (bron Gelders Archief ³⁹)

Overledene: Wilhelmina Hendrika Haverkorn van Rijsewijk

Moeder: Petronella Johanna van Delden

Vader: Willem Hendrik Haverkorn van Rijsewijk

Zus van Margreth

In 1910 vraagt mw Mees in Renkum: "tegen Januari een beschaafde Gezelschapsjuffr., P. G. Brieven worden ingewacht Parklaan 11, Rotterdam."

Op 26 augustus 1915 overlijdt te Renkum; Anna Maria Gerarda Pijnappel, 62 jaar oud, zonder beroep (bron Gelders Archief ⁴⁰) Mw. Anna Maria Gerarda Mees - Pijnappel was de moeder van Theodora Gerarda Mees en de schoonmoeder van Haverkorn van Rijsewijk. Uit de Haagsche courant, 30-08-1915; Overleden: "Mevr. de wed. R. A. MEES Rzn., geb. A. M. G. Pijnappel. 62 j.. Renkum". (andere voorletters)

Op 8 november 1919 overlijdt te Renkum; Pieter Haverkorn van Rijsewijk, 80 jaar oud, zonder beroep (bron Gelders Archief ⁴¹). Pieter was de vader van Carel Theodoor Haverkorn van Rijsewijk. Pieter Haverkorn van Rijsewijk, was oud-directeur van het bekende Boymans van Beuningen museum in Rotterdam en woonde op Zonnewende. [Link](#).

Het Gelders Archief vermeldt:

Overledene: Pieter Haverkorn van Rijsewijk

Moeder: Petronella Johanna van Delden

Vader: Willem Hendrik Haverkorn van Rijsewijk

Echtgenote: Dorothea Carolina Slotemaker

³⁸ Renkum, archief 207, inventaris-nummer 7882, 22 april 1908, aktenummer 47

³⁹ Renkum, archief 207, inventaris-nummer 7882, 25 februari 1913, aktenummer 27

⁴⁰ Renkum, archief 207, inventaris-nummer 7881, 27 augustus 1915, aktenr. 91

⁴¹ Renkum, archief 207, inventaris-nummer 7881, 10 november 1919, aktenr. 152

De vader van Pieter was: Willem Hendrik Haverkorn van Rijsewijk en daarvan vermeldt het Gelders Archief:

Overlijden Willem Hendrik Haverkorn van Rijsewijk, 06-08-1878

Aktenummer: 65

Akteplaats: Renkum

Aktedatum: 07-08-1878

Overlijdensdatum: 06-08-1878

Overlijdensplaats: Renkum

Moeder: Maria Elisabeth van Rijsewijk

Vader: Hermanus van Rijsewijk

Deze persoon woonde ten tijde van het overlijden al in Renkum! Waar?

Verkoop woonhuis met stal hoek Nieuweweg kad. Sectie D no. 1196 groot 5,90 are.
Eigenaar Dr. Haverkorn van Rijsewijk. Oosterbeekse Courant 04-08-1923

b. Dr. C. Th. Haverkorn van Rijsewijk komt naar Renkum.

"In 1902 vestigde de toen 29-jarige Karel Haverkorn van Rijsewijk zich met zijn vrouw in Heelsum en begon met het opbouwen van zijn huisartsenpraktijk en met het oprichten van een in Renkum te bouwen herstellingsoord (sanatorium) voor longlijderessen.": Annelies Hoogmoed.

De familie woont vanaf 1902 in Huize Voortstreven aan de Utrechtseweg te Renkum. Komende vanuit Rotterdam, waar dr. Haverkorn van Rijsewijk als arts aan het Stedelijk Ziekenhuis Rotterdam werkte, begon hij een huisarts praktijk te Renkum - Heelsum. Als arts afgestudeerd te Leiden in 1900 en in hetzelfde jaar gepromoveerd tot dokter met een proefschrift over Miocarditis tuberculosa.

Klopt het jaartal 1902? Kan bij www.stadsarchief.rotterdam.nl geen verhuiskaart naar Renkum, c.q. Heelsum vinden. In:

<http://doczz.nl/doc/131556/bibliografie-van-de-gemeente-renkum-versie-2007--deel>
komen eerdere data voor:

"Ziekenfonds "Heelsum en omstreken" opgericht door Dr. Haverkorn van Rijsewijk.
OC 13-07-1901"

"Raadsvergadering 14 oktober 1901. OC 19-10-1901. Verzoek Haverkorn van Rijsewijk tot overname van de weg eigendom van Veenendaal."

Waarom komt de familie Haverkorn van Rijsewijk naar Renkum? Annelies Hoogmoed vermeldt: "Het zal voor deze Rotterdammers een bewuste keuze geweest zijn om te kiezen voor een plattelandspraktijk, misschien was het 'de liefde voor de natuur' die hen naar Renkum bracht, beiden waren natuurliefhebbers; maar waarschijnlijk was het de grote ambitie van dokter Haverkorn van Rijsewijk om zelf een sanatorium te stichten voor tbc-patiënten. In dit opzicht stond Renkum landelijk in de belangstelling; in Renkum was in 1901 het eerste volkssanatorium voor tbc-lijdens geopend: Oranje Nassau's Oord. Dokter Haverkorn bouwt in de schaduw van het grote ONO een klein herstellingsoord; want was zijn devies: voor het welzijn van de meer ontwikkelde patiënt is klein beter dan groot".

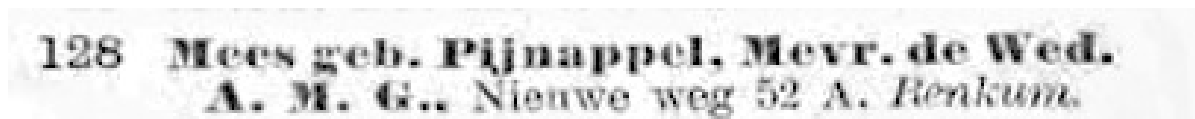
Waarom komt de familie Haverkorn van Rijsewijk naar Renkum. Men was al bekend in het Renkumse. Hierboven al vermeld: Overlijden Willem Hendrik Haverkorn van Rijsewijk, 06-08-1878 te Renkum. Ook nadien van 1925 tot 1935 woont dhr. A. Mees Fzn in huize Jacoher in Doorwerth.

In 1904 begint de dokter met de bouw van zijn sanatorium voor longlijders, het "Herstellingsoord Renkum" aan de Hartenseweg 50 te Wageningen. Dit particulier sanatorium wordt in 1905 in gebruik genomen. In een boek ⁴² over de architect M.A. van Nieukerken, wordt het herstellingsoord in opdracht van dr. W. Kersten uit Heelsum door de architect in 1907 gebouwd. Neem aan dat deze informatie onjuist is.

c. Dr. C. Th. Haverkorn van Rijsewijk gaat bouwen.

Vanuit Huize Voortstreven aan de Utrechtseweg te Renkum, kan de familie Haverkorn van Rijsewijk zich op het Renkumse oriënteren. Men zal de directe omgeving van ONO goed hebben verkent en in 1904 begint men met het bouwen van het sanatorium aan de Hartenseweg en een woonhuis aan de Nieuweweg.

In 1904 laat mevrouw Anna Mees-Pijnappel, de rijke schoonmoeder: villa Zonnewende aan de Nieuweweg 14 bouwen. Zie voor meer informatie over deze woning in de betreffende paragraaf over de Nieuweweg 14.

Adres Nieuwe weg 52 A. ?? Uit: Rijksgids voor den telefoondienst 1906.

Ook in 1904 begint de dokter met de bouw van zijn sanatorium voor longlijders, het "Herstellingsoord Renkum" aan de Hartenseweg 50 te Wageningen. Meer informatie over het latere sanatorium Dennenrust is [hier](#) te vinden. Zoek even naar Dennenrust.

In 1905 gaat de familie Haverkorn van Rijsewijk in de tuin van de voormalige pastorie aan de Dorpsstraat te Renkum een nieuw woonhuis bouwen. Dit huis komt in 1907 gereed en kan men zonder schoonmoeder en met de kinderen wat rustiger wonen. De pastorie staat nog steeds aan de Dorpsstraat 160 in Renkum, schuin tegenover de Nieuweweg. Het woonhuis is intussen verdwenen en doet tegenwoordig dienst als parkeerplaats op de hoek van de Dorpsstraat en de Fabrieksweg.

In 1906 verleent dokter Haverkorn van Rijsewijk zijn medewerking aan de vestiging van een klein sanatorium: villa Anna aan de Nieuweweg 19 in Renkum. Het voormalige woonhuis van Theophile de Bock tussen 1895 en 1902, schuin tegenover villa Zonnewende van zijn schoonmoeder. Meer informatie is te vinden in de paragraaf over Nieuweweg 19.

In 1911 wordt er nog een huis gebouwd aan de Nieuweweg 29 het huis Lucht en Licht. Dit gebeurde in opdracht van mevrouw Mees-Pijnappel en zij bestemde het voor de verpleging van meisjes met tbc. Meer informatie is te vinden in de paragraaf over Nieuweweg 29.

d. Afbouw van de woningen.

Zo zijn er vanaf 1911 drie klinieken waar dokter Haverkorn van Rijsewijk dagelijks langs gaat. Dit heeft tot uiterlijk 1920 geduurd. In 1920 (maar mogelijk eerder) wordt het sanatorium van broeder Sliedrecht opgeheven. Het huis wordt in 1920 door Scherrenburg verkocht en door de eerste koper snel door verkocht.

⁴² J.J. van Nieukerken (1854-1913), M.A. van Nieukerken (1879-1963) en J. van Nieukerken (1885-1962) Architectuur als ambacht. Architecten van het patriciaat, ISBN 9789080240148 geschreven door M. Lucassen + I. Kloosterman.

Verkoop woonhuis met stal hoek Nieuweweg kad. Sectie D no. 1196 groot 5,90 are.
Eigenaar Dr. Haverkorn van Rijsewijk. OC 04-08-1923

In 1925 wordt ook vila Lucht en Licht verkocht en dan blijft alleen het herstellingsoord Renkum over.

In september 1919 wordt dokter Haverkorn van Rijsewijk aangesteld als geneesheer van het koloniehuis in Heelsum. Hier komen kinderen uit de grote steden aansterken.

Daarnaast heeft dr. Haverkorn van Rijsewijk nog wel andere bezigheden: lid van de Renkumse gemeenteraad, wethouder van de gemeente Renkum rond 1922, oprichting van het Gelderse Groene Kruis en een afdeling daarvan in het Renkumse. Voorzitter van het Renkumse Groene Kruis van 1908 tot 1940.

Ziekenfonds "Heelsum en omstreken" opgericht door Dr. Haverkorn van Rijsewijk in 1901 (volgens [link](#)) Misschien is 1901 een typefout, want ga er alsnog vanuit dat hij eerst in 1902 in Heelsum gaat wonen.

HERSTELLINGSOORD
voor beginnende Longlijders.
Boschrust bij Renkum, Onmiddell.
nabijheid van Dennenbosschen.
Familieleven (4 à 5 Patiënten).
Consult Geneesheer Dr. W. KER-
STEN. Inlichtingen verstrekt
Zr. J. G. KOOPMAN,
Oud-Hoofdverpl. Wilt.-Gasthuis.

8. De huisnummers aan de Nieuweweg.

a. De BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen)

De Nieuweweg in de BAG in 2017.

Vermeld wordt het jaar volgens de BAG waarin de woning voor het eerst betrokken wordt. De bouw zal op een eerder moment begonnen zijn. Staat er V en een jaartal dan wordt bedoeld Veldheimlaan, idem D = Dorpsstraat, B = Beukenlaan.

Er staan fouten in de BAG:

Nieuweweg 3, nu 1920. In 1904 hebben de zusters van de Congregatie der Ursulinen zich gevestigd aan de Nieuweweg in de voormalige woning van de steenfabrikant S.M. van

Wijck, die in zijn testament zijn villa **met koetshuis** had nagelaten aan de parochie Renkum teneinde er een katholieke meisjesschool in te vestigen (de Ursulaschool), ondergebracht in de "Van Wijck-Conijn Stichting".

Nieuweweg 5: S.M. van Wijck, kreeg bij erfenis in 1896 een huis en tuin te Renkum met een geschatte waarde van hfl. 79.750.-, Dit zou het pand aan de Nieuweweg 5 kunnen zijn. Daar is hij gaan wonen in. In de BAG stond tot 2017 het jaar 1900 en in 2017 is dit gewijzigd in 1897. Het Kadaster geeft aan juli 1881: stichting door H. van Scherrenburg, kavel D 745.

Nieuweweg 15, de bewoner geeft aan dat er iets niet klopt.

Het witte boerderijtje naast villa Anna (nrs 15 en 17) staan bij de Bag geregistreerd met 1897, klopt niet moet zijn 1879.

Nieuweweg 19-21, mogelijk enkele jaren eerder gebouwd door Scherrenburg. Monumenten Cie 1883, Stichting door van Scherrenburg juli 1881, op papier met dienstjaar 1884??

Nieuweweg 23; gebouwd volgens de BAG in 1913, volgens de bewoner eerder in 1883.

Lux Vincet: de twee panden Nieuweweg 25 en 27. Volgens de BAG is nummer 25 betrokken in 1905 en nummer 27 eerst in 1908. Het lijkt dat beide woningen samen gebouwd zijn.

Nieuweweg 23; Alidahove. Het huis werd tussen 1878 en 1883 gebouwd door de aannemer Hendrik van Scherrenburg (1820-1913). Hij was ook de eerste bewoner. Toen het huis gereed was, bouwde hij op het perceel naast zijn huis "Villa Anna". In de BAG staat als jaar van eerste bewoning 1913. In 1913 werd het huis door de toenmalige eigenaren Frans en Jan van Scherrenburg vergroot en verfraaid. Er werd een zijvleugel aangebouwd met een ruime serre in stijl. Is dit de reden dat de datum in de BAG werd aangepast?

Beukenlaan 1: nu in de BAG 1907, op meerdere ansichtkaarten is te zien dat de woning in de periode 1880 - 1910 wel is aangepast, zo komen er luiken voor de ramen, maar om daarom de BAG datum aan te passen?

Copyright HGR

b. Hernummering

Rond 1920 verdwijnen de postbode routes, waarbij het adres van een woning was opgenomen in de route van een postbode. Een voorbeeld:

Uit het gereconstrueerde Bevolkingsregister van de Gemeente Renkum, blijkt dat in de week van 3/9-10-1918, de heer H. Boom, woonachtig aan het Benedendorp B 202 / Nieuweweg B 29, Oosterbeek is verhuisd naar Goor. Hij was in februari 1918 vanuit Winschoten naar Oosterbeek verhuisd.

Er was dus ook een Nieuweweg in Oosterbeek. Maar het adres was toen normaal. Er waren een of meerdere wijken die elk een postbode hadden. In wijk B begon de postbode met nummer 1 en liep dan naar nummer 202, in dit voorbeeld aan de Benedendorp te Oosterbeek. De woning of boerderij had waarschijnlijk een voordeur en achterdeur waarbij een van de deuren aan de Nieuweweg B 29 lag.

Tegenwoordig kennen we nog steeds het adres Wolfheze 2, 6874 BE Wolfheze. De Opstandingskerk heeft nummer 1 en het hele ziekenhuis heeft nummer 2.

Bij informatie met een route adres, zal het moeilijk worden om deze informatie bij het huidige actuele adres te zetten.

We kennen nu:

Kuijn, G.W. - Nieuweweg A 33, Renkum
Parmentier, J.D. - Nieuweweg A 33, Renkum
Lensvelt, G.W. - Nieuweweg A 33, Renkum
Hijlkema, S.H. - Nieuweweg A 35, Renkum
Hul, H.G. van den - Nieuweweg A 35, Renkum
Haverkorn van Rijsewijk, P. - Nieuweweg A 35, Renkum
Sevensma, P. - Nieuweweg A 37, Renkum
Have-Roes, P.A. ten - Nieuweweg A 39, Renkum
Moll, M. - Nieuweweg A 39, Renkum
Bennik, K.R.G.N. - Nieuweweg A 40, Renkum
Pereboom, A.G.A. - Nieuweweg A 40, Renkum
Groen, A. de - Nieuweweg A 41, Renkum
Brinkhorst-Schmidt, M.M. - Nieuweweg A 42, Renkum
Donner, A.E. - Nieuweweg A 42, Renkum
Donner-Riems, M.E. - Nieuweweg A 42, Renkum
Schröder, L.P.W. - Nieuweweg A 42, Renkum
Onderstal, G. - Nieuweweg A 47, Renkum
Berg, W.A. - Nieuweweg A 49, Renkum
Brus, M. - Nieuweweg A 49, Renkum
Leeuwenberg, M.A.M. - Nieuweweg A 49, Renkum
Trompert, M.C.C. - Nieuweweg A 49, Renkum
Wouters, J.J. - Nieuweweg A 49, Renkum
Grient, S. van der - Nieuweweg A 50, Renkum
Kersten, H. - Nieuweweg A 50, Renkum
Kleer, L. de - Nieuweweg A 91, Renkum
en

Fruithof, P. - Nieuweweg B 47, Renkum,
het enige adres met een B in plaats van een A. Neem aan dat dit een typo is en dat A 47 is bedoeld. Alhoewel is hierboven al een A 47.

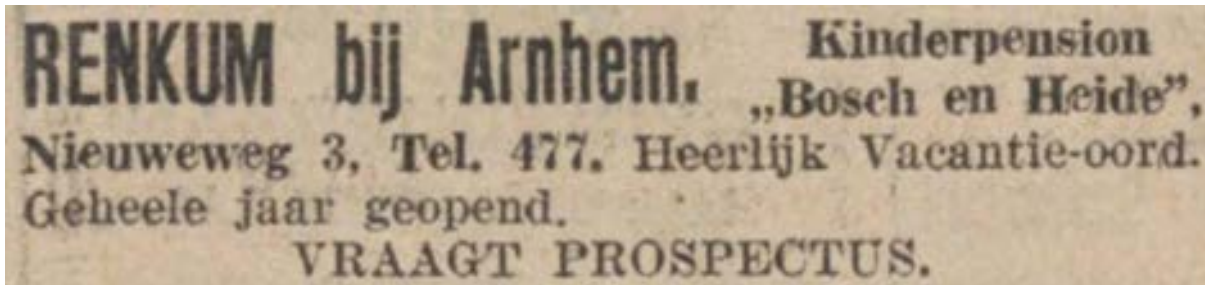
Als we alle namen van alle bewoners hebben zou het mogelijk kunnen zijn, dat we deze namen bij de actuele adressen zetten.

c. Hernummering oneven nummers

Bedenk dat villa Weltevreden vroeger een adres had aan de Dorpsstraat. Nu is het adres Nieuweweg 1.

Oorspronkelijk kan Bosch en Heide dus nummer 1 gehad hebben. Maar daar kwam een koetshuis en een lagere school bij die momenteel nummer 3A en 3 hebben.

Rond 1920 is villa Anna gesplitst en tegenwoordig heeft villa Anna nummer 19 en 21.

Algemeen Handelsblad 26-06-1929

Nieuwe Rotterdamsche Courant 14-07-1929

Door deze twee advertenties van Bosch en Heide is de hernummering kennelijk vanwege de Nieuweweg 1 vrij exact te herleiden. Want de de Lagere school, nu 3a en de gymzaal, nu 3, waren er al.

d. Hernummering even nummers

Huize Soeterbeek heeft na de oorlog een ingang voor het achterhuis gehad aan de Nieuweweg nummer 2.

Voordien was nummer 2 in gebruik bij boer Versteeg, Mesker, e.d.

e. Hernummering rond 1951

De aanleg van de Veldheimweg vanaf 1951 maakte dat de westzijde van de Nieuweweg toen hernummerd is. Huize Veldheim had 2 nummers, nr. 4 voor de villa en nr. 6 voor de dienstwoning. Volgens de gemeente Renkum (Jos van Deelen) zijn de hogere huisnummers van de Nieuweweg opnieuw genummerd.

8 in 14

10 in 18

12 in 20

14 in 22

16 in 24

Bij de lagere nummers is een herschikking geweest:

- 2 nu een andere woning met nr 2 (helpt van een dubbel met 4) Nr 2 was de boerderij van Versteeg, die verdwijnt bij topotijdreis in 1957, als de Veldheimweg wordt aangelegd. Het huidige adres Nieuweweg 2 ontstaan volgens de BAG in 1950.
- 4 was Veldheim nu een andere woning met nr 4 (helpt van een dubbel met 2)
- 6 was de dienstwoning voor de tuinman van Veldheim, nu een vrijstaande woning met 2 aangebouwde garages. Ontstaan volgens het BAG in 1938.
- 8 het oude nr wordt 14, maar het huidige nr 8 ontstaan volgens het BAG in 1952, samen met de Veldheimweg 2, ooit één eigenaar hebbende.

Door deze hernummering worden de nummer 12 en 16 niet meer gebruikt.

9. De woningen aan de Nieuweweg.

a. Nieuweweg 1

De villa Weltevreden heeft in 1913 het adres Dorpsstraat 161, later veelal Dorpsstraat 159. Na een andere hernummering is het adres nu Nieuweweg 1 te Renkum. Volgens de BAG het eerst bewoond in 1900. De huidige naam is: Parvus Numero Magnus Merito.

Annelies Hoogmoed registreerde uit een gesprek met Cees Burgstein, 7 april 1995, het volgende: "Huize Weltevreden hoek Nieuweweg - Dorpsstraat is gebouwd door Johan Jansen Roelofsz.; dit is een zoon van de Roelof Jansen die villa Nuova bouwde (de latere villa Veldheim). Johan Jansen begon in 1869 met Weltevreden en deed er vier jaar over, want pas in 1873 betaalt hij belasting voor dit huis". Later woonde in Weltevreden de familie Grandpré Molière, van deze familie is op de begraafplaats Onder de Bomen nog een grafkelder.

Henri Guillaume Grandpré Molière (*Amsterdam 27-2-1809 -† Renkum 5-12-1896) is op 3 september 1849 te Woerden gehuwd met Elizabeth Gijsberta Schuak (*Woerden 7-2-1819-†Renkum 2-6-1907). Henri is gepensioneerd Majoor der Infanterie. Dit echtpaar kreeg 6 kinderen, waarvan Henriette Ester (wordt straks weer genoemd) het 4e kind is. Zij is geboren te Kampen op 17 januari 1859 en niet gehuwd.

In 1907 ligt de villa "Weltevreden" nog op de "hoek Straat-Tramweg / Kortenburger Allee". De eigenaar is tot en met weduwe Elizabeth Gijsberta Grandpré Molière-Schuak. Bij haar overlijden gaan de erven Wed. Grandpré Molière - Schuak de villa Weltevreden te koop aan bieden, voor een bedrag van f 6.450.-.

Na Grandpré Molière wordt de nieuwe eigenaar dhr. de Jongh uit Krimpen a/d Lek.

In 1927 wordt de villa Weltevreden op de hoek van de Utrechtseweg en de Nieuweweg groot 9 are 70 ca., verkocht aan J.K.M. te Boekhorst.

Andere eigenaren vanaf de bouw: Henriette Esther Grandpré Molière, zonder beroep uit Deventer (1878), Elisabeth Gijsbertha Grandpré Molière, wed. Schuak, Arie Ariezoon de Jong, zonder beroep, Frans van Scherrenburg, aannemer, Jacob Bouman, zonder beroep, Johanna van Arkel, wed. Wilhelmus Bartholomeus Sueringh, Hermina Kedwig, wed. Arend Jansen, Johannes Anthonius Jansen, schilder en de Gemeente Renkum.

Het echtpaar Jansen woonde er rond 1950-1970. Er werden kamers verhuurd aan 6 Turkse arbeiders die bij van Gelder werkten. In de jaren 55/60 woonde in het pand van Jansen ook een weduwe die met haar dochtertje inwoonde, waarschijnlijk was Richards haar naam, familie van Richards, de radiozaak.

"Er liep van alles rond: kippen, ganzen, kalkoenen, pauwen, konijnen en zelfs een varken in de schuur" vertelde Pauline Verhoef. Haar vriendin Jet van Dijk vult dat aan: "Jansen, de schilder en zijn vrouw hadden in de voortuin een hele kinderboerderij, aan de achterzijde hadden ze varkens en binnen een duif in een kooi, arm dier. Ze hadden ook eenden en die broedden geregeld bij de burens (Soeterbeeck) in de gekapte plataan. Die had een grote uitholling aan de voet, granaatschade en veel opschot, zodat de eenden daar onbespied konden broeden. Tot 14 pullen (eendenkuikens) werden er wel eens geteld in één nest, prachtig."

In 1943 woont er A. Jansen, schilder, Nieuweweg 1.

Tegenwoordig staat er een andere naam op de villa: Parvus Numero Magnus Merito (= Klein in Aantal, Groot in Daden). Dit is ook de wapenspreuk die de Koninklijke Luchtmacht gebruikt. Er is nu o.a. een Regiobank en makelaar in gehuisvest.

Andere bewoners uit het gereconstrueerde bevolkingsregister:

naam	beroep	vestiging	vertrek
Boekhorst, J.K.M.	zonder	10-5-1921	25-10-1927
Bosman, M.J.	zonder	17-7-1923	13-12-1927
Hagen, T.	electromonteur	20-7-1940	
Noble-v.d. Berg, E.	zonder		25-9-1928
Outmans, H.E.	zonder		27-5-1931

De Telegraaf 31-12-1974

b. Nieuweweg 2

Het pand Nieuweweg 2 heeft onherstelbare oorlogsschade opgelopen en is vervangen door een nieuwe dubbel-woning.

De boerderij van Versteeg stond voor 1933 op nummer 2. In 1933 komen er 3 woningen op de kavel van Soeterbeeck, aan de kant van de Nieuweweg, een dubbele en een vrijstaande woning. Deze woningen krijgen dan de nummers 2, 4 en 6. Nummer 2 en 4 zijn na de oorlog opnieuw gebouwd.

Rikkert, B.H. - Nieuweweg 2b, Renkum. De horlogemaker. Vestigingsdatum 19-8-1933. Afkomstig van: Doetinchem. Op 24-3-1934 vertrokken naar Arnhem.

Vorsselen, A.H. van - Nieuweweg 2a, afkomstig uit Bemmelen, in de week voor 12 oktober 1940.

De familie Verhoef - Burgers huurde de Nieuweweg 4 vanaf de oplevering tot rond 1970, toen Willem Wensvoort, in zijn laatste levensjaar/jaren, terug ging naar Vlaardingen. Mevr. Wensvoort-Krommenhoek was toen al overleden (1968?) op ONO. Bij het vertrek van Willem Wensvoort is de helft, waar Verhoef woonde aan hen verkocht. Fam. vd Wiel (?) kocht toen de Nieuweweg 2.

c. Nieuweweg 3

Het adres Nieuweweg 3 werd in de jaren 1928 - 1929 omgenummerd naar Nieuweweg 5. Hier gaat het verder over de Nieuweweg 3.

Oorspronkelijk is huisnummer 3 gebouwd als koetshuis met een bovenwoning door de familie Van Wijck - Conijn. In 1904 hebben de zusters van de Congregatie der Ursulinen zich gevestigd aan de Nieuweweg in de voormalige woning van de steenfabrikant S.M. van Wijck, die in zijn testament zijn **villa met koetshuis had nagelaten** aan de parochie Renkum teneinde er een katholieke meisjesschool in te vestigen (de Ursulaschool), ondergebracht in de "Van Wijck-Conijn Stichting". Het is niet duidelijk wat de zusters er de eerste jaren mee deden. Een mogelijkheid is, huisvesting van zusters en of uitbreiding van de bewaarschool, kinderopvang, Als (nu de Nieuweweg 3 volgens de BAG betrokken in 1913) de Lagere School naar deze nieuwbouw gaat, wordt het koetshuis de bewaarschool.

Hier valt te lezen dat de Nieuweweg 5 te koop komt, samen met twee drieklassige scholen. In 1922 kondigt de Oosterbeekse Courant (OC 18-03-1922) de verkoop aan in opdracht van het Zedelijk Lichaam 'Ursula's Zusters':

1. Herenhuis met tuin Nieuweweg kad. Sectie D no. 1169 groot 14 are 50 centiare. Tegenwoordig Nieuweweg nr 5.
2. Buiten gebruik gestelde school van 3 lokalen met erf achter perc. 1 groot 5 are 95 centiare. Tegenwoordig Nieuweweg nr 3,
3. Buiten gebruik gestelde school van 3 lokalen met erf achter perc. 2 groot 8 are 45 centiare. Tegenwoordig Nieuweweg nr 3a.

Deze drie panden zijn gekocht door Gemeente Renkum: herenhuis en 2 scholen, samen voor f21.000 op 08-04-1922 en de scholen zullen vermoedelijk als vergaderzalen worden gebruikt, zo besluit de Raadsvergadering op 22-3-1922.

B & W verleent een crediet van f 250,-- voor verbouw voormalige kleuterschool Nieuweweg te Renkum tot gymnastieklokaal. RAADSVERGADERING 6 MEI 1926. OC 08-05-1926

RAADSVERGADERING 19 JUNI 1941. OC 21-06-1941; HL 20-06-1941
De heer Middendorp vraagt nieuw gymnastiekgebouw te bouwen in combinatie met gebouw Nieuweweg Renkum.

RAADSVERGADERING 4 MEI 1950. HL 05-05-1950
De woning boven gymnastiekzaal Nieuweweg Renkum wordt verhuurd voor f 2,50 per week aan Jellesma, pachter Gemeentezaal.

RAADSVERGADERING 18 OKTOBER 1961. HL 19-10-1961
De gemeentezaal te Renkum zal worden gerestaureerd.
Voor de gymnastiekzaal aan de Nieuweweg wordt klein materiaal aangeschaft, ruiten van onbreekbaar glas, belijning voor balsporten en beugels voor volleybalnet.

Foto van een makelaar uit 2017. Geheel links, net boven de schutting uitstekend, is nog een loods te zien die in 1969 in gebruik is genomen.

Er zijn bij het gereconstrueerde Renkumse bevolkingsregister veel mutaties te zien met het adres Nieuweweg 3. We zetten al deze namen nu in de lijst van bewoners op het adres Nieuweweg 5, omdat nr 5 meerdere jaren als pension gediend heeft.

d. Nieuweweg 3 A

Nieuweweg 3 A is in 1913 gebouwd als een nieuwe Katholieke Lagere School, de school in het koetshuis van de Nieuweweg 5, was aan uitbreiding toe. Op de gevelsteen boven de voordeur staat: A.D 1913.

Verkoop in opdracht van het Zedelijk Lichaam 'Ursula's Zusters': OC 18-03-1922

1. Herenhuis met tuin Nieuweweg kad. Sectie D no. 1169 groot 14 are 50 centiare. (tegenwoordig Nieuweweg nr 5)
2. Buiten gebruik gestelde school van 3 lokalen met erf achter perc. 1 groot 5 are 95 centiare. Tegenwoordig Nieuweweg nr 3,
3. Buiten gebruik gestelde school van 3 lokalen met erf achter perc. 2 groot 8 are 45 centiare. Tegenwoordig Nieuweweg nr 3a.

De drie panden zijn gekocht door Gemeente Renkum: herenhuis en 2 scholen, samen voor f21.000 op 08-04-1922

Gemeente heeft villa met 2 scholen aan Nieuweweg gekocht en de scholen zullen vermoedelijk als vergaderzalen worden gebruikt. Zie het besluit van de Raadsvergadering op 22-3-1922

Uit de Wageningsche Courant, 20/06/1923

1924: Voorstel tot verlening van de pacht van de gemeentezaal te Renkum aan A. W. H. Leeuwis.

Naam:	Zwart
Voornaam:	A.H.
Beroep:	zonder beroep
Adres:	Nieuweweg 3, Renkum
Vestigings datum:	20/26-6-1928
Afkomstig van:	Valburg

Vanaf de Dorpstraat naast de flat is duidelijk te zien dat het een school was.

N.C.R.V. Concert in de Gemeentezaal a.
d. Nieuweweg te Renkum. Spr. J. v. d.
Molen Tzn., Burgemeester v. Renkum. C.
v. Beukering, Lid v. d. Kamer van Koop-
handel te Renkum: Renkumsch midden-
stand. Het Renkumsch Chr. Gem. Koor,
Dir. H. Heuterman. Aan den vleugel J.
Kahn. Het Renkumsch Fanfarecorps, Dir.
A. de Brouw. I. A. de Vos (blind pianist),
piano. H. Aartsen, declamatie.

Twentsch dagblad Tubantia en Enschedesche courant
30-11-1927

De tegemoetkoming van den pachter der gemeentezaal te Renkum werd gebracht op *f* 200 per jaar, met een brandstoffentoeslag van *f* 50. Uit: Arnhemsche courant 01-05-1936.

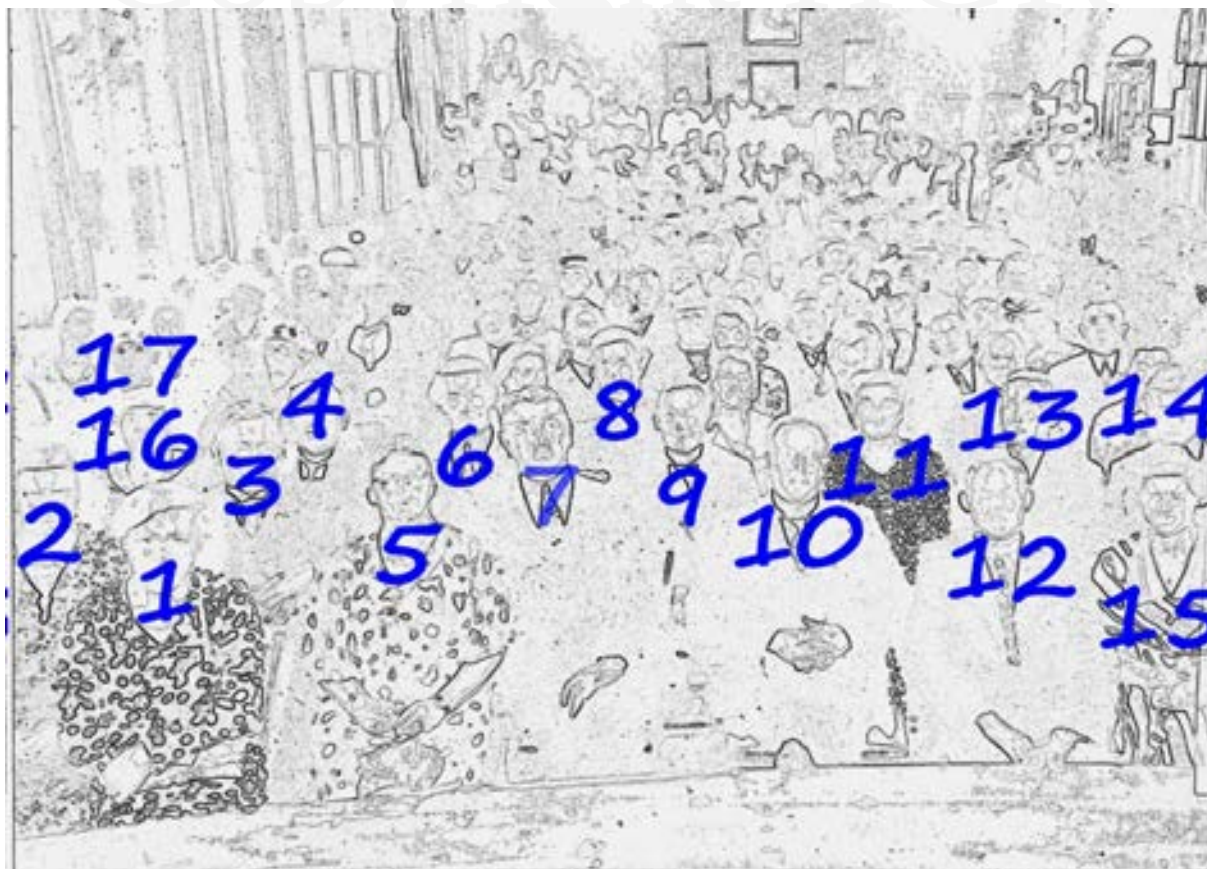
In 1943 leverden de Renkummers hier hun radiotoestellen in.

Burgemeester heropende verbouwde en gemoderniseerde Gemeentezaal in 1965.

R.Z.C Bulletin. Januari 1969: In verband met het 1 jarig zwemmen in Wageningen vindt op Zaterdag 1 Maart een gezellige middag plaats in de Gemeentezaal aan de Nieuweweg in Renkum.

Afscheid van meester Teppema in de Gemeentezaal, waarschijnlijk maart 1941.

Wie is wie? De oplossing is hier te vinden.

958: Gemeentezaal in Renkum verpacht tegen een te betalen vergoeding aan de heer A.H. Leeuwis van f 725,--.

Van januari 1963 tot januari 1983 waren Bep en Jo Beumer de beheerders van de Gemeentezaal en gymzaal aan de Nieuweweg. Ze woonden in de woonruimte boven de gymzaal.

De zaal voldeed echter nauwelijks en bij gebrek aan beter heeft de gemeentezaal toch lange jaren, tot 1984, een centrale rol gespeeld in de Renkumse samenleving.

Voormalige Hedi, kringloopwinkel 1984 tot 2010.

Van 1984 tot 2006 runden Henk en Dicky Beumer samen kringloopwinkel Hedi aan de Nieuweweg in Renkum:

Erwin Beumer groeide zo'n beetje op in de kringloopwinkel van zijn ouders. Ineens was de verkoop van het gebouw aan een projectontwikkelaar van de baan. "Mijn vader stelde zelf voor, dat ik het pand zou huren en de zaak zou overnemen", aldus een bescheiden Beumer junior. Lang hoefden hij en zijn partner Herma hier niet over na te denken. "Het was altijd een goedlopende winkel. Mijn toekomst bij Philips was een beetje onzeker. En het is lekker om eigen baas te zijn."

"Erwin heeft altijd al voor zichzelf willen beginnen", bevestigt Herma. Zij werkte tot voor kort als oproepkracht in de bejaardenzorg. Verkoopervaring deed ze op bij de Hema. "Na een sluiting van twee jaar kost het wel wat tijd om de zaak weer in te richten, opnieuw bekendheid te krijgen en een klantenkring op te bouwen. Alles was hier leeg, we hebben zelf stellingen gehaald, de boel gesausd, vloertegels gelegd en een nieuwe toonbank geregeld. We zijn er al twee maanden best druk mee."

Beumer senior is niet bepaald achter de geraniums gaan zitten. Gisteren stond hij de buitenboel te kwasten en hij heeft nog behoorlijk wat bemoeienis met de zaak. "Het is alleen maar handig dat mijn vader ons nog advies kan geven", vindt Erwin. "Vooraf het vaststellen van verkoopprijzen is verschrikkelijk moeilijk. Daar is hij zelf trouwens ook wel eens het schip mee ingegaan. Blijk je een kostbaar antiek stuk te hebben verkocht voor een paar tientjes."

Met de nieuwe uitbaters krijgt de Renkumse kringloopwinkel ook een nieuwe naam: Select. En selectief zijn Herma en Erwin best: "We hebben liever geen bankstellen. Die zijn meestal erg versleten, zwaar en ze nemen veel plek in. Echt goeie exemplaren worden tegenwoordig via Marktplaats of andere verkoopsites aangeboden. Dat is wel een verschil met de beginjaren van mijn vader: internet. Het betekent flinke concurrentie, maar tegelijkertijd halen wij er ook veel vandaan: informatie over failliete boedels, veilingen en partijgoederen."

Zo stuitte Erwin laatst op een partij oranje stoffen klompen: "Slimme handel met het oog op het komende EK voetbal."

De toekomst van Select lijkt nu al veilig gesteld. In een hoekje van het pand heeft dochter Pascal (6) haar eigen speelgoedwinkelje ingericht.

Uit: <https://www.gelderlander.nl/arnhem/we-hebben-liever-geen-bankstellen-a59a69f9/>

Select in Renkum sluit deuren

Bron: Hoog en Laag Hoog en Laag, 23 juni 2010.

Renkum - Maar liefst vierentwintig jaar was er in de voormalige gemeentezaal een kringloopwinkel gevestigd. In mei 2008 stopten Henk en Dicky Beumer en namen zoon Erwin en zijn vrouw Herma de zaak over. Kringloopwinkel Hedi werd Select.

<http://epaper.bdu.nl/hoogenlaag/epaperarchive/2010/06-23/epaper/9218632.htm>

RENKUM - De vroegere Gemeentezaal aan de Nieuweweg in Renkum krijgt na anderhalf jaar van leegstand een nieuwe bestemming. Nadat er tientallen jaren een kringloopwinkel in gevestigd was, wordt de zaal straks gebruikt voor wonen met kantoor. Detailhandel is niet meer toegestaan. Laatste update: 23-03-17, 02:59 De Gelderlander.

Na het vertrek van de Kringloop, leegstand van 2010 tot 2017.

Nieuweweg 3a, aan de ingang is niet veel veranderd. Wat andere kleuren, de dubbele voordeur en de erachter geplaatste klapdeuren zijn nog steeds ongewijzigd. Opname 2018.

e. Nieuweweg 4

Het pand Nieuweweg 4 uit 1933 heeft onherstelbare oorlogschade opgelopen en is na de oorlog vervangen door een nieuwe dubbel-woning.

In 1943 woont er de weduwe G.S. Donker, geb. M. C. Bijlevelt, zonder beroep.

De fam. Verhoef - Burgers huurde de Nieuweweg 4 vanaf de oplevering tot rond 1970, toen Willem Wensvoort, die in zijn laatste levensjaar/jaren, terug ging naar Vlaardingen. Mevr. Wensvoort-Krommenhoek was toen al overleden (1968?) op ONO. Bij het vertrek van Willem Wensvoort is de helft, waar Verhoef woonde aan hen verkocht. Fam. v.d. Wiel (?) kocht toen de Nieuweweg 2.

f. Nieuweweg 5

Dit grote pand heeft meerdere huisnummers gehad. De huidige huisnummering zelf begint rond 1920. Het zou kunnen dat dit adres eerst huisnummer 1 gehad heeft, want het huidige huisnummer 1, had rond 1900 - 1920 een adres aan de Dorpsstraat. Als het schooltje in 1923 gebouwd wordt, krijgt dit nog geen huisnummer, of het schooltje wordt nummer 1 en krijgt dit pand nummer 3. Het adres Nieuweweg 3 werd in 1929 omgenummerd naar Nieuweweg 5.

Volgens de BAG is het pand betrokken in 1897. Kennelijk is dit in 2018 verbeterd want in 2017 noteerden we nog het jaar 1900.

Het Kadaster geeft aan juli 1881: stichting door H. van Scherrenburg, kavel D 745.

Bewoners:

Omstreeks 1870 was van de uiterwaard 'Kloosterkamp' zo'n twintig hectaren in eigendom bij Richardus van Wijck (1819-1896), steenbakker uit Heteren. In 1874 kreeg Richardus van Wijck een vergunning een steenoven op te richten. De bouw is klaar in 1876. Zij beginnen in Renkum een steenfabriek, die we ook onder vele andere namen kennen: Randwijckse veer; Kloosterkamp; Mijnlieff; Kleikamp; Paes, (ten westen van de voormalige Veerweg). In 1876 heeft hij daar al twee steenfabrieken te Renkum in bedrijf, de ene oven met 60 arbeiders en de andere met 55 arbeiders (ten zuiden van de Nieuweweg: later "Costerus" en "de Kleikamp"). Waarschijnlijk heeft Richardus van Wijck altijd in Heteren gewoond en bij zijn overlijden in 1896 krijgt een schoonzoon de twee fabrieken in Renkum: Gerhardus Henricus Reijmer, gehuwd met Amoldina Hermina van Wijck. Het echtpaar Reijmer-van Wijck woonde ook in Renkum, in Villa Redichem aan de toenmalige Bokkedijk. Een andere oven van Reijmer stond in Heteren, tegenover de oven van Costerus.

*S.M. van Wijck, bron bron:
Fotoarchief Eerste Kamer*

In het boek: Monumenten in Nederland. Gelderland; uit 2000 van Sabine Broekhoven, Chris Kolman, Ben Olde Meierink, Ronald Stenvert en Marc Tenten, lezen we: "De gepleisterde eclectische villa Welgelegen (Dorpsstraat 163) werd in 1873 gebouwd voor de steenfabrikant S.M. van Wijck".

De oudste zoon: **Stephanus Martinus van Wijck**, (geboren 4 oktober 1850 te Heteren en gestorven 6 februari 1904 te 's-Gravenhage) gehuwd met H. Conijn kreeg bij erfenis van zijn vader in 1896 de steenfabrieken te Maurik. Bij de erfenis is ook een huis en tuin te Renkum met een geschatte waarde van f 79.750.-, Dit zou het pand aan de Nieuweweg 5 kunnen zijn, maar de van Wijck's hadden meer panden in Renkum: o.a. de bovengenoemde Welgelegen en de villa Redichem. Dit hebben we niet uitgezocht, want de overlijdens- en erfenisdatum van 1896 ligt voor de BAG datum van 1897. Als het pand aan de Nieuweweg eerst in 1896 met het geld van de erfenis gebouwd is, dan klopt de BAG datum wel, want de BAG datum geeft aan wanneer het pand betrokken is. Het is deze Stephanus Martinus van Wijck (1850-1904) die we als eerste bewoner van de Nieuweweg 5 kennen.

Van Wijck was naast steenfabrikant ook lid Provinciale Staten van Gelderland, van 11 oktober 1894 tot juni 1899 (voor het kiesdistrict Elst). Lid Eerste Kamer der Staten-Generaal, van 26 juni 1899 tot 24 augustus 1901 (voor Gelderland), lid Tweede Kamer der Staten-Generaal, van 17 september 1901 tot 6 februari 1904 (voor het kiesdistrict Elst). Hij was ook een periode lid van de Renkumse gemeenteraad. De heer van Wijck overleed op 8-2-1904.

In 1903 gaven de heer en mevrouw S.M. van Wijck - Conijn uit Heteren hun villa met koetshuis en tuin aan de katholieke parochie Renkum. Aangevuld met een bedrag van hfl10.000,=. Opdracht hierbij was, maak binnen drie jaar een katholieke meisjesschool. Tot dan toe was er alleen maar openbaar onderwijs in Renkum. De erflaters hadden reeds contacten gelegd met de zusters Ursulinen, die onder andere ook het pensionaat Jeruzalem in Venray leidden, waar ook de kinderen van Van Wijck waren geweest.

In oktober 1904 kwamen de eerste zusters van de Ursulinen congregatie naar de Nieuweweg 5 te Renkum. Ze begonnen er volgens de opdracht van Van Wijck er een bewaar- meisjes- en naai-school, genaamd de Van Wijck - Conijn stichting. In 1913 verscheen er in de tuin van de villa een drieklassige school, nu de Nieuweweg 3a. En werd het koetshuis (nu de Nieuweweg 3) een bewaarschool.

De zusters gaan vanaf het begin in het pand wonen en wordt de huidige Nieuweweg 5 dus een klooster, van 1904 tot december 1920 als de zusters verhuizen naar villa Elwica, elders in Renkum.

Bewerking van een ansichtkaart uit 1910 - 1915 uitgegeven door Ad. Noppen: Rechts Nieuweweg 5; R.K.-Meisjesschool van Wijck Conijn Stichting, later Vacantiekinderhuis Bosch en Heide Datering: 1910-1915. Bron Gelders Archief [1513 786](#).

“Van Wijck-Conijn stichting.

Vorige week had te Renkum de wijding en opening plaats van bovengenoemde stichting van onderwijs, welke in 't leven werd geroepen door het overleden oudlid der 2e Kamer, den heer S. M. v. Wijde en zijne echtgenoot. 's Morgens had een plechtige H. Dienst plaats in de parochiekerk met toespraak van den Zeereerw. heer v. Laarhoven, pastoor der parochie. Op de voorste rij der gereserveerde plaatsen had de stichteres, mevrouw de wed. S. M. van Wijck—Conijn, plaats genomen met haar broeder, den heer Conijn, van Alkmaar, alsmede notaris De Meester, uit Heteren. Verder Eerw. heeren geestelijken, het Dagelijks Bestuur der gemeente Renkum en Oosterbeek, de Eerw. Moeder Overste en assistenten uit Venray van de orde der Ursulinen, alsmede een aantal Eerw. Zusters. Het was een treffend oogenblik toen de Zeereerw. heer van Laarhoven een diepgevoelde toespraak hield tot de stichteres, daarbij haar te vroeg gestorven echtgenoot herdenkende voor al het goede tijdens zijn leven

voor de Katholieke zaak verricht. Na afloop begaven de aanwezigen zich naar de stichting tot bijwoning der wijding. Bij het binnentreden werden allen getroffen daar aan het einde van de gang het goed geteekende crayon-portret te zien, omgeven van een krans van loovers, van den heer S. M. v. Wijck, geteekend door den heer Arnoldts, aannemer der stichting. Na afloop dezer plechtigheid werden de kinderen onthaald op versnaperingen, waarna 's middags ten half drie de lessen voor het eerst aanvingen. Het onderwijs (lager) wordt gegeven door Zusters uit Venray. Reeds hebben er 72 kinderen plaats genomen, zoodat de school weldra te klein zal zijn. 's Avonds wordt door de Eerw. Zusters onderwijs gegeven aan grotere kinderen in handwerken enz. De naam S. M. v. Wijck-Conijn, aan deze echt Katholieke stichting verbonden zal steeds in dankbare herinnering blijven".
 Uit de De Maasbode van 11-10-1904

Uit de collectie van Lies van den Broek, gegeven door mw. Van Son, een opname net na de WWII,

Al in 1905 (volgens de BAG), komt er een andere Lagere School in Renkum beschikbaar: de Ursula School aan de Groeneweg 12. Bij de verkoop pogingen van de Gemeente van dit pand lees ik: "Groeneweg 12 is de oude r.k. St. Ursulaschool (van 1937 tot 1967). De voorloper van de Don Boscoschool aan de Don Boscoweg in Renkum, het huidige KBS De Keijenberg". Als dit klopt dan klopt de BAG datum niet, en als 1937 niet klopt, waar heeft de school dab wel gestaan, want in 1922 wordt Nieuweweg 3, 3a en 5 verkocht. Op de door het Historisch Genootschap Redichem gebruikte website staat al een foto van Joke Emmen, in het kippenhok achter de school uit 1934. [link](#). Gelukkig lezen we in het boek Monumenten in Nederland. Gelderland uit 2000 geschreven door Sabine Broekhoven, Chris Kolman, Ben Olde Meierink, Ronald Stenvert en Marc Tenten: "De voorm. R.K. lagere Ursulaschool (Groeneweg 12) is een zevenklassige gangschool uit circa 1920." Uit eerder onderzoek had [HB](#) al geschreven: "Achter in de tuinen van Elwica wordt vervolgens de meisjesschool St. Ursula gebouwd welke op 1 december 1921 in gebruik wordt genomen en nu nog steeds aan de Groeneweg 12 staat".

Na december 1920 verhuizen de nonnen van de Nieuweweg 5 naar de villa "Ewilca". De laatste bewoner van Ewilca, Petronella Ploem, komt te overlijden in september 1920. Pastoor Wolters koopt in december 1920 Ewilca met de bijhorende gronden. Het kerkbestuur doet huize Ewilca vervolgens met de tuinen over aan de zusters ursulinen voor f 30.000,-.

In 1922 wordt een en ander verkocht: Verkoop in opdracht van het Zedelijk Lichaam 'Ursula's Zusters': Het Herenhuis met tuin Nieuweweg kad. Sectie D no. 1169 groot 14 are 50 centiare. De buiten gebruik gestelde school van 3 lokalen met erf achter perc. 1 groot 5 are 95 centiare. De buiten gebruik gestelde school van 3 lokalen met erf achter perc. 2 groot 8 are 45 centiare. Waarschijnlijk worden dan bedoeld de huidige nummers Nieuweweg 3, 3a en 5. Ook het woord Gemeentenzaal komt al voor in de tekst van de Oosterbeekse Courant van 08-04-1922. De koper is de gemeente Renkum voor het herenhuis en twee scholen voor een bedrag van hfl 21.000.

Wat later in de krant: "Gemeente heeft villa met 2 scholen aan Nieuweweg gekocht en zullen vermoedelijk als vergaderzalen worden gebruikt".

In 1923 staat er in de krant: "Voorstel aangenomen tot inrichting van voormalige schoolgebouwen aan Nieuweweg te Renkum als vergaderzalen".

En in 1923 verschijnt een eerste advertentie:

Kinderpension „Bosch en Heide”, Renkum.

Zaterdagm. komt de eigenaar van „Bosch en Heide” in A'dam een paar kinderen halen. Ouders, wilt ge ook uw kind of kinderen een prettige Pinkstervacantie bezorgen, breng hen dan Zaterdagm. tuss. 9.30—10 uur W. P. Station, Wachtk. 2e kl. niet rooken. Pensionprijs f 12.50, reispeld inbegr. Dinsdag terug. 4981

De Telegraaf 18-05-1923

Op een gegeven moment wordt het pand overgenomen en in de telefoongids van 1926 vinden we: Bosch en Heide, Tehuis voor kinderen, Nieuweweg 3. Renkum.

RENKUM
Kinderpens. „BOSCHEN HEIDE”
NIEUWEG 5 — TEL. 477.
„HEERLIJK VACANTIEOORD”
 Vraagt Prosp. - Bespreekt tijdig plaats.

Provinciale Overijsselsche en Zwolsche courant 07-06-1930

Ook 1926: Huur van Nieuweweg no.3 (Kinderpension 'Bosch en Heide') wordt overgezet van dhr. W. Essenburg op naam van dhr. J.L. Ozinga, makelaar en mej. J. Lakerveld tot 1 mei 1934.

voor den prijs van f 4.50 per M²). — Voorstel tot verkoop van de villa aan den Nieuweweg te Renkum. Teneinde tegemoet te komen aan den wensch van den huurder van de villa aan den Nieuweweg te Renkum, den heer J. L. Ozinga, hebben B. en W. zich bereid verklaard den verkoop te bevorderen tegen een koopsom van f 14.500.—. Daartoe is een voorstel ingediend. — Voorstel tot aanvaarding eener

Arnhemsche courant 18-05-1928

In 1930 is er sprake van het Kinder-Pension en Vacantie-Oord 'Bosch en Heide'. Nieuweweg 5 te Renkum.

GEVRAAGD:
 Een flinke, gezonde
Dienstbode,
 voor dag en nacht. Leeftijd
 liefst tusschen 20 en 25 jaar.
 Aanmelden dagelijks bij Mevr.
I. L. OZINGA, Nieuweweg 3,
Renkum. (4125)

Gevestigde personen in het tijdvak van 19 t/m 25 Februari 1926: J. L. Ozinga, makelaar en gezin. Van de Oostsingel 85 naar Renkum, Nieuweweg 3. J. Lakerveld, ziekenverpleegster, van de Oostsingel 180, naar Renkum, Nieuweweg 3.

De Graafschap-bode : 13-03-1928

Uit: Voorwaarts; sociaal-democratisch dagblad, 26-02-1926

TEHUIS VOOR KINDEREN
„BOSCH EN HEIDE”,
Renkum bij Arnhem. Telefoon 477.
„Bosch en Heide” is gelegen in de bekende „prachtige en gezonde streek van ons land. Het is het geheele jaar geopend. Opname van kinderen voor korten en langen duur. Uitstekende verzorging, „prima referenties; goed lager en hooger onderwijs resp. te Renkum en Wageningen. Heerlijk vakantieoord. Billijke condities. Uitstekend Tehuis voor kinderen van Indische Families.. 820
Verzoeken prospectus te vragen aan de Directie van het Tehuis, Nieuweweg 3 te Renkum.

Haagsche courant 26-03-1927

Midden jaren 40 had de familie de Bruin er een pension.
De foto hiernaast is van Opa de Bruin, in het Pension Bosch
en Heide, foto ca 1947 Collectie: Hannie Roozenboom
Janssen + het HGR.

En hieronder nog een bijzondere advertentie van Pension P.
de Bruin

RENKUM. Pens. P. de Bruin, tel. 584, f 5.- p.d. in Juni f 4.50,
gesch. v. clubjes. Bij bos en hei. Foto aanw. Nieuweweg 5.

In 1951 zien we de
advertentie zoals
hiernaast:

PENSION
Juni f 4.- p.d.p.p. Juli-Augustus
f 4.50, stromend water, bos en
heide, Nieuweweg 5, Renkum

Het Vrije Volk: 26-05-1951

Het pension eindigt
kennelijk in 1958, zie de
advertentie hiernaast:

Prima part. PENSION voor
plm. 8 à 10 pers. str. w.,
prima bedden; bij bus, bos
en dorp. Thans Nieuweweg
5, Renkum. Na 1 mei Kerk-
str. 27, tel. 584, Renkum.

*Leeuwarder courant: hoofdblad
van Friesland 08-04-1958*

Of het pension dan echt in 1958 sluit, blijft onduidelijk, want: In de Trouw van 26-4-1960 staat: "Mevrouw Paff moet met haar kinderen verhuizen naar pension Bosch en Heide in Renkum, dat echter op 1 juli (1960) wordt opgeheven. Zij vraagt zich af: Waarom mogen we niet zo lang blijven? Haar man wordt verpleegd in Oranje Nassau-Oord, haar oudste zoon heeft een betrekking in Arnhem en moet dus iedere dag veel op- en neerreizen, een andere zoon bezoekt een lagere school in Doorwerth en moet dus nu van school veranderen".

Ondertrouwd: Anke Hoogeveen en Homme Dijkstra. Terwispel, Tolhekslaan 332, Wageningen, Rijsstraatweg 31. 29 Oct. 1945. Toekomstig adres: Renkum, Nieuweweg 5.

Opnieuw ophef villa Nieuweweg

RENKUM - De verhuur van kamers in de villa aan de Nieuweweg 5 in Renkum zorgt voor nieuwe ophef in de buurt.

Redactie 25-03-09, De gemeente Renkum onderzoekt de zaak.

De nieuwe eigenaar van het gebouw in een woonbuurt aan de westelijke rand van het centrum biedt sinds eind januari kamers te huur aan. Dit tot ongenoegen van de buurtbewoners. Volgens hen staat het bestemmingsplan niet toe dat er meer dan een gezin in het gebouw woont. In de villa zijn in totaal zestien kamers. Het Renkumse college van burgemeester en wethouders onderzoekt de zaak. B en W zeggen 'over enkele weken' een besluit te zullen nemen. Renkum wees vorig jaar een aanvraag van het bedrijf Van Rooij uit Hedel voor een Polenpension in de villa resoluut van de hand. Volgens een woordvoerder ligt deze zaak echter ingewikkelder.

Uit: <https://www.gelderlander.nl/arnhem/opnieuw-ophef-villa-nieuweweg~accc5da7/>

Bij afzonderlijke, gelijkluidende besluiten van 23 juni 2009 heeft het college RT Vastgoed gelast onder oplegging van een dwangsom het gebruik van het pand aan de Nieuweweg 5 te

Foto van Hannie Roozenboom-Janssen. Hier zijn nog goed de kogelgaten in de muur te zien. Mw. Joke van Son: Wat ik hiervan weet is dat de oudere dames pensiongasten waren. Naast oma zitten Annie en opa tegen de muur. Daarachter staan mijn ouders: Wim en Dé de Bruin Lebbink

Renkum als kamerverhuurbedrijf te staken en gestaakt te houden. [Link](#) Bestemmingsplan 1995: wonen!

In 1999 wonen er studenten. Nu in 2018 worden er kamers verhuurd. Het HGR heeft getracht contact te krijgen met bewoners - eigenaar, dat is tot op heden niet gelukt.

Een overzicht van de functies:

van	tot	naam
1881		Het Kadaster geeft aan juli 1881: stichting door H. van Scherrenburg, kavel D 745. Oud kavel D 625, nieuwere naam D 791.
1896		Behoorde dat jaar kennelijk tot een erfenis voor Stephanus Martinus van Wijck, gehuwd met H. Conijn.
1897	1902	Woonhuis van Stephanus Martinus van Wijck, gehuwd met H. Conijn.
1903	1903	Katholieke parochie Renkum.
1904	1922	Meisjesschool van de Ursulinen.
1923		Kinderpension Bosch en Heide, na 1935 verschijnen er geen advertenties voor het kinderpension meer.
1939	1960	Pension Bosch en Heide.
	heden	Kamerverhuur.

Pension Bosch en Heide komt in krantenadvertenties voor vanaf 27-01-1939.

Enkele gevonden gegevens, allen van het gereconstrueerde bevolkingsregister van de gemeente Renkum:

naam	beroep	gevestigd	vertrokken	afkomstig uit	vertrokken naar
Knoester, C.	zonder	02-09-24		Amsterdam	
Brakel, B.J. van	zonder		04-11-24		Arnhem
Kleinleugenmors, H.M.	verpleegster		23-12-24		Arnhem
Slingerland, A.	zonder	25-11-24	28-04-25	Gouda	Gouda
Lap, E.J.H.	zonder	29-12-25	30-07-29	Amsterdam	Amsterdam
Minke-Oosten, S.H.	zonder		14-06-27		Baarn
Lakerveld, J.	verpleegster	16-03-26	12-07-27	Delft	`s-Gravenhage
Ozinga, J.L.	pensionhouder	16-03-26		Delft	
Jansen, B.	zonder	12-07-27		Arnhem	
Rensen, M.Th.	fabrieksarbeider	22-05-28		Huissen	
Frentz, H.C.	dienstbode	12-06-28	22-01-29	Valburg	Valburg
Frentz, B.E.	dienstbode	12-06-28	05-10-32	Valburg	Valburg
Zwart, A.H.	zonder	26-06-28		Valburg	
Zwart, F.K.	zonder	26-06-28		Valburg	
Zwart, H.	zonder	26-06-28		Arnhem	
Andriesse, E.	zonder		24-07-28		Rotterdam
Schiller, E.A.R.	zonder	25-09-28	29-07-30	Amsterdam	Amsterdam
Wagner, G.	zonder	28-05-29		Amsterdam	
Marsh, E.V.	zonder	18-06-29	29-07-30	Rotterdam	Rotterdam
Crince Le Roy, A.A.	landbouwcons.	13-08-29	03-09-30	Zwitserland	Ned. O.I.
Verbeeten, J.W.M.	zonder		24-09-29		Gendringen
Wijlhuizen, H.	niet vermeld	29-10-30		Den Haag	
Wijlhuizen, W.	niet vermeld	29-10-30		Den Haag	
Boers, H.	zonder	08-07-31	27-07-32	Ned. O.I.	Wageningen
Ozinga, C.A.	radio-techniker	08-07-31		Ned. O.I.	
Brommet, A.J.	zonder	09-09-31	24-06-34	Hilversum	Amsterdam
Jong Swemer, L.Th. de	zonder	11-11-31	02-03-32	Bandoeng	`s-Gravenhage
Wolfinger, J.	dienstbode	27-07-32	27-07-32	Duitsland	Wenen

Hoksbergen, G.	dienstbode	28-02-33	09-12-33	Wageningen	Wageningen
Wirix, H.	ingenieur	05-08-33	23-01-36	`s-Gravenhage	Den Haag
Geiger, A.C.W.	zonder		19-08-33		Amsterdam
Geiger, Ch.L.	zonder		19-08-33		Amsterdam
Geiger, W.C.A.	zonder		19-08-33		Amsterdam
Pool, F. v.d.	dienstbode	02-12-33		`s-Gravenhage	
Gantvoort, C.M.	huishoudster	07-12-33	02-06-34	Wisch	Wisch
Gaasbeek-Makkinga, G..J.	zonder	02-06-34		Almelo	
Meijer, A.H.A.	zonder	08-09-34	30-03-35	Salatinga	Wageningen
Zwart, J.C.	zonder	01-12-34	01-12-34	Petjangaan	Deventer
Kok, J.	zonder	30-03-35	28-09-35	`s-Gravenhage	`s-Gravenhage
Cornelissen-Schepp, W.J.	zonder		23-04-36		Wageningen
Leitner, L.	keukenmeisje	30-03-35	01-10-36	`s-Gravenhage	Dieren
Kok, C.	zonder	30-03-35		`s-Gravenhage	
Nooij, H.F. de	zonder	30-03-35		Ned. O.I.	
Nooij, J.A.C. de	zonder	30-03-35		Ned. O.I.	
Eindhoven, J.F.G.	zonder	11-05-35	27-08-36	`s-Gravenhage	Wageningen
Grüber, F.	dienstbode	15-06-35	01-10-36	Oostenrijk	Dieren
Cornelissen, H.P.	zonder	23-04-36		Utrecht	
Ven, J.H. v.d.	pensionhouder	24-07-37	06-07-40	Dordrecht	Dordrecht
Morel, P.G.	constructeur	24-05-41		Wageningen	
Tasseron, K.	teekenaar	24-05-41		Wageningen	
Westerman, H.G.	zonder	28-06-41	14-11-41	Apeldoorn	Beekbergen
Leeflang, J.	zonder	26-07-41		Rotterdam	
Bruin, J.A. de	zonder		19-12-41		Leiden

In 1943 woont er ook
de fabr.-arbeidr, R. De Bruin, Nieuweweg 5.
W.F Gaasbeek, de onderwijzer.

Hier onder een foto van P.J. Arens van 28 augustus 2012, waarop de gevelnaam van Nieuweweg 5 nog staat: BOSCH en HEIDE ANNO 1897

Een opname uit de jaren 2010 van P.J. Arens, de naam Bosch en Heide heeft tot aan de laatste schilderbeurt op de gevel gestaan.

g. Nieuweweg 6

Zie nummer 2 en 4. Zie hierboven: De drie woningen aan het begin van de Nieuweweg, 2, 4 en 6.

De boerderij van Versteeg stond voor 1933 op nummer 2. In 1933 komen er 3 woningen op de kavel van Soeterbeeck, aan de kant van de Nieuweweg, een dubbele en een vrijstaande woning. Deze woningen krijgen dan de nummers 2, 4 en 6. Nummer 2 en 4 zijn na de oorlog opnieuw gebouwd. Deze woning is volgens de BAG in 1938 verschenen.

Een wat oudere foto die het HGR mocht scannen.

h. Nieuweweg 7

In het verleden was de dubbele woning Nieuweweg 7 en 9 vrijwel gelijk aan de wat hogere huisnummers 11 en 13 en 15 en 17. Allemaal boerderijtjes gebouwd door H. Scherrenburg rond 1877-78. Nieuweweg 7 en 9 zijn afgebroken rond 1931 en de nieuw bouw is betrokken in 1936.

De Nieuweweg is in 1872 aangelegd Scherrenburg bouwde er in 1878 een drietal dubbele boerderijtjes, waarvan er nog twee bestaan (nr. 11/13 en 15/17). Bij de kadastrale meting van 6 januari 1936 wordt voor nrs. 7 en 9 vermeld: "nieuwbouw op oude fundamenten boerderij".

Eigenaren

24-06-1921: kadasterkaart vermeldt de naam: Catharinus Peters, Renkum

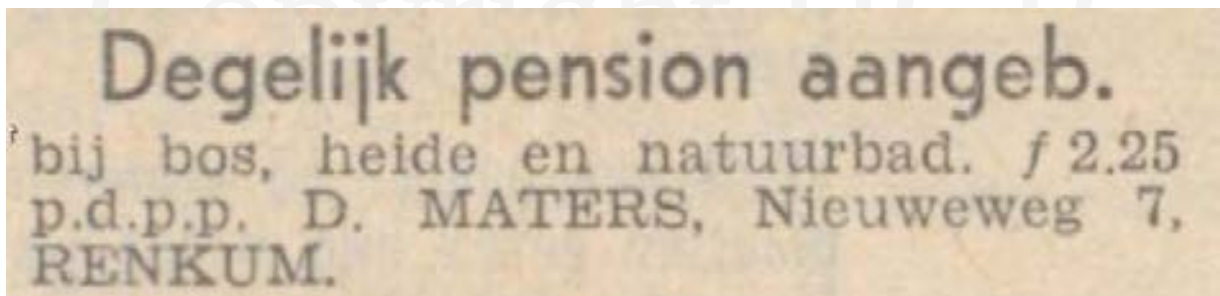
01-06-1928: door Willem Rensen gekocht van C. Peters, papiermaker.

27-02-1935: gekocht een dubbel woonhuis door de heren Johannes en Bernardus Wessels (van Willem Rensen, via een openbare veiling, voor Hfl. 1.720,-(inzet)+ Hfl. 280,- (opslag)= Hfl. 2000,-). De heren Wessels hebben de grond verworven evenals het huis 'door stichting uit eigen middelen, zijnde de kooppenningen'

28-08-1940: van de heren Wessels gekocht door Mw. Johanna Cornelia van Dam, voor Hfl. 8.850,-

14-06-1993: van Mw. Mathilde Irene van Dam door erfenis in eigendom verkregen door Mw. Marianne Beatrix van Dam en Helena Maria van Dam (waarde Hfl. 59.500,-).

15-05-2007: gekocht door de huidige bewoner van de dames M.B. van Dam en H.M. van Dam.

Utrechts volksblad: sociaal-democratisch dagblad 25-06-1938

Opname P.J. Arens in 2007.

van	tot	omschrijving
1878		H. Scherrenburg bebouwd de kavels waarop villa Anna (later) en de 3 dubbele boerderijtjes gaan verschijnen.
	1921	verhuur door Scherrenburg
1921	1928	Catharinus Peters. Bij het Kadaster wordt Peters als eigenaar genoemd.
1928	1935	Willem Rensen ook eigenaar en bewoner.
1935		Nieuwe eigenaren: Johannes en Bernardus Wessels, zij bouwen huidige woning op fundamente
1936		Johannes en Bernardus Wessels betrekken de woning.
1940		eigenaar Johanna Cornelia van Dam († 18-09-1989), huurder: Dirk Maters en Annetje Meurs met dochter Rietje
1989	1993	eigenaar: mw.Gerritje Hendrika van Dam († 19-06-1990) Uit de nalatenschap van Johanna Cornelia van Dam, verhuurd.
1993	2007	Mw. Marianne Beatrix van Dam en Helena Maria van Dam (zussen) (nalatenschap van Gerritje Hendrika van Dam), verhuurd.
2007	heden	eigenaar: huidige bewoner

Foto van de verkopende makelaar in 2007.

i. Nieuweweg 8

De Veldheimweg 2, om de hoek van Nieuweweg 8, had destijds één eigenaar. Nummer 8 werd verhuurd aan de Zrs Franciscanessen van Denekamp (gepensioneerden). Of te wel een klooster? Volgens de BAG zijn beide woningen voor het eerste betrokken in 1952. Voordien stond hier de woning van Meischke, zie aldaar.

Hernummering 4 is nu 8, bron: www.kerk-en-orgel.nl

In 1943 woont er J. de Bree, pensionhouder en verder zonder beroep/

j. Nieuweweg 9

In het verleden was de dubbele woning Nieuweweg 7 en 9 vrijwel gelijk aan de wat hogere huisnummers 11 en 13 en 15 en 17. Allemaal boerderijtjes gebouwd door Scherrenburg rond 1877-78. Nieuweweg 7 en 9 zijn afgebroken rond 1931 en de nieuw bouw is betrokken in 1936.

Uitsnede van een kaart met dienstjaar 1922, volgens de bewoner van Nieuweweg nummer 7: "Het blijkt te gaan over een waterput die zich bevond op het perceel van nr. 11 (destijds kavelnummer 1135)". De naam van de bruine weg is: Utrechtse Straatweg en de bewoner van nummer 7 heeft deze kaart gekocht van het Kadaster voor historisch onderzoek. We zijn hier nog niet uit.

van	tot	omschrijving
1878		H. Scherrenburg bebouwd de kavels waarop villa Anna (later) en de 3 dubbele boerderijtjes gaan verschijnen.
1935		Nieuwe eigenaren: Johannes en Bernardus Wessels, zij bouwen huidige woning op fundamenteën.
1940		eigenaar Johanna Cornelia van Dam († 18-09-1989)
1970		IJsbrand Brandsma, arbeidsdeskundige. Gehuwd met mw. E. Brandsma.

Copyright HGR

k. Nieuweweg 10 + 12, voormalig Huize Veldheim

De info over Veldheim staat hierboven vermeld.

Tegenwoordig worden de huisnummers 10 + 12 niet meer gebruikt

I. Nieuweweg 11

Een van de drie dubbele boerderijtjes, door Scherrenburg gebouwd rond 1877-78 en aanvankelijk verhuurd.

In 1943 woont er J. van Ojen, steenfabr.-arbeider, Nieuweweg 11

m. Nieuweweg 12

Huisnummer 12 wordt nu niet meer gebruikt.

In het adresboek van 1943 wel: D. Jansen, brievenbesteller, Nieuweweg 12.

n. Nieuweweg 13

Een van de drie dubbele boerderijtjes, door Scherrenburg gebouwd rond 1877 - 78 en aanvankelijk verhuurd.

In 1943 woont er G. Geurtsen, arbeider, Nieuweweg 13

De Telegraaf 17-05-1980

o. Nieuweweg 14

Nieuweweg 14
Adres voor 1920: Nieuweweg A 35

Let op hernummering 8 = 14

naam van de woning: Zonnewende

Lees voor deze woning de ook de paragraaf hierboven over: De Haverkorn van Rijsewijk huizen: Nieuweweg 14, 29, e.a.

De eerste steen, nu in de hal van de woning, die hal is er later aan de voorkant van de woning geplaatst. R.A. H.v.R is Haverkorn van Rijsewijk. Opname Kees Kalf.

De naam afkorting op de steen staat voor wordt de oudste zoon van van Haverkorn tot Rijsewijk: Rudolf Anne Haverkorn Van Rijsewijk, geboren op 22-6-1902 te Renkum.

Het is me nog niet duidelijk hoe de datum op deze steen is te lezen. De BAG ??? geeft als datum pand in gebruik 1903. Waarschijnlijk: eerste steen is gelegd op 27 03 1904. Normaal leg je de eerste steen als de bouw net begonnen is en dan is de woning nog niet in gebruik.

De hoofdbewoner vanaf 1904 was mevrouw Mees. Zij laat in 1904 villa Zonnewende (Kadaster kavel D1191) bouwen. Ook haar dochter en schoonzoon Haverkorn van Rijsewijk gaan dan misschien hier wonen. Vlak bij het werk op het Renkumse Herstellingsoord. Het zou ook kunnen dat de familie Haverkorn van Rijsewijk op Voortstreven blijft wonen.

In 1905 gaat de familie Haverkorn van Rijsewijk in de tuin van de voormalige pastorie aan de Dorpsstraat te Renkum een nieuw woonhuis bouwen. Dit huis komt in 1907 gereed en kan men zonder schoonmoeder en met de kinderen wat rustiger wonen. De pastorie staat nog steeds aan de Dorpsstraat 160 in Renkum, schuin tegenover de Nieuweweg. Het woonhuis is intussen verdwenen en doet tegenwoordig dienst als parkeerplaats op de hoek van de Dorpsstraat en de Fabrieksweg.

Mevrouw Mees overlijdt in 1915. De woning komt dan in het bezit van de familie Haverkorn Rijsewijk - Mees.

We kennen uit de periode daarna als bewoners:

Op 8 november 1919 overlijdt te Renkum; Pieter Haverkorn van Rijsewijk, 80 jaar oud, zonder beroep (bron Gelders Archief ⁴³). Elders lezen we dat Pieter predikant was geweest. Pieter was de vader van Carel Theodoor Haverkorn van Rijsewijk. Pieter Haverkorn van Rijsewijk, was oud-directeur van het bekende Boymans van Beuningen museum in Rotterdam en woonde op Zonnewende. [Link](#). Met hem kwam ook mw. J. Barry, dame van gezelschap zo rond 1919. (AH) ([boek](#)). Pieter HvR heeft er niet lang gewoond en mw Barry zou je tegenwoordig gewoon huishoudster, c.q. verzorgende noemen.

Uit de Rotterdamse burgerlijke stand halen we dat Pieter Haverkorn van Rijsewijk samen met Dorothea Carolina Slotemaker op 21 mei 1919 naar Zonnewende verhuizen. Dorothea Carolina Slotemaker komt te overlijden op 22-3-1921.

Oosterbeeksche Courant, 16 augustus 1919. Gevestigd te Renkum, H.G. van den Hul, dienstbode, Nieuweweg A35 (Zonnewende) van Wageningen

Villa Zonnewende wordt in 15-7-1922 verkocht door makelaar dhr. W. Beekhuizen. De nieuwe eigenaar Grietje Cornelia Batenburg woont in Wageningen. Ze overleed in Haarlem in 1944. Ze was gehuwd met Gerrit Wouter Gordijn, bouwkundige.

Vanaf 1927 zien we een kamerverhuur, pension op Zonnewende.

Oosterbeeksche Courant 14 feb. 1931
Vertrokken: M. Bennik, Nieuweweg 25, naar Den Haag.

Mw. M.H.S Gordijn-Balenburg, Leerares.
Zonnewende, Renkum telefoon 480 (uit de Naamlijst 1927)

Na Batenburg - Gordijn kennen we De Bree en later Evert Jochemsen, een landbouwer uit Ede en daarna Jacobszoon Dirksen, plantsoenarbeider en Dirksen heeft er ook gewoond vanaf 1947.

Pension Zonnewende te Renkum, Nieuweweg 8. Aangeb. kamers m. gebr. v. keuken, v. langen of korten tijd.

1-9-1942

Jan de Bree was een erkend NSB-er. In het blad Volk en Vaderland van 10 juli 1942 staat een advertentie van hem waarin hij kamers verhuurd met gebruik van keuken. De Renkumse Koerier van 28-08-1945: De NSB-ers Jan de Bree, xxxxxxxx e.a. moeten bonen plukken op het land van Dorrestein.

In 1962 woont er Dirk Nauta, hoofdagent van politie. Dirk komt te overlijden in 1971 en daarna zien we Arend Wolfen als nieuwe eigenaar. Daarna

Op 19 februari 1978 is nog onverwacht van ons heengegaan, in de volle zekerheid van haar geloof, onze dierbare schoonzuster, tante en huisgenote, mej. Jantje Antje de Jonge in leven zendingsarts van Oegstgeest in de ouderdom van 85 jaar Bos en Duin, Ze woonde op de Nieuweweg 14. Mw de Jonge, was van 1928-1939 zendeling-arts op Java te Modjowarno uitgezonden door het Nederlands Zendelinggenootschap. Er zijn ook latere jaren bekend van haar verblijf te Mojowarno.

⁴³ Renkum, archief 207, inventaris-nummer 7881, 10 november 1919, aktenr. 152

De huidige bewoner wist dat de vorige bewoner woonruimte bood aan ouderen die verzorging nodig hadden, waaronder dus de zuster mw De Jonge.

De tuin

Onze tuin is vernoemd naar de woning, villa 'Zonnewende', gebouwd in 1904. Na de sloop van een bijgebouw en nieuwbouw van een kapschuur in 2013, hebben we de tuin in het winterseizoen 2014-15 geheel gerenoveerd.

Uit: <http://thetuinzonnewende.nl/>

Zonnewende aan de linkerkant rond 1905

p. Nieuweweg 15

Nieuweweg 15 is te samen nummer 17 gebouwd door van Scherrenburg, in 1879, een jaar later dan de twee oudere dubbele boerderijtjes, nr 7 en 9, nr 11 en 13.

Ook deze panden zijn door van Scherrenburg gebouwd en door hem verhuurd. Na zijn overlijden worden de twee zoons, Frans(iscus) en Jan (Johannes) de eigenaar.

van - tot	eigenaar	bewoner
1879 - 1913	H. van Scherrenburg	
1913 - 1920	F. en J. van Scherrenburg	
1921 - 1928	Jan Dirk van Laar	gehuwd geweest met Antonia Coenen. Ook twee kinderen zijn later voor de helft eigenaar.
1928 - 1935	Cristiaan van Druten	petroleum venter, komt te overlijden. Hij woonde in Rhenen, was dus geen bewoner.
1935 - 1936	Johanna Geertruida Soeter.	Gehuwd geweest met Wilhelmus Arissen, groetenboer en mijnwerker in België.
1936 - 1940	Dirk van Ingen	chauffeur en groentenhandel, woonde ook in Rhenen
1940 - 1955	Jan Roelofsen	fabrieksarbeider, voordien woonachtig op de Doornenkampseweg 50 te Renkum.
1956 - 1974	Petrus Gerritsen	Arbeider bij de reinigingsdienst. Gehuwd met Steventje Vendelbosch.

q. Nieuweweg 16

Nieuweweg 16 wordt nu niet gebruikt.

In 1943 woont er J. Pelle, zonderberoep, R., Nieuweweg 16.

Copyright HGR

r. Nieuweweg 17

In 1943 woont er H. Gerrist, arbeider, Nieuweweg 17

s. Nieuweweg 17a

We kunnen dit adres niet plaatsen, doch er is wel info uit het gereconstrueerde bevolkingsregister:

Nieuweweg 17a, Renkum

Mw. A.H. Breesnee, verpleegster. Vestigings datum: 14/21-6-1921. Datum vertrek: 7/14-2-1922.

Dhr. Leopold A.M.S. zonder beroep.

Vestigings datum: 14/21-11-1922, Datum vertrek: 3/23-3-1932, vertrekt naar Narcislaan 4, Heelsum. Afkomstig van de gemeente Putten, Vertrokken naar: De Bilt.

t. **Nieuweweg 18**

Ouder adres voor de hernummering: Nieuweweg 10
Eben Haëzer

Opname uit 2017

Volgens de BAG is de woning in 1908 in gebruik genomen. Dat klopt dus met de gevonden veiling-advertentie uit 1907. Daar is te lezen dat Eben Haëzer in 1907 gebouwd is.

Van bouwgrond naar woning.

Notaris J.J.F. van Rijn te Wageningen schrijft op 9 januari 1907 een eerste Bewijs van Eigendom voor Meijuffrouw S.L. Bödeker. In dit bewijs van Eigendom koopt mej. Sofia Louise Bödeker uit Hilversum een bouwterrein van ongeveer 1000 m² aan de Kortenburgse Allee (van ouds "de Plankjes"), of te wel de Kadastrale percelen Renkum Sectie D nummers 966 en 967. De verkopers van de percelen zijn:

- Arend Nicolaas Costerus senior en Arend Nicolaas Costerus junior, beiden directeurs van de N.V. Steenfabrieken "Over Betuwe" voorheen A.N. Costerus en Co uit Wageningen (D 966).

- Vrouwe Anna Pijnappel, weduwe van Rudolf Mees uit Renkum (D 967). De kosten zijn hfl 1207,50. De bouwgrond is geheel vrij van rechten zoals een over- en of uitweg.

Notaris E.D. de Meester uit Heteren

verkoopt op 23 april en 7 mei 1912 de Villa Eben Haezer aan de Nieuweweg te Renkum, kadastrale sectie

Renkum D 1009 groot 10 are. De verkoper is Meijuffrouw Sophia Louisa Bödeker, zonder beroep uit Renkum. Middels een veiling wordt de kavel inclusief het woonhuis Eben Haezer ingezet op hfl 5200,- Bij toeslag wordt de verkoopprijs bepaald op hfl 6020,035. De nieuwe eigenaar wordt dhr. Jan Marten van der Meer uit Renkum.

Meijuffrouw Bödeker is een verpleegster geboren 1885 te Amsterdam en rond 1910 wonende in de gemeente Renkum (Heelsum). Ze vertrekt 1920 naar Den Haag waar zij gaat werken in een tehuis voor

onbehuisden, vandaar vertrekt zij in 1921 naar Apeldoorn en gaat werken als verpleegster in sanatorium (TBC) Beekbergen. Ze vertrekt 1923 naar Amsterdam en van daar uit naar de gemeente Ede (Lunteren) waar zij grond verkoopt anno 1931 en waarschijnlijk ook aan het werk is als verpleegster, volgens haar persoonskaart. Sinds 1934 staat ze ingeschreven te Rotterdam en daarna zijn we haar spoor bijster. Waarschijnlijk heeft Sophia niet in Eben-Haëzer gewoond en meerdere kamers in het huis verhuurd.

Notaris E.D. de Meester uit Heteren verkoopt op 23 april en 7 mei 1912 de Villa Eben Haezer aan de Nieuweweg te Renkum, kadastrale sectie Renkum D 1009 groot 10 are.

De verkoper is Mejuffrouw Sophia Louisa Bödeker, zonder beroep uit Renkum. Middels een veiling wordt de kavel inclusief het woonhuis Eben Haezer ingezet op hfl 5200,- Bij toeslag wordt de verkoopprijs bepaald op hfl 6020,035. De nieuwe eigenaar wordt dhr Jan Marten van der Meer uit Renkum.

Renkum - Heelsum.
 Notaris DE MEESTER, te Heteren, zal Dinsdag 23 April en 7 Mei, 2 uur, in Hotel «Remmerden» te Renkum, bij Inzet en Toeslag verkopen:
 1. De in 1907 gebouwde Villa **EBEN HAËZER**, a. de Nieuwen Weg in Renkum, met Tuin, waarin vele lei- en opgaande Vruchtboomen, groot 10 A.
 2. De beide Villa's **LUX-VIN-CET**, aan denzelfden Weg, met Tuin, groot 9 A. 45 cA. Beide Villa's ook elk afzonderlijk te veilen.
 3. De Hofstede **DE SUURENK**, op Harten te Renkum, bestaande in Boerenwoning, Schuur, Wei- en Bouwl. en afz. Villa daarbij, groot 3.50.42 H A.

Oosterbeekse Courant 14-20 mei 1931;

Gevestigd: J. Wethmar en echtg.,

landbouwer, Dorpsstraat 104, van Heteren. [Later woont hij op de Nieuweweg, naast Villa Zonnewende, in het villaatje van 'meneer Van de Meer', Kadgir, (Wes Beekhuizen blz. 88 Groen was mijn dorp.)

Uit het nieuws van den dag 19-04-1912

Notaris G. Sluis uit Wageningen verkoopt in 1933 een villa genaamd "Kadgir" met erf en tuin gelegen aan de Nieuweweg kadastrale sectie D 1009, groot 10 are. De verkoper is Pieter Jan van der Meer, gepensioneerd kolonel der Artillerie, mede handelend namens Thomas van der Meer, directeur van de zuivelfabriek Exelsior te Heerhugowaard. Beiden zijn erfgenamen van Jan Marten van der Meer. De koper is Johan Wethmar, zonder beroep uit Renkum. De koopprijs was hfl 6500,-.

Johan Wethmar is gehuwd met mw. Bouwmeester op 26-5-1920 en was oorspronkelijk een landbouwer, geboren rond 1895 te Oldenzaal en komt in 1931 vanuit Heteren wonen op de Dorpsstraat 104 te Renkum. Vandaar verhuisd hij in 1933 naar de Nieuweweg. In 1934 wordt er een zoon: Gerrit Adolf, geboren. Wethmar is actief in de postduivenvereniging volgens krantenartikelen. Zo is hij oa. Penningmeester en administrateur. Anno 1956 woont hij nog steeds Nieuweweg 10. In 1966 wordt Wethmar benoemd als Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. In 1934 is hier een zoon: Adolf, geboren.

In 'Groen was mijn dorp', beschrijft Wes Beekhuizen de Nieuweweg en dit huis "... waarvan ik mij meneer van de Meer als bewoner herinner. Hij was militair geweest in Oost-Indië en had zijn onderkomen in Renkum Kadgir genoemd." (A.Hoogmoed).

Via Notaris Houtzagers uit Oosterbeek wordt dezelfde woning (uit de gemeenschap van goederen van Johan Wethmar en zijn in 1948 gescheiden vrouw) verkocht op 3 januari 1952,

opnieuw aan Johan Wethmar, secretaris van de Nederlandse Algemene Bond van Postduivenhouders. De heer Wethmar noemt de woning dan "De Til".

"De naam 'De Til' is een toepasselijke naam geweest toen het huis bewoond werd door de heer Wethmar en zijn vrouw. Hij had een grote duiventil, was fanatiek duivenmelker, had ook een bestuursfunctie bij de duivenclub. Volgens mij heeft deze naam nooit op het huis gestaan, maar werd alleen zo genoemd. (A.Hoogmoed)

Na 1966 is de woning verkocht aan: Gijsbertha Anthonia Lamers. Op 12 maart 1973 verkoopt notaris A. Gazenbeek uit Wageningen Nieuweweg 18 (hernummering) kadastrale sectie D 1009, groot 10 are. aan de heer Ir. J.A. Pinkster, scheepsbouwkundig ingenieur (Marin) te Wageningen, de woning aan de Nieuweweg 18. Daarna wordt in 1993 de woning weer verkocht aan de huidige bewoner. Van de huidige bewoner konden we alle Bewijzen van Eigendom inzien, waarin veel van de hierboven vermelde gegevens.

Notaris A. Gazenbeek uit Wageningen verkoopt voor 4 personen, kennelijk broers: Lamers, allen wonende te Randwijk of Heteren, allen landbouwer of veehandelaar. op 12 maart 1973 aan de heer Ir. J.A. P., scheepsbouwkundig ingenieur (Marin) te Wageningen de woning aan de Nieuweweg 18 (hernummering) kadastrale sectie D 1009, groot 10 are. De verkoopprijs wordt genoemd, doch laten we hier open.

Daarna wordt in 1993 de woning weer verkocht aan de huidige bewoner. Van de huidige bewoner konden we alle Bewijzen van Eigendom inzien, waar veel van de hierboven vermeldde gegevens uit komen.

Copyright HGR

u. Nieuweweg 19 en 21

Nieuweweg 19 + 21

Villa Anna

Volgens de BAG wordt de Nieuweweg 19, samen met een garage voor het eerst betrokken in 1887. Na de aankoop door van Gelder in 1921 wordt het pand gesplitst in een onder- en bovenwoning. De opgang naar nummer 21 is aan de linkerzijkant.

Aannemer Van Scherrenburg bouwt na de drie dubbele boerderijtjes (BAG 1878) op de Nieuweweg ook Alidahove (nr. 23) en de villa Anna.

Het is nu een monument. Omschrijving van de gemeentelijke Monumentenwerkgroep, dd. 18 december 1986: "Symmetrisch herenhuis in twee woonlagen niet schilddak met plat met bepleisterde gevels. Rijk versierde voorgevel niet een centrale entree en met vierdelige schuiframen aan weerszijden. De kozijnen op de begane grond hebben afgeronde bovendorpels. De voordeur is niet origineel. Het bovenlicht is tweedelig. De drie overeenkomstige schuiframen op de verdieping hebben getoogde bovendorpels. De raam- en deur-kozijnen in de overige gevels zijn van overeenkomstige vormgeving. De voorgevel heeft een blokindeling met lijsten onder de raampartijen, op verdiepinghoogte en in de gootfries. De gevel heeft pilastervormige hoekverzwaringen, in blokvorm ook de begane grond en meer versierend op de verdieping. In de as van de voorgevel staat op de goot een half rond afgedekte dakkapel. In de achtertuin staat te rechter zijde van het huis een voormalig atelier, thans garage, met een vernieuwd dak (zadeldak). Het vroegere atelierraam in de noordgevel is twaalfdelig en meet circa 3x2+ meter. Dit raam is sterk vervallen. De toegang aan de straatzijde is niet meer origineel".

De gemeentelijke Monumentenwerkgroep, dd. 18 december 1986 schrijft verder: "Het woonhuis werd gebouwd in 1883. De eerste eigenaar was Hendrik van Scherrenburg c.s., een metselaar in Renkum. In 1885 vond een bijbouw plaats. In 1896 werd bij het huis het atelier gebouwd.

Kijken we nu in de BAG dan zien we 1887 voor het woonhuis en voor de garage. Ergens is er dus een fout. De twee bijgebouwtjes achter het huis zijn volgens de BAG uit 1887 en 1897 voor het bijgebouw links achter. Het is niet duidelijk wat nu precies de "bijbouw" uit 1885 is.

Renkum

Aan de Nieuweweg hebben wij te koop een rustiek groot vrijstaand

herenhuis

met c.v.-oliestook, op 1620 m2 grond

Ind. parterre: hal, 4 kamers, keuken, bijkeuken, toilet, 2 serres.

1e etage: overloop, 6 kamers, vaste wastafels, toilet.

2e etage: overloop, 6 kamers, vaste wastafels.

Het pand is geheel onderkelderd met aparte ingang.

Op het terrein is tevens nog een grote werk/opslagplaats van 15 x 7 m, bijz. gesch. als kantoorpand, praktijkhuis, antiquiteitenhandel etc.

Aanvaarding binnenkort. Prijs f 200.000 k.k.

Inlichtingen bij: VERENIGDE MAKELAARSKANTOREN INTERNATIONAAL, LANGE KERK DAM 65, WASSENAAR, TELEF. 01751-10900; GODELINDEWEG 52, NAARDEN, TELEF. 02159-40776.

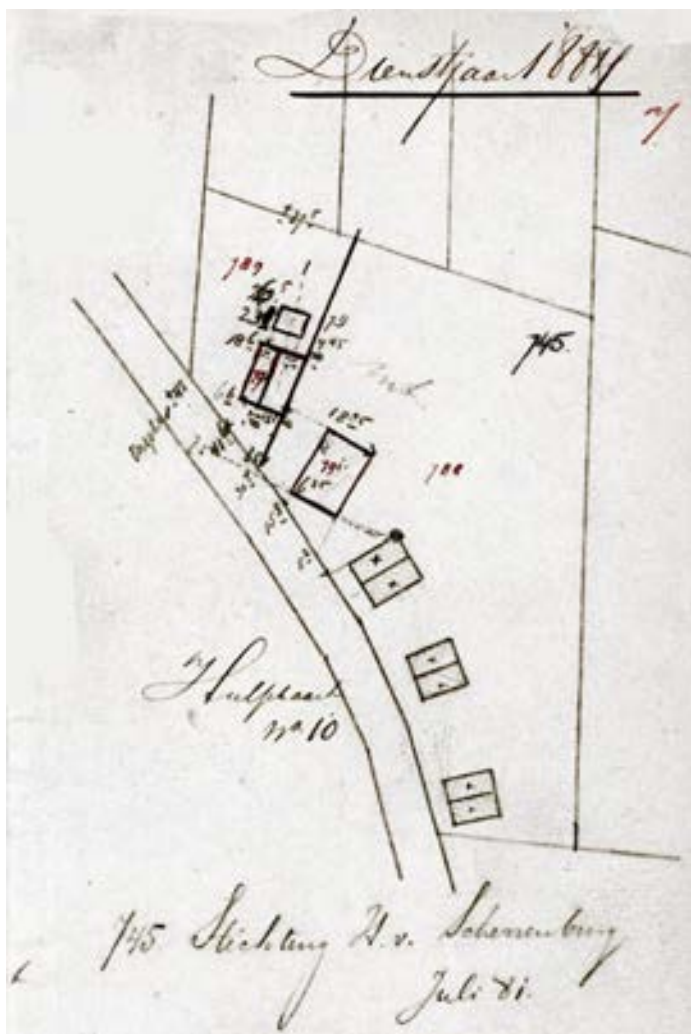
C14K

En dan nog een bron, waarschijnlijk de meest betrouwbare: **het kadaster**: Als we de kaart hiernaast (juli 1881) bekijken dan lijkt het dat alle woningen van Scherrenburg zijn. In het rood 791 is villa Anna, huisnummer 19 en als je dan terug telt dan zie je meerdere dubbele boerderijen Nieuweweg 15 en 17, 11 en 13, 7 en 9 en Nieuweweg 21 en 23. Die boerderijtjes staan er nu nog en worden gescheiden door de Overhof. De erbij geschreven tekst geeft de meeste duidelijkheid: **745 Stichting H. v. Scherrenburg juli 81.**

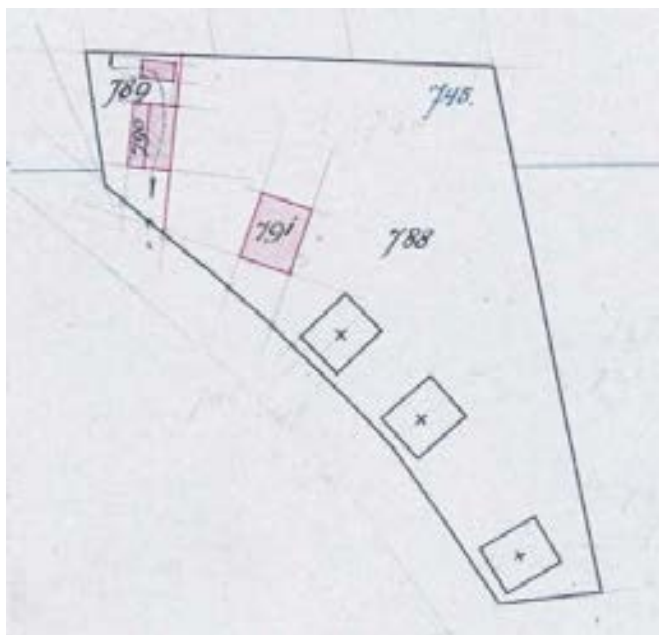
Villa Anna perceel heeft perceel nr D791 en in juli 1881 is H. v. Scherrenburg de eigenaar en er wordt gebouwd op perceel D745.

Anno dienstjaar 1886 is de bijbouw D804 en D788 dat is de uitbouw aan de achterzijde en D788 vermoedelijk de garage, het latere atelier.

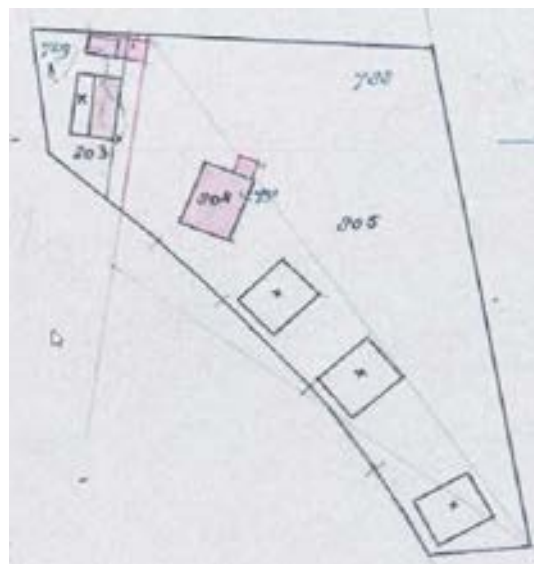
In dienstjaar 1897 worden de percelen D804 en D823 samengevoegd tot één perceel D898.

Bron kadaster juli 1881, uitsnede van sectie D

Kadaster dienstjaar 1884, zonder uitbouw van 791 (Anna)

Kadaster dienstjaar 1886 perceel 804, voorheen 791 heeft nu een kleine uitbouw

Tot 1913 was Hendrik van Scherrenburg, metselaar en aannemer, eigenaar van het perceel. Hij woonde aan de Dorpsstraat A70 in Renkum. Van Scherrenburg is al actief met verhuur vanaf januari 1869 (Delpher) Dan volgt na het overlijden van Hendrik Scherrenburg op 11 april 1913 de verkoop aan 2 van de 4 kinderen: Frans en Jan van Scherrenburg, metselaars te Renkum. De gebroeders F. en J. Scherrenburg zien we in het Renkumse al actief bij veilingen, makelaardij en aannemer vanaf 1900.

Te Huur te Renkum
een Heerenhuis met gr. Tuin,
bev. ben. 4 Kamers met Keuken,
en boven 5 Kamers met Meiden-
kamer, ruimen Zolder, met daarbij
staand Schilders-Atelier, gr. 42 M².
Te aanvaarden 1 Mei 1906. Huur-
prijs f 500. Te bevragen b. F. en
J. v. SCHERRENBURG, Renkum.

Uit Het Nieuws van den dag 03-02-1906

Theophile de Bock

Al in 1892 wordt er in “de Brakke Grond” van de schilder Theophile de Bock een werk genaamd “Doorwerth” verkocht voor Hfl 200,=. De Bock woont in Villa Anna van 1895 tot 1902. Elly Hendriks schrijft in haar doctoraal scriptie over Theophile de Bock in 1989, dat hij rond 1892 ‘s-winters in de toren in Scheveningen werkt en ‘s-zomers in de Orangerie van Kasteel Doorwerth. De huidige eigenaar van Kasteel Doorwerth, het Geldersch Landschap en Kasteelen, weet nu (2018) niet waar de Orangerie ooit gestaan heeft. In 1892 is het Kasteel in handen van Jacob Gabriel ridder van Rappard, die niet zelf op het kasteel woonde. Aan te nemen is dat de Bock voor een zachte prijs of om niet, de orangerie kon gebruiken. Als dhr. Hoeffter het kasteel in 1909 koopt om er een museum te beginnen is het hele kasteel sterk verwaarloosd, er is sinds 1878 niet meer gewoond en vinden er restauraties plaats die in 1913 afgesloten worden. Het kasteel wordt vooral een legermuseum en een orangerie heeft zo’n museum niet nodig. In veel literatuur is te vinden dat de Bock de Orangerie als zomerresidentie gebruikt. “In het gemeentehuis van Renkum hangt “weg naar Heelsum” gedateerd 1992 dat het uitzicht vanuit de Orangerie weergeeft, volgens de toenmalige gemeente Archivaris G. Maassen” uit de Hendriks pagina 79.

De Bock hecht toch wel aan de omgeving van de Zuid Veluwe en na een ziekte periode in Den Haag verhuist hij op 24 mei 1895 met zijn gezin naar Villa Anna. De Bock is op dat moment gehuwd met Catharina Petronella Bloklander die dan al een (bij huwelijk geëcht) dochter heeft: Neeltje. Bij de verhuizing zijn er al 5 kinderen die allen meegaan naar Renkum. In villa Anna wordt het zevende kind geboren op 5 september 1896.

“ Bestuurlijk maakt hij zich los van de Haagsche Kunstkring, maar de afstand tussen het Westen

Elly Hendriks voor Villa Anna, voor de verbouwing van 1986.

en Renkum is geen belemmering voor deelname aan de tentoonstellingen aldaar. De Haagsche Kunstkring herdenkt het eerste lustrum (mei 1906) met een tentoonstelling van de oud-voorzitter de Bock. In augustus 1896 en in 1897 organiseert de kunsthandel Frans Buffa en Zonen in Amsterdam een grote tentoonstelling van werken van Théophile de Bock. Vanuit Renkum reist hij ook weer naar verder gelegen plaatsen om onderwerpen voor zijn schilderijen op te doen. In de Haagse Kunstkring exposeert hij in 1898 landschappen uit Bentheim, een plaats in Neder-Saksen. De firma C. M. van Gogh organiseert in 1900 twee tentoonstellingen met werken van Thèophile de Boek: in februari in Londen en in april in Amsterdam. Op de tentoonstelling van Parijs in 1900 krijgt hij een zilveren medaille en bij de Kunstausstellung in München in 1901 wordt hem een gouden medaille 1ste klasse verleend. In Renkum is men zich bewust een groot schilder in de gemeente te hebben, want er gaat bijna geen week voorbij of Théophile de Bock wordt in de Oosterbeeksche Courant genoemd. Elke veiling in het Westen waar een schilderij van hem verkocht wordt, vindt een plaats in de rubriek Renkum met het bedrag dat het opbrengt. Zoveel mogelijk neemt de Oosterbeeksche Courant recensies van zijn werk over uit andere bladen, eventueel met weglating van iets minder lovende passages. Ook in Renkum weet men De Bock te vinden voor organisatorische activiteiten. Bij de oprichtingsvergadering van de Vereeniging tot het inrichten van Gemeentelijke Tentoonstellingen van Levende Meesters te Arnhem, op 21 september 1896, noemt Baukema Théophile de Bock om de plaats van Apol in te nemen en men haast zich hem te vragen. Vanaf 12 november 1896 tot aan zijn dood is De Boek lid van het bestuur. Uit de notulen blijkt dat hij gezien wordt als een expert met veel gezag op dit gebied. In 1899 neemt hij plaats in het comité van de Nederlandsche Vrouwenbond ter Internationale Ontwapening. Hij staat werk af voor het Koning Willemfonds te Londen en voor het Utrechts damescomité voor de verloting van kunstwerken ten bate van Volkssanatoria. In 1900 is hij een van de oprichters van de VVV van Renkum, die in augustus 1901 een tentoonstelling van kunstenaars uit de omgeving organiseert om de kas van de openbare school te spekken. Daaruit vloeit de kunstenaarsvereniging Pictura Veluensis voort, waarvan De Bock erevoorzitter wordt.”

Uit: Théophile de Bock, Elly Hendriks, 1989, pagina 8.

“Doch toen Théophile de Bock, deze vereerder der Barbizonners, zich in Renkum vestigde groepeerden zich al gauw een aantal romantische naturalisten of naturalistische romantici om hem heen. Daar waren Cornelis Supers, Vaarzon Morel, Dankmeyer, Frans Slagers Wiggers, Van Walcheren, Xeno Munninghoff, Barend Ferwerda. Zoo nu en dan kwam dé eeuwige zwerver Anton Markus zich een tijdje bij hen voegen. Dat leefde allemaal in Renkum en Oosterbeek, leefde er tezamen in kwade dagen, vierde tezamen de weeldefeesten van het kunstenaarsschap, tramde met doeken ten verkoop naar Arnhem en bij gunstige resultaten werd het uitstapje voortgezet tot het einde van de koopsom. De oude Hendrik Alexander van Ingen bleef temidden van deze jongere hemelbestormers zijn eigen plaats, afzijdig van de anderen, innemen. Hij leefde stilletjes in de Dorpsstraat te Renkum, zat in den stal jonge kalveren te schilderen, verdroomde een heelen dag onder de wilgen of, als de regen wat al te droefgeestig stemde, zonderde hij zich af in een herberghoekje. Hoe geheel anders was het met de jongeren. De Bock was al arrivé toen hij in Renkum kwam. Men bewoonde villa's of huizen, die er op leken. In Oosterbeek waren vooral de zeer oude landhuizen als woonhuizen gezocht. Vaarzon Morel woonde er in een soort boerderij, een Geldersche spijk, dat nu nog bestaat, de Meihof heet en waarvan het achterhuis de groote danszaal is voor de Meihof- van den folklorist Van der Ven. Dankmeyer woonde in „de Parre“, oudtijds waarschijnlijk de pastorie. Er was een atelier, waar je wel 10 meter afstand kon nemen bij het bekijken van het schilderij. Er was nog een keuken met een kleinen bakkersoven en gelegenheid om een speenvarken aan het spit te braden. Munninghoff resideerde destijds in Heelsum in een houten huisje, waarin een spinet stond en waar Frans Slager in die dagen al aan de telepathie deed. Wigers woonde in het huis „Huis Heelsum“, waar hij de manenachten schilderde over het verre, wegdroomende land. Anton Markus woonde nergens. De Bock is het eerst heengegaan. In 1902 naar Haarlem, waar hij reeds in 1904 overleed”.

Uit het Algemeen Handelsblad van 06-11-1932.

“In deze Renkumse tijd is Théophile de Bock het middelpunt van een groep kunstenaars en de invloed van zijn werk op hen is duidelijk. Sieger Baukema en Charles Dankmeyer trekken er met hem op uit om buiten te schilderen. Ook Xeno Muenninghoff vergezelt De Bock af en toe. De invloed van De Bock op het werk van Barend Ferwerda blijkt zelfs in zijn hele oeuvre. Théophile de Bock trekt ook profijt van de anderen. Hij heeft de gewoonte om buiten studies in olieverf te schilderen, maar het uiteindelijke schilderij pas op zijn atelier te componeren. Dankmeyer weet hem er van te overtuigen dat het beter is studies in zwart krijt te maken en later uit het geheugen te werken omdat anders het gevaar bestaat dat het schilderij een copie wordt en daardoor minder levend. H. A. van Ingen, een schilder die dichtbij in Renkum woont, schildert af en toe de koeien in de landschappen van De Bock. Behalve met schilderen houdt Théophile de Bock zich in Renkum bezig met het schrijven van een boek over Jacob Maris. In een brief aan, Basterd van 10 maart 1902 schrijft hij: 'Mijn V- en Z-afleveringen van 't Jacob Maris is verschenen. Ik heb er 2 winters aan gewerkt en 't heeft veel voeten in de aarde gehad voordat 't gedrukt werd. Men moet zoo veel schrappen.' Uit: Théophile de Bock, Elly Hendriks, 1989, pagina 9.

Het hierboven genoemde boek over Jacob Maris is voor een leuke prijs antiquarisch aan te schaffen: Amsterdam, Scheltema & Holkema, (1902-1903); 1e dr., leer, 184 p., 51 x 41 cm. Met 90 photogravures naar werken van Maris en portret door M. van der Maarel. Luxe editie in geheel leren band met goudopdruk, ontworpen door C.A. Lion Cachet.

“In het koetshuis ernaast richtte hij zijn atelier in. In deze omgeving kon hij de zware beuken schilderen die hij vaak tot onderwerp nam; hij gaf de bomen zelfs namen. Al tijdens zijn leven noemde men hem wel de beukenschilder, wat toch een te beperkte benaming voor zijn oeuvre was. Vaak hing hij in het bos een rode doek – rood als complementaire kleur van groen – om fijnere contrasten te zien. Hoewel De Bock in Holland werkte in de omgeving van Den Haag en in Haarlem, waar hij in 1904 overleed, is een groot deel van zijn oeuvre in Gelderland ontstaan. Hij heeft aan de Veluwezoom veel en met succes gewerkt. Hij las er

ook veel en trachtte aan te vullen wat hij in zijn jeugd tekort was gekomen. Op latere leeftijd leerde hij Engels en oefende zich in Japans, in verband met zijn verzameling kunstvoorwerpen, die een grote reputatie had, vooral wat het Oud-Delfts betrof." ([link](#))

Pictura Veluensis:

"Samen met Dankmeyer, Kuypers, Van Ingen en nog enkele anderen richtte De Bock per 1 mei 1902 de kunstvereniging 'Pictura Veluensis' op, "ten doel hebbende jaarlijksch in den zomer eene tentoonstelling te organiseren van schilderijen en teekeningen van schilders in Renkum, Heelsum en omstreken wonende of daar niet lang geleden gewoond hebbende." Theophile werd erevoorzitter. Aanzet tot de oprichting was het gegeven dat de bewaarschool van Renkum in financiële moeilijkheden verkeerde. Daarom werd daar een verkoopexpositie van schilderijen voor het schooltje georganiseerd, met de oprichting van bovengenoemde vereniging als gevolg. Aan de bakermat van 'Pictura Veluensis' stond een achttiental schilders. De vereniging had een meer dan regionale betekenis en bevond zich rond 1910 op haar hoogtepunt met meer dan 200 leden". ([link](#))

De Bock werd in 1902 erelid van Pictura Veluensis omdat hij in dat jaar naar Den Haag verhuisd. De genoemde bewaarschool stond links achter bij de voormalige Ursula-school aan de Groeneweg in Renkum. Hier werden ook enige tentoonstellingen georganiseerd.

Enkele leden:

Bernardus Arps uit Oosterbeek;
Nicolaas Bastert;
mevr. Sieger Baukema, uit Arnhem;
Sieger Baukema uit Arnhem;
Charles Dankmeyer uit Oosterbeek;
August Falise uit Wageningen;
Jac Favier uit Arnhem;
Barend Ferwerda;
Johannes Gerardus Heijberg,
Gerrit. C. Haverkamp uit destijds Soest;
dhr. van Hoorn uit Oosterbeek;
Hendrikus Alexander van Ingen uit Renkum;
Elise Kalthoff uit Renkum;
Arnold Hendrik Koning uit Ede;
Hendrik Maarten Krabbé,
Cornelis Kuypers uit Heelsum;
Xeno Münninghoff uit Heelsum;
Gerhard Arij Ludwig "Morgenstjerne" Munthe;
Barend Polvliet;
Herman Ramaer;
Hendrik Willem Jan Carel Sjoerdsma te Renkum;
Piet Slager uit 's-Hertogenbosch;
Frans Slager, zoon van Piet Slager;
Maurits Willem van der Valk;
Andries Verleur, woont naast T. de Bock op de Nieuweweg nr 23;
prof. Nicolaas van der Waaij,
Petrus Marinus van Walcheren uit Heelsum;
Marie Wandscheer;
Derk Wiggers;
Abraham van der Wissel uit Oosterbeek;
Anna Henriette Wolterbeek uit Oosterbeek.

“Théophile Emile Achile de Bock - geboren in Den Haag op 14 januari 1851 – vestigt zich op 24 mei 1895 in Renkum in Villa Anna aan de Nieuweweg 19. Hij richt het bijbehorende

Een werk van Theophile de Bock. Geschilderd vrijwel op de stoep van zijn woning. Origineel in bezit van het Museum Veluwezoom, Kasteel Doorwerth

koetshuis in als atelier en al gauw groeit dit uit tot een centrum waar kunstenaars uit de omgeving elkaar kunnen ontmoeten. De Bock organiseert soirees in het met kaarsen verlichte atelier en trekt met zijn omvangrijke verzameling antiek ook veel kunstverzamelaars aan. De Bock is al langer bekend met deze streek. Hij verblijft hier gedurende de herstelperiode na een ernstige ziekte en op het eind van de jaren '80 is hij aan het werk vanuit de orangerie van Kasteel Doorwerth, zijn 'zomerresidentie'. Hij schildert er in de omgeving en legt het kasteel meerdere malen op het doek vast. Uiteindelijk verkiest hij als definitieve woonplaats het toen nog landelijke boerendorp Renkum boven het deftige Oosterbeek, dat door de toenemende villabouw haar aantrekkingskracht op de kunstschilders grotendeels had verloren. Mede door de komst van De Bock verplaatst de belangstelling van de jonge schilders zich naar het westelijk deel van de zuidelijke Veluwezoom. De Bock is een charismatische man, die in de periode 1895-1902 een kring van medekunstenaars om zich heen weet te verzamelen. Een aantal van hen woont al in Renkum, waaronder de in het dorp geboren en getogen Hendrikus Alexander van Ingen (1846-1920). Ook Cornelis Kuypers (1864-1932) en Xeno Münninghoff (1873-1944), die in 1897 naar Renkum komt als directeur van de Avondtekenschool, Derk Wiggers (1866-1933), Piet van Walchren (1876-1949) en Sieger Baukema (1852-1936) behoren tot deze kring. Charles Dankmeijer (1861-1923) komt in 1896 zelfs speciaal naar Renkum als hij hoort dat De Bock zich daar heeft gevestigd. Dankmeijer en ook Baukema en Münninghoff trekken er met De Bock op uit om in de open lucht te werken. Andries Verleur (1876-1953) behoort tot de leerlingen van De Bock. Genoemde kunstenaars worden allen lid van de in 1902 opgerichte Renkumse kunstvereniging Pictura Veluensis, waarvan De Bock medeoprichter is. In hetzelfde jaar vertrekt Théophile de Bock naar Haarlem. Hij overlijdt daar op 22 november 1904". Uit: http://www.museumveluwezoom.nl/ten_bockthde.html

De huidige garage, met grote ramen op de noord-oostzijde, handig voor de schilder de Bock.

Het voormalige koetshuis van villa Anna, de huidige garage, heeft een groot raam, op het noord oosten. Dit koetshuis was bij de Bock in gebruik als atelier. De Bock ontving er zijn vele vrienden en werd er enig alcohol genuttigd. Dit koetshuis kan dus gezien worden als het eerste Renkumse sociaal culturele centrum. In het koetshuis trekt De Bock met zijn grote antiekverzameling ook veel kunstverzamelaars aan. In 2018, tijdens de Open Kunst Route,

was de garage weer een cultureel centrum en was er een tentoonstelling van [Margriet Modderkolk](#). Een bewoner uit de periode voor 1984 laat ons weten dat dit raam er toen niet in zat, doch dat de muur dicht was. Een groot raam voor een schilder, dat wordt dus nu een groot vraagteken.

“Op den duur schijnt Renkum hem toch te eng te zijn geworden; trouwens, hij was er uit geschilderd en zijn kinderen werden groter en moesten andere scholen bezoeken. Zoo verhuisde hij naar Haarlem, alwaar hij de mooie villa van jonkheer v. d. Poll betrok aan de Langendijkstraat, en hij in twee groote kamers een waardig onderkomen vond voor zijn mooie verzameling antiquiteiten, oud-Delftsch en vele curiosa, met zoo groote kennis en even groote liefde bijeengebracht, waartusschen hij zich ook in zijn ziekte zoo gelukkig voelde.” Uit: *Menschen die ik gekend heb*, van N. van Harpen; 1928, Theophile de Bock.

We weten niet wie er woonde na het vertrek van De Bock in 1902. In *Het nieuws van den dag*: kleine courant van 03-02-1906 vinden we deze advertentie:

Te Huur te Renkum
een Heerenhuis met gr. Tuin,
bev. ben. 4 Kamers met Keuken,
en boven 5 Kamers met Meiden-
kamer, ruimen Zolder, met daarbij
staand Schilders-Atelier, gr. 42 M².
Te aanvaarden 1 Mei 1906. Huur-
prijs f 500. Te bevragen b. F. en
J. v. SCHERRENBURG, Renkum.

Die advertentie zal de heer Sliedrecht zijn opgevallen:

Te Renkum zal in villa „Anna” een
herstellingsoord voor rustbehoevenden en her-
stellenden geopend worden, met Dr. Haver-
korn van Rijsewijk, aldaar, als behandelend
geneesheer.

Uit: Het nieuws van den dag: kleine courant, van 08-10-1906

Ook de *Oosterbeeksche Courant* van 06-10-1906 laat weten: “Naar wij vernemen is door den heer Sliedregt, ziekenverpleger, in villa Anna een herstellingsoord voor rustbehoevenden en herstellenden geopend, met dr Haverkorn van R. als behandelend geneesheer”.

Pension aangeboden,
 »Villa Anna«, Renkum, N. weg, v.
 Herst. en Rustbeh., van af f2.00 p.
 d. Inl. Prinsengr. 397 L.

Uit Het nieuws van den dag: kleine courant 31-08-1907

Een van de eerste mannelijke patiënten was de heer Kamphuisen uit Gouda, stroopwafelbakker. Deze patiënt geneest volkomen en is dokter Haverkorn van Rijsewijk zo dankbaar dat hij nog jaren lang blikken stroopwafels aan de familie Haverkorn stuurt. In de regel werd na het vertrek van de patiënt nog contact gehouden`.

Longpatiënten.
Herstellingsoord „Renkum”
 Afdeeling Dames.
 Afdeeling Heeren. (Villa Anna).
 Verpleegkosten f 90—f 120 per
 maand p. p. (689)
Dr. K. Th. HAVERKORN v. RIJSEWIJK.

Uit Het nieuws van den dag: kleine courant 24-01-1908

De samenwerking met dr Haverkorn van Rijsewijk gaat goed. Het Herstellingsoord “Renkum” kennen we ook als Dennenrust, Hartenseweg 50 te Wageningen.

Villa Anna: Oosterbeeksche Courant 26 maart 1910: “De heer Van Sliedrecht vraagt in een ruime advertentie om steun voor zijn burens: Dorpsgenoten!

[Het levenslot van Hendrik Jan Carel Sjoerdsma en Geertuida Verhoef, wonende aan de Nieuweweg, is een van de moeilijksten. Zwaar lichamelijk lijden der vrouw en hoogst benarde levensomstandigheden. 4 april a.s. zijn zij 25 jaar getrouwd. Open uw harten en weldadigheidszin. Het huis der droefheid waar nog zo veel lijden in het vooruitzicht is”.](#)

Je kon dus gewoon straat- en straatarm zijn op de Nieuweweg.

Sjoerdsma, geboren in 1844 te Amsterdam, gestorven: 1912, Renkum. Hij was een tekenaar, schilder te Amsterdam en vertrok in 1884 naar Renkum om daar te wonen en te schilderen. Hij is getrouwd in 1885 te Renkum met Geertruida Verhoef.

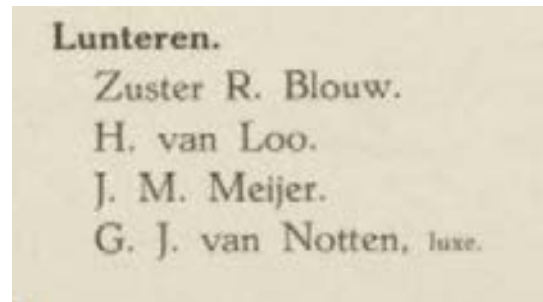
Sjoerdsma heeft kennelijk ook nog een periode aan de Weverstraat in Oosterbeek gewoond.

In 1920 (maar mogelijk eerder) wordt het sanatorium van broeder Sliedrecht opgeheven.

In 1920 verkopen de gebroeders van Scherrenburg het pand aan Rikske Blouw, een verpleegster uit Lunteren.

Mw. Blouw verkoopt het pand al snel door aan de papierfabriek van Gelder in 1921.

Gelders Archief: 845 Stukken betreffende panden in Renkum die eigendom zijn van de papierfabriek Van Gelder Zonen, 1920-1951. Onder andere aan de Hogenkampseweg, Bram Streeflandweg, Waterweg, Fluitersmaatseweg, Kloosterkampweg, Meester van Grolweg en Nieuweweg (Huize Anna).

Uit het boek van Prof. dr. H. Brugmans - Het Zilveren Getij, Koningshuis; 1926.

Als van Gelder, de papierfabriek, de villa gekocht heeft, wordt de villa gesplitst om er twee kaderleden met gezin te laten wonen.

De uitbouw aan de achterkant is gerealiseerd door van Gelder. Daar kwam voor de medische dienst een röntgenkamer

Op de beganegrond (nr 19) was van rond 1965 tot 1981, dan is het faillissement van van Gelder, een dokterspost van van Gelder gevestigd. De ambulance en brandweer gebruikten de garage. Met de verbouwing in 1986 is de dokterskamer, kleedkamers, röntgenkamer, kantoor en laboratorium met luikje naar toilet, verdwenen.

De beeltenissen in de bovenramen van nr. 21 hebben waarschijnlijk geen relatie met Theophile de Bock. Ze zijn afkomstig uit de villa van van Gelder die bij fabriek I heeft gestaan. Na de oorlog waren alle ramen van Anna vernield.

In 1986 heeft de bewoner van nr 19, toen de bovenwoning leeg kwam een verbouwing gestart. Tot dan toe was de tuin in lengterichting gesplitst. Het gehele pand is van binnen gestript en verbouwd, tevens zijn er op de begane grond enkele nieuwe "oude" elementen aangebracht. De kleur aan de buitenzijde is toen gewijzigd en de naam op de gevel is geplaatst door een lokale schilder.

van - tot	eigenaar	bewoner	functie
1883-1913	H. van Scherrenburg	Vanaf 1895: Theophile de Bock, hij verhuisd in 1902	woonhuis
idem	H. van Scherrenburg	Vanaf oktober 1906 herstellingsoord voor rustbehoevenden en herstellenden	herstellingsoord
1913-1920	F. en J. van Scherrenburg		herstellingsoord
1920-1921	R. Blouw		

1921-1982	van Gelder	voor personeel, arts, brandweer
1982-1984	meerdere	
1984-2000	een familie	woonhuis

Enkele gevonden gegevens, allen van het gereconstrueerde bevolkingsregister van de gemeente Renkum. Gezien de data zijn het personeelsleden bij van Gelder:

naam	beroep	gevestigd	vertrokken	afkomstig uit	vertrokken naar
W.L. Tameijer	ingenieur	17-7-1923		Amsterdam	
G. van Orden	dienstbode		1-7-1931		Oldenzaal
M. Jordaan	dienstbode	17-7-1923	29-4-1924	Amsterdam	Delft
W.L. Pameijer, HB: kennelijk dezelfde persoon als Tameijer. Of Pameijer van Nieuweweg 23	ingenieur		29-4-1924		Delft

Open staande vragen,

De data dat de woning gebouwd is, is strijdig met de gegevens in het BAG ([link](#)), idem de schuur en bijgebouwen links en rechts achter.

Wat is de "bijbouw" uit 1885, misschien het achterste gedeelte, onder het platte dak. Neem aan dat er eerst een garage, koetshuis was, later verbouwd naar atelier.

Monumentenwerkgroep 18 december 1986

Woonhuis Nieuweweg 19-21 te Renkum

Omschrijving

Symmetrisch herenhuis in twee woonlagen met schilddak met plet met bepleisterde gevels. Rijk versierde voorgevel met een centrale entree en met vierdelige schuiframen aan weerszijden. De kozijnen op de begane grond hebben afgeronde bovendorpels. De voordeur is niet origineel. Het bovenlicht is tweedelig. De drie overeenkomstige schuiframen op de verdieping hebben getoogde bovendorpels. De raam- en deurkozijnen in de overige gevels zijn van overeenkomstige vormgeving. De voorgevel heeft een blokindeling met lijsten onder de raampartijen, op verdiepinghoogte en in de gootfries. De gevel heeft pilastervormige hoekverzweringen, in blokform op de begane grond en meer versierend op de verdieping. In de as van de voorgevel steekt op de goot een halfronde afgedekte dakkapel. In de achtertuin steekt te rechter zijde van het huis een voormalig atelier, thans garage, met een vernieuwd dak (zadeldak). Het vroegere atelierruimte in de noordgevel is tweedelig en meet circa 3x2½ meter. Dit raam is sterk vervallen. De toegang aan de straatzijde is niet meer origineel.

Historie

Het woonhuis werd gebouwd in 1883. De eerste eigenaar was Hendrik van Scherrenburg c.s., metselaar te Renkum. In 1885 vond een bijbouw plaats. In 1896 werd bij het huis het atelier gebouwd. Tot 1913 was H. van Scherrenburg eigenaar van deze percelen. Dan volgt verkoop aan P. en J. van Scherrenburg, metselaars te Renkum. In 1920 wordt het perceel, kadastraal D-1133, verkocht aan Rikse Blouw, verpleegster te Lanteren. In 1921 wordt de Koninklijke Papierfabriek de firma van Gelder Zonen te Amsterdam eigenares, die het perceel tot 1982 in eigendom behoudt. Dan volgen diverse eigenaren en vanaf 1984 is Ingbert Herberink eigenaar van het huidige kadastrale perceel Renkum, sectie D, nr. 1273, groot 19 are en 49 centiare. De schilder Theophile de Bock heeft hier gewoond en gewerkt van +1896 tot +1901. In een aantal bovenlichten op de verdieping zijn veelal symbolische versieringen in de glas-in-loodramen aangebracht, welke naar alle waarschijnlijkheid aan deze schilder kunnen worden toegeschreven.

Bouwjaar 1883 volgens de Monumentenwerkgroep van de Gemeente Renkum

Nieuweweg 19;

In het adresboek 1943 woont er Laponder. F. C. A. zh., Nieuweweg 19.

Idem: Teepe, B., vertegenwoordiger, Nieuweweg 19

idem: Th. Werningh Cöster, kantoorbediende, Nieuweweg 19

v. Nieuweweg 20

Gebouwd rond 1927, in dat jaar was de eigenaar van de kavel waar nu 20 en 22 staan, de heer Jansen.

Het huis had rond 1967 een naam: De Kleine Dorschkamp. Deze woning wordt dan bewoond door het echtpaar H.H. Jansen en mw R. Stunnenberg. Een andere naam: Derk Jansen en hij was getrouwd met Riek Stunnenberg. Ze hadden een dochter, Katrien, die later huwde met dhr. Lubberhuizen.

Jansen was een postbode en verhuurde een kamer aan de voorkant begane grond, rond 1955 aan de lerares Juf Marjan Schimmel, later getrouwd met Scheffer. Schimmel was lerares op de Wilhelminaschool. Scheffer-Schimmel woonden later tegenover de Fabriekstraat aan de Dorpsstraat.

w. Nieuweweg 21

Hierboven wordt villa Anna beschreven met het gezamenlijke adres Nieuweweg 19 + 21.

In 1943 woont er J. Geels, machineteekenaar, Nieuweweg 21.

Copyright HGR

x. **Nieuweweg 22**

Zie ook bij nummer 20.

De naam 'Alidahove' stond aan het begin van de vorige eeuw op de gevel van Nieuweweg 23. Deze naam zal gegeven zijn door Jan van Scherrenburg, een zoon van de eerste eigenaar. Zijn vrouw heette Alida. Latere bewoners hebben de naam laten overschilderen. Ook wij waren er niet voor om de naam weer aan te brengen.

Het huis werd tussen 1878 en 1883 gebouwd door de aannemer Hendrik van Scherrenburg (1820-1913). Hij was ook de eerste bewoner. Toen het huis gereed was, bouwde hij op het perceel naast zijn huis "Villa Anna". Na het overlijden van zijn vrouw in 1890 ging hij bij zijn dochters in Ede en Oosterbeek wonen en werd het huis verhuurd.

Nieuweweg 23, ca 1906. De dame is waarschijnlijk mejuffrouw Talma, het jongetje voor het middelste raam is een broertje van Derk Jansen.

Als de huidige bewoners van het huis beschikken wij over veel informatie over de geschiedenis van het huis en over hen die er gewoond hebben.

Dat hebben we te danken aan drie eerdere bewoners en hun familie.

De eerste is "Opa Jansen". De heer Derk Jansen (1898-1987) was een geziene postbode in Renkum. Hij heeft lang op "De Kleine Dorschkamp", Nieuweweg 20, gewoond. De relatie met de aan deze kant van Wageningen gelegen "Dorschkamp" weten we niet, wel is bekend dat de familie uit Wageningen kwam. De kinderen in de buurt noemden hem Opa Jansen. Zij waren altijd welkom voor een praatje bij Opa en Oma Jansen op de bank onder de appelboom achter het huis.

Opa Jansen is opgegroeid op Nieuweweg 23. De ouders hadden de woning gehuurd van de Van Scherrenburgs. Zij hielden er een pension. Eén van de gasten/bewoners was Mejuffrouw G. Talma, die behoorde tot de staf van het sanatorium Oranje Nassau's Oord (O.N.O.). Zij was de zuster van de bekende minister A.S. Talma. Opa Jansen was een innemende

verteller, die veel zo niet alles wist over de geschiedenis van de buurt in zijn tijd. Toen wij in 1976 het huis betrokken, troffen we achter in de tuin een omgewoeld, zandig heuveltje aan. Daar zou in de oorlog een schuilkelder zijn geweest. Het was voor ons een geschikte plaats voor een groentetuin, maar zou de grond daarvoor niet te schraal zijn?

De Nieuweweg omstreeks 1910. Links Zonnewende, rechts Alidahove.

Met die vraag gingen we te rade bij Opa Jansen. Het antwoord was: "Dat gaat daar goed. Den grondslag is goed. Mijn vader ploegde er het land tot aan de Groenendaalseweg toe, waar in die tijd nog geen huizen stonden".

In 1913 werd het huis door de toenmalige eigenaren Frans en Jan van Scherrenburg vergroot en verfraaid. Er werd een zijvleugel aangebouwd met een ruime serre in stijl. Er kwamen nieuwe huurders, de familie Verleur. Op een hete zomerdag in 1995 diende zich een tweede informatiebron aan. Voor het tuinhek verscheen een bejaard echtpaar. Het is voor mensen die onbekend zijn met de verkeerssituatie in Renkum vaak niet eenvoudig om de weg te vinden. Geregeld wordt ons naar de weg gevraagd. Maar daar ging het de heer en mevrouw Van Namen-Verleur niet om. "Mijn vrouw wil de huizen, waar ze als kind heeft gewoond, graag terugzien. Zij heeft hier gewoond van 1913 tot 1919". Haar vader was de kunstschilder Andries Verleur. Hij had zich al rond 1900 in Renkum gevestigd en was een actief lid van de kunstenaarskring "Pictura Veluensis".

Andries Verleur. De Renkumse Beek (?), 1915. Part. collectie.

Toen “Alidahove” vrij kwam, zag hij kans naast zijn leermeester Theophile de Bock van “Villa Anna” te komen wonen. Mevrouw Corrie van Namen-Verleur vertelde dat ze in “Alidahove” de gelukkigste tijd van haar jeugd heeft gehad. Ze had ook mooie herinneringen aan de gezellige pastorie aan de Molenweg, waar de grootouders van moeders kant woonden. Andries Verleur was getrouwd met de dochter van de gereformeerde predikant Ds Renkema. In die tijd stond de gereformeerde kerk aan de Molenweg.

Na het binnenkomen was de eerste reactie van mevrouw Van Namen: “Het huis heeft nog helemaal dezelfde sfeer als vroeger”.

Ze vroeg waar toch de naam 'Alidahove' op de gevel gebleven was. Wij wisten niet dat het huis ooit zo geheten had. Na dit eerste bezoek is er een goede band met de Van Namens ontstaan. Corrie wist verrassend veel details over haar tijd in ons huis. De heer Van Namen (Mr. Arie van Namen, (1913 - 2000) was in de oorlog een verzetsman. Hij is één van de oprichters van “Vrij Nederland”. Er werd intensief jacht op hem gemaakt en lang wist hij uit handen van de bezetter te blijven. Uiteindelijk werd hij na verraad opgepakt en kwam hij in de beruchte gevangenis aan de Weteringschans terecht. De bevrijding in mei 1945 voorkwam op het nippertje zijn executie. In de cel doodde hij zijn tijd met een schaakspel met stukken die hij getekend had op vodjes papier. Dat schaakspel is opgenomen in de collectie van het Rijksmuseum in Amsterdam.

De kunstschilder Andries Verleur met dochter Corrie haar broer, 1915.

Toen het huis in 1919 in andere handen overging, moest het gezin Verleur verhuizen. Ze belandden met anderen, onder wie de schilder Herman Bieling, in 'Avondrust' aan de Utrechtseweg. Corrie had het er moeilijk mee, ze kwamen in een uitgewoond huis terecht na de huisvesting van Belgische vluchtelingen in de Eerste Wereldoorlog. In 1921 vertrok Verleur met zijn gezin naar Nijkerk. In 2014 werd daar een boeiende overzichtstentoonstelling van zijn werk gehouden met weinig “Renkum” en veel “Nijkerk”.

In 1920 begint de Pameijer-periode. Verschillende generaties van de familie hebben hier gewoond. Het huis werd gekocht door Dr. J.K. Pameijer, die dan 50 jaar huisarts in Tiel is geweest. Waarschijnlijk ging hij met zijn vrouw en jongste zoon Marius in Renkum wonen vanwege de goede boslucht en de nabijheid van het sanatorium O.N.O. Daar was de expertise voor de behandeling van tuberculose, waaraan Marius leed. Het heeft niet mogen baten, want al in 1923 overleed Marius, 22 jaar oud, aan de ziekte.

De derde informatiebron is het boek, dat de heer Jaap (J.H.) Pameijer schreef voor zijn kleinkinderen: "Herinneringen aan Renkum en aan mijn jonge jaren (1930-1944)". Kostelijke lectuur voor latere bewoners die van hun huis houden. Hij vertelt hoe hij als kind vanuit Den Haag zijn grootouders in Renkum bezoekt en er de vakanties doorbrengt. Zijn grootmoeder heeft veel voor hem en de familie betekend. Zij werd doof, raakte vanaf 1933 verlamd en lag in de hoekkamer naar de Nieuweweg. Er kwam nooit een klacht over haar lippen. Ondanks de beperkingen bleef zij het middelpunt van de familie. "Een oma zoals ieder kind zich wensen zou".

De heer Pameijer gunt ons tevens een prachtig inkijkje in een opgewekt familieleven. Hij vertelt hoe de kleinkinderen na aankomst op de Nieuweweg allereerst oma door het raam van haar kamer toewuiven. "Zij lag in bed naar ons uit te kijken. Binnen werden wij verwelkomd door Stientje. Dan mochten wij in Oma's kamer en gingen naast haar bed zitten. Zij was een lieve oude dame met een duidelijke en melodieuze stem, hetgeen men bij een zo lang bestaande doofheid niet verwachten zou. Zij keek mij vrolijk en vol verwachting aan. Wij spraken in haar gehoortoestel dat op een bedtafeltje voor haar stond en met een draad verbonden was met een grote zwarte oortelefoon".

De huishoudster Stientje (meijuffrouw Chr. Fredriks) nam in het familieleven een grote plaats in. Een citaat ter illustratie: "De kelder mochten wij als kinderen niet zonder meer betreden. Per verblijf verzorgde Stientje één maal een rondleiding. Men daalde enkele treden af en bevond zich in de ruime zeer koele kelder. Het rook er heerlijk en vooral schoon. Met trots toonde Stientje ons haar diverse verzamelingen: zijden spek, verse eieren, flessen wijn, gedroogde producten, maar vooral en in de eerste plaats: de weck, haar nieuwe oogst aan groente en fruit, verduurzaamd in dat onvergelijkelijke proces, dat zij hanteerde als weinig anderen. De resultaten wees zij aan met een simpel gebaar en wij zagen onafzienbare rijen weckflessen in onberispelijke staat, geëtiketteerd en gedateerd, zoals het hoort. Na het bezoek aan dit luilekkerland verheugden wij ons des te meer op de volgende maaltijd. Met deze beschrijving zien wij Stientje ten voeten uit voor ons staan: een mens die nooit zat, maar altijd bezig was. Vanuit haar opkamer, pal tegenover Oma's kamer, waakte zij 's nachts over haar". De opkamer en de kelder zijn sindsdien nagenoeg onveranderd gebleven.

Nieuweweg 23, voor renovatie, 1975.

De heer Pameijer neemt ons mee op een rondgang door de buurt. Zo vertelt hij dat in het huis, dat nu "Licht en Lucht " heet, een vriendelijke man woonde, die voor de kinderen in de buurt goochelavonden organiseerde. In het huis dat nu "De blauwe ceder" heet, woonden goede vrienden, het echtpaar Knottnerus met zoontje Gim. De heer Knottnerus was houtvester van het bosgebied grenzend aan de gemeente Renkum.

Nieuweweg 23, na renovatie, 1977.

In 1975 hebben de heer en mevrouw Horstman-Pameijer het huis aan ons verkocht. Er volgde een ingrijpende verbouwing, waarbij de architect, de heer Ir. I. Wiechers, er naar heeft gestreefd het aanzien van het huis zo veel mogelijk te behouden. De karakteristieke serre was niet meer te redden en werd vervangen door een eenvoudige aanbouw. De tuin heeft nog steeds bessenstruiken en fruitbomen en de groentebedden hebben merendeels plaats gemaakt voor vaste planten en struiken. Zou Stientje dat wel goed gevonden hebben? Met dank aan de drie informanten, die ons zo enthousiast over hun belevenissen in huis en hof hebben verteld.

Tot zover de heer Bollen. Andere informatie:

Heden overleed in den ouderdom van bijna 87 jaar onze beste Man, Vader, Behuwd- en Grootvader Dr. JAN KAREL PAMEIJER. In leven geneesheer te Tiel, Officier in de Orde van Oranje-Nassau, Eerder weduwnaar van Mevrouw J. G. J. BERLAGE. Renkum. Renkum. 10 December 1930. Nieuweweg 23

MARGARETHA PETRA JACOBA GEERTRUIDA HEIDENRIJK, weduwe van Dr. J K. PAMEIJER, OVERLIJDT in den ouderdom van 83 jaar op de Nieuweweg 23 op 18-8-1944.

Annelies Hoogmoed: Gesprek met de heer C. Boom, Voorschoten, 25 maart 1995 (De heer Boom woonde als jongen in Villa Veldheim); "In mijn tijd woonde op Nieuweweg 23 mw. Schepel -Meil met haar niet volwaardige dochter. Deze mevrouw is later in Wassenaar terecht gekomen bij de Stichting Predikanten -Weduwen en -Wezen fonds. Een voorziening voor 60 dames die een gratis flat hadden op een landgoed'.

**TE HUUR te Renkum (Gelderl.)
HEFT DUBBELE VILLA,**
zeer solied gebouwd, bevattende 5 ka-
mers, kelder, etc. etc. **Voor- en achter-
tuin. Huurprijs f 600.**
Adres: Nieuweweg 21, Renkum.

Leeuwarder courant 13-05-1924. Vermoedelijk gaat deze advertentie over de huidige Nieuweweg 23. Villa Anna is rond 1920 gesplitst in 2 woningen en 2 huisnummers.

z. Nieuweweg 24

Bouwjaar 1927.

In 1983 verkocht aan de Drielse Vastgoed B.V In 1985 weer verkocht aan de Handels- en exploitatie maatschappij in onroerende goederen “de Beuk bv” uit Veenendaal. Vanaf 1985 wordt het pand weer particulier gekocht en bewoond.

In het jaar van de bouw van de Nieuweweg 24 wordt ook de Grunsfoortseweg aangelegd. Vrijwel alle kavels links en rechts van de Grunsfoortseweg waren van van Scherrenburg, behalve Grunsfoortseweg nr 2 die was van Noppen. Jansen heeft Nieuweweg 20 en 22.

aa. Nieuweweg 25

Nieuweweg 25

Lux Vincet

De naam Lux Vincet geldt voor de twee panden Nieuweweg 25 en 27. Volgens de BAG is nummer 25 betrokken in 1905 en nummer 27 eerst in 1908. Het lijkt dat beide woningen samen gebouwd zijn. Wij zijn hier met ons kadasteronderzoek niet goed uitgekomen.

Oosterbeeksche Courant 30 december 1911

Te huur aan de Nieuweweg. Een dubbele Villa met Tuin. Elk der Villa's huurprijs f 300, -p.j. Dagelijks te zien behalve zondag. Te bevragen Lux Vincet

Verkoop villa 'Lux Vincet' (2 in een) met erf en tuin Nieuweweg groot 9 are 75 ca. Eigenaar Mej. Bödeker. OC 16-03-1912

Hernummering:

In 1929 staat er in de Naamlijst voor den interlocalen telefoondienst 1930:

Bank Associatie Corresp., Nieuwew. 21, Renkum 328

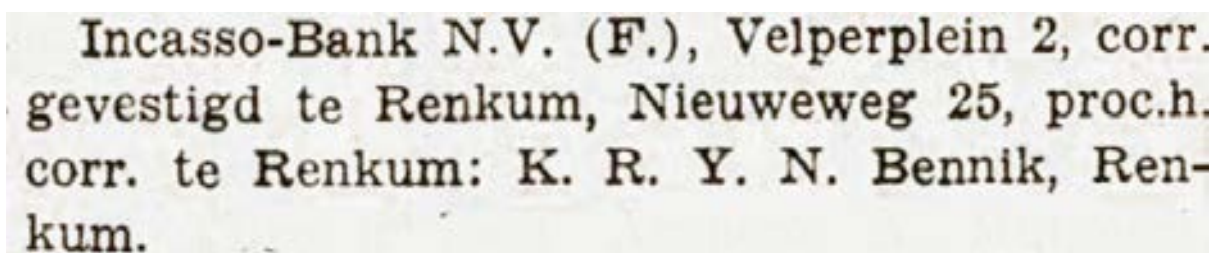
In 1926 en 27: Bennik, K.R.IJ.N., Nieuwew. 21, Renkum 328.

Het Vrije Volk: 12-06-1954

VVV in 1954, 1955

Na te kijken in het boekje 100 jaar VVV

Arnhemsche courant 15-05-1937

Verkoop villa 'Lux-Vincent' Nieuweweg 9 are 75 ca. Eigenaar Mej. Bodeker. OC 17-01-1920

Op het gemeentearchief is door mw. Tine Wijnstekers een register aangelegd van huisnamen in de gemeente Renkum gebaseerd op verkoopadvertenties. Zij kon echter al snel vaststellen dat het hier om een heel ander huis ging, nl. het dubbele huis aan de Nieuweweg in Renkum waar vroeger een klein bankkantoortje gevestigd was. Onder de naam op de gevel was indertijd een grote klok bevestigd.

Het huis Lux Vincet aan de Nieuweweg is gebouwd door en tot 1920 eigendom geweest van mej. Bödeker. Deze dame was eveneens eigenaresse van villa Eben Haëzer (ook aan de

Nieuweweg gelegen), de hofstede Suurenk (Suur-Enk) op Harten en een villa aan de Bennekomseweg.

Oosterbeeksche Courant 14 feb. 1931:

Vertrokken: M. Bennik, Nieuweweg 25, naar Den Haag.

In 1943 woont er K.R.Y.N Bennik, correspondent, Nieuweweg 25

bb. Nieuweweg 26

Naam: Koops
Voornaam: A.
Beroep: koopman
Adres: Nieuweweg 27, Renkum
Vestigings datum: 23/29-4-1930
Datum vertrek: 18/24-8-1932
Afkomstig van: Wageningen
Vertrokken naar: Utrecht ([bron](#))

In 1943 woont er mw. Van Tongeren, geb. J. Wesselink, zonder beroep, Nieuweweg 27.

De woning is in 1927 gebouwd (BAG bewoning in 1928) door dhr. Leendert Nicolaas Johannes Knottnerus (1881-1955), de rentmeester van ONO. Zoon Gim (ook wel Ivo) legde de eerste steen die nog naast de voordeur te zien is.

Knottnerus kocht de grond van Scherrenberg, een naam die vaker in dit geschrift voor komt. Scherrenberg had de grond weer gekocht van O.N.O.

Knottnerus was rentmeester op Oranje Nassau Oord van 1928 tot 1946. Knottnerus was al rentmeester in Doetichem en woonde daar op de eerst op de Loolaan. Knottnerus was gehuwd in 1919 met mw Hendrika Karelina Schrevel (1895-1977). In het gezin was er een zoon: George Ivo Marie (Gim). Zijn roepnaam bestond uit zijn voorletters. Gim werd rechter en later Raadsheer bij het Hof Arnhem. In 1927 verhuisd de familie van de Loolaan B. 121, Doetinchem, naar de Barchemscheweg B. 64, in Ruurlo. (Bron [Delpher](#))

Kerkstraat 26; J. L. N. J. Knottnerus en echte.,
rentmeester, van Wageningen, Nieuweweg 22;

Het verhuisbericht in de Arnhemsche courant van 05-11-1928. Waarschijnlijk is er een fout gemaakt. Knottnerus werd rentmeester bij O.N.O. in Wageningen. Hij kwam uit Ruurlo.

Knottnerus was rentmeester van het landgoed Oranje Nassau's Oord van 1 april 1928 tot 15 maart 1947.

Toen rentmeester L.N.V. Knottnerus in 1946 met

Leendert Knottnerus, bron LvdB

Bij inschrijving te huur voor
den tijd van zes jaren: HET
JACHTRECHT OP HET LAND-
GOED „ORANJE NASSAU'S
OORD" onder Wageningen en
Renkum, ter grootte van ±
180 Hectaren. 13
Inlichtingen en voorwaarden
bij den Rentmeester L. N. J.
KNOTTNERUS, Nieuweweg 22
te Renkum, alwaar de biljetten
moeten worden ingeleverd vóór
Zaterdag 15 Augustus 1931.

Arnhemsche courant 22-07-1931

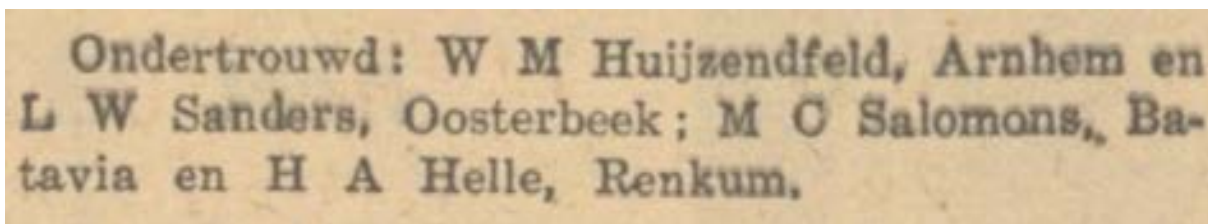
pensioen ging, werd het administratieve beheer van het landgoed overgenomen door het rentmeesterskantoor van commissaris jhr. W.H. de Beaufort in Woudenberg.

De pensioendata verschillen, ze zijn overgenomen bij [ONO](#) zelf. In 1948 komen we een L.A.J. Knottnerus (rentmeester) tegen op de Utrechtseweg 45 in Oosterbeek. Het zou om dezelfde persoon kunnen gaan.

Dankzij een initiatief van de heer Knottnerus, zijn er in 1937 opgravingen gedaan naar de restanten van het kasteel Grunsfoort. Deze werkzaamheden werden

uitgevoerd in het kader van de werkverschaffing. Deze opgraving leverde weinig inzicht in de geschiedenis van Grunsfoort. Toen het geld op was is alles weer netjesonder een zandlaag bedekt.

Na het vertrek van Knottnerus kwam de Nieuweweg 22 in handen van de familie Helle.

Ondertrouwd: W M Huijzenfeld, Arnhem en
L W Sanders, Oosterbeek; M C Salomons, Ba-
tavia en H A Helle, Renkum.

Uit de Arnhemsche courant van 30-7-1948.

Getrouwd bij volmacht:
M. C. SALOMONS
Employé K.P.M.
en
NIKE HELLE
11 September 1948
Batavia-C., Tasikmalajaweg 6
Renkum (Gld.), Nieuweweg 22.

Het dagblad : uitgave van de Nederlandsche Dagbladpers te Batavia 11-09-1948

Ook uit de krant: Op 30 September werd ons toevertrouwd DANIEL PIETER zoon van de Heer en Mevrouw M.C. SALOMONS—HELLE. Djalan Garut 30 tijdelijk K.P.M.-ziekenhuis Petamburan. Uit de Java Bode van 2-10-1950.

De familie blijft in NÓ.I. wonen, een reden voor verkoop.

Helle verkocht in 1951 de woning aan de familie W.J. (Willem Jan) Ritman, theeplanter Handels Vereniging Amsterdam en die woonden er tot 2006.

● Te koop: Laadkist 6 m3
en div. pakkisten. Alles in
zeer goede staat. Ritman,
Nieuweweg 22, Renkum.

Arnhemsche courant 18-09-1951

Een ansichtkaart uit de periode waarbij de locatie van de Nieuweweg 22, later 28 nog niet gebouwd is.

In 1910 koopt de schoonmoeder van dokter Haverkorn van Rijsewijk, mevrouw Mees - Pijnappel een stuk grond tegenover haar huis aan de overkant van de Nieuweweg. Zij laat er in 1911 een hoog vierkant huis bouwen met een plat dak. Het huis krijgt de naam 'Lucht en Licht'. Het wordt een klein sanatorium voor meisjes met tbc. Uiteraard is de geneesheer dokter Haverkorn van Rijsewijk. Eén van de bewoonsters, wellicht personeelslid, was: Wed. M. Arnold-Schmeisser, zonder beroep. Vestigingsdatum: 26-4/3-5-1921, datum vertrek: 15/22-8-1922, terug naar Duitsland.

Na Mees-Pijnappel aankoop door Van Rooijen in 1926 en de weduwe Dirkje van Rooijen verkoopt aan Charles Jaques Tielenius Kruijthoff die er op 29-12-1925. Hij komt te overlijden op 19-12-1934. Na zijn overlijden wordt de weduwe Maria Goossens gehuwd geweest met Jan Johannes de Vries de nieuwe eigenaar.

Na haar overlijden haar 2 dochters en later na het overlijden in 1982 van de zus is de oudste dochter de Vries door vererving de enige eigenaar. Zij komt te overlijden in 1998.

Annelies Hoogmoed had 8 april 1995 nog een gesprek met de heer T. van de Kaa, op Th. De Bockweg 15. Hij vertelde toen: "De fam. Van de Kaa woonde na vertrek uit Veldheim (tuinmanswoning) enige tijd in de villa Lucht en Licht. In de jaren '30 woonde daar de fam.

Kruijthoff. De tuinman heette Geurt Van de Kaa. Moeder heette Riek Stienstra en haar jongste broer Hessel (Hendrik Thomas) zat op de HBS bij een van de zonen van Boom (van villa Veldheim). Zij waren ook bevriend."

Zo zijn er vanaf 1911 drie tbc klinieken waar dokter Haverkorn van Rijsewijk dagelijks langs gaat. Dit heeft tot uiterlijk 1920 geduurd. Ca 1922 wordt Zonnewende verkocht aan Mw. Batenburg. In 1925 wordt ook villa Lucht en Licht verkocht aan Kruijthoff en dan blijft alleen het "Herstellingsoord Renkum" over.

Ansichtkaart van Lucht en Licht

**RENKUM. Penslon Marjantha,
Nieuweweg 29. Bosrijke omgev.
Kamers m. str. w. Nog vrij van
1—17 Juli en na 22 Aug.**

Het Vrije Volk: 26-06-1954

HB: Namen en data van eigenaren kloppen kennelijk nog niet. Meerdere bronnen gebruikt.

Bevolkingsregister Gemeente Renkum (reconstructie)
Arnold-Schmeisser, Wed. M. - Nieuweweg 29, Renkum
Beroep: zonder beroep
Vestigings datum: 26-4/3-5-1921
Datum vertrek: 15/22-8-1922
Afkomstig van: Duitsland
Vertrokken naar: Duitsland

Oosterbeek, 28 Maart. Op 26 Maart j.l. heeft Willemmina Jacoba Schuitemaker, oud 24 jaar hare ouderlijke woning verlaten. Zij is lijdende aan zwaarmoedigheid, zoodat vermoed wordt, dat haar een ongeluk is overkomen.
Namens hare ouders, die te Renkum (Nieuweweg 29) wonen, wordt opsporing van het meisje verzocht.

Arnhemsche Courant, 28-03-1924.

Bij vonnis der Arrondissements-Rechtbank te Arnhem van 26 Juni 1930, is WILLIE JACOB A SCHUITEMAKER, geboren te Oegstgeest den 19 Mei 1899 en wonende te Renkum, Nieuweweg 33, op eigen verzoek wegens zwakheid van vermogens gesteld onder curateele.
De Officier van Justitie te Arnhem,
VAN RIJCKEVORSEL.
Parket, den 27 Juni 1930.

Arnhemsche courant 28-06-1930, ander adres, zelfde jongedame.

ZUTPHEN.

C. J. Tielenius Kruythoff. †

Alhier is op 68-jarigen leeftijd overleden de heer C. J. Tielenius Kruythoff, oud-ontvanger directe belastingen en accijnzen.

De begrafenis zal op 22 December half twee op de Algemeene begraafplaats te Renkum geschieden.

21 DEC. 1934

Heden nam de Here na een langdurige ziekte van ons weg onze lieve en zorgzame moeder

MARIA GOOSSEN

wed. van J. J. de Vries, in de ouderdom van 66 jaren.

**B. E. DE VRIES
B. DE VRIES**

Renkum, 18 Nov. 1952
Nieuwe weg 29

De begrafenis zal plaats hebben Zaterdag 22 Nov. op de Nieuwe algemene begraafplaats te Neede. Vertrek vanaf de consistoriekamer der Ned. Herv. kerk om 2 uur.

Heden overleed te Renkum tot onze diepe droefheid onze geliefde Broeder, Zwager en Oom,

**CHARLES JACQUES
TIELENIUS KRUYTHOFF,**

Oud-Ontvanger der Directe belastingen en accijnzen, in den ouderdom van 68 jaren.

Zutphen, 19 Dec. 1934.

**E. TIELENIUS KRUYTHOFF.
E. TIELENIUS KRUYTHOFF—**
Boddaert.

**C. D. TIELENIUS
KRUYTHOFF.**

**J. O. TIELENIUS
KRUYTHOFF.**

De teraardebestelling zal plaats hebben Zaterdag a.s. op de Algem. Begraafplaats te Renkum des n.m. half twee.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Copyright HGR

In 1943 woont er de Wed. J. J. de Vries, geb. M. Goossen, Nieuweweg 29.

ff. Nieuweweg 31

Nieuweweg 31

Grunsfloort

Volgens de BAG voor het eerst betrokken in 1906.

Fruithof, J.H. - Nieuweweg 31, Renkum

Beroep: zonder beroep

Adres: Nieuweweg 31, Renkum

Datum vertrek: 30-9-1933

Vertrokken naar: Utrecht

Dossiers betreffende herstel en wederopbouw van beschadigde en vernietigde panden te Renkum, 1946-1957.

737, Nieuweweg 31, sectie D nr. 1017, Van Gelder Zonen NV.

In 1943 woont er Fruithof, P. J., boekhouder.

Stichting Obras, verhuurd kamers per maand aan kunstenaars, <http://www.obras-art.org/>

Artist Residence vanaf 2004, waarbij enkele kunstenaars er een periode kunnen wonen.

Bron: Foundation Obras Art residencies.

**IN EUROPA AANGEKOMEN OOST-
INDISCHE AMBTENAREN
MET VERLOF.**

G. van der Schuit, molenbaas op particulier verband bij het Baggerbedrijf in eigen beheer te Rambat, uitbreiding no. 4, Werkendam; J. A. Fenenga, 2e officier bij de Gouvernementsmarine, Suezkade 158, alhier; A. J. A. van Sprang, Eur. hoofdonderwijzer bij het M.U.L.O., p.a. Koninginnestraat 70, Breda.
Ir. B. Schuitemaker, landbouweconsulent te Bandjermasin, Nieuweweg 33, Renkum.

Haagsche courant 01-12-1936

Bij vonnis der Arrondissements-Rechtbank te Arnhem van 26 Juni 1930, is WILLIE JACOBA SCHUITEMAKER, geboren te Oegstgeest den 19 Mei 1899 en wonende te Renkum, Nieuweweg 33, op eigen verzoek wegens zwakheid van vermogens gesteld onder curateele.
De Officier van Justitie te Arnhem,
VAN RIJCKEVORSEL.
Parket, den 27 Juni 1930.

Arnhemsche courant 28-06-1930

In 1943 woont er J. Schuitemaker, zonder beroep, Nieuweweg 33.

De Nieuweweg werd aangelegd als verbindingsweg tussen dorp en het Landgoed Kortenburg, op instigatie van de bewoner de Graaf van Rechteren. Deze foto uit 1915 laat links achtereenvolgens de villa's Molenbeke, Kortenburg en Grunsfoort zien, allemaal namen geënt op de historie van dit deel van Renkum. Deze villa's zijn daar na 1910 gebouwd. De handkar voor de derde villa is typerend voor die tijd. De rechterzijde van de Nieuweweg is hier nog onbebouwd, later zou daar Huize "De Blauwe Ceder" verrijzen.

Pagina uit het fotoboek Renkum Heelsum uit 1985, de foto zelf is dus 70 jaar ouder.

hh. Nieuweweg 35

Nieuweweg 35

Molenbeeke

Volgens de BAG voor het eerst betrokken in 1906. Een verkopende makelaar (Blauwe Eik) geeft aan: bouwjaar 1909. In 1915 krijgt de heer A.M.G.J. Lindeman, de directeur van de gasfabriek en bewoner van de villa Molenbeke voor het eerst een telefoon. Het bijbehorende nummer is 365.

Quik, M., zonder beroep, gaat er op 6-11-1937 wonen. Hij is afkomstig uit Soest.

In 1943 woont er R. de Ridder, laboratoriumbediende, Nieuweweg 35.

Rond 1949 - 1971 woont er T. Peelen, landbouwer.

Rond 1979 woonde er de familie Homme Dijkstra en Anke Dijkstra-Hoogeveen.

De naam Molenbeke, is waarschijnlijk een verwijzing naar de watermolen die destijds ten noorden van het bruggetje en de Molenbeek lag, net ten westen van de Nieuweweg.

Het huis heeft voor 2016 een poos leeg gestaan en is tijdelijk verhuurd geweest aan Polen. Daarna weer verkocht.

Copyright HGR

ii. Bijzondere bomen aan de Nieuweweg

Bijzondere bomen langs de Nieuweweg in Renkum

Mammoetboom (Sequoiadendron giganteum)

https://www.monumentaltrees.com/nl/nld/gelderland/renkum/646_nieuweweg/

Er staat een *Quercus robur* (Inlandse eik) op de Nieuweweg voor nr. 26 die uitzonderlijk groot is.

Er staat een *Sequoiadendron giganteum* (Mamoetboom) op de Nieuweweg het terrein van nummer 25, tegen de stoep aan. Het gaat hier om een groot en vrijstaand exemplaar, beeldbepalend in de straat, een weinig voorkomende soort. Geplant door de huidige bewoner van nummer 25.

Er staat een *Fagus sylvatica* 'Atropunicea' (Rode beuk) op het terrein van de Nieuweweg 3. Een uitzonderlijk groot en beeldbepalende boom.

Er staat een *Fagus sylvatica* 'Atropunicea' (Rode beuk) op het terrein van de Nieuweweg 6. Een uitzonderlijk groot en beeldbepalende boom.

Deze ansichtkaart is uit de jaren 1950-55. De bomen staan er nog niet zo lang.

Copyright HGR

jj. Evacuatielijst gemeente Barneveld

Deze lijst betreft kennelijk alleen geëvacueerden vanaf de Nieuweweg naar de gemeente Barneveld, andere Renkummers komen ook in andere kernen van deze gemeente terecht, zoals Barneveld, Voorthuizen, Garderen, Terschuur, Stroe, Zwarteboek, De Glind, Kootwijk, Achterveld. Toeval of niet alle bewoners van de Nieuweweg die naar de gemeente Barneveld gaan, komen in Kootwijkerbroek.

naam	gehuwd met	kind.	beroep	rel.	adres herkomst	adres vestiging
Gerritsen, J.	Elden, W. v.	4	fabrieksarbeider	RK	Renkum, Nieuweweg 15	E. Borgers, Wolweg 52, Kootwijkerbroek
Harpman-Kresner, wed. A.G.A.				NH	Renkum, Nieuweweg 5	Kootwijkerweg 53, Kootwijkerbroek
Hendriks, M.E.			dienstbode	RK	Renkum, Nieuweweg 27	De Punt, Wencopperweg, Kootwijkerbroek
Nijmegen, J.H.			huishoudster	NH	Renkum, Nieuweweg 3	Kootwijkerweg 53, Kootwijkerbroek
Pauls, J.H.	Jongh, H. W. de		zonder	NH	Renkum, Nieuweweg 5	Kootwijkerweg 53, Kootwijkerbroek
Ridder, W. de	Geest, C.		ab. bediende	NH	Renkum, Nieuweweg 35	J. Hazeleger, Brinkerweg 29, Kootwijkerbroek
Tongeren-Wesselink, wed. van		1	zonder	NH	Renkum, Nieuweweg 27	Rijken, Kootwijkerbroek
Verdoorn, B.	wedn. van v.d.Wedden		werkt.k.ing.	NH	Renkum, Nieuweweg 27	Rijken, kantoorhouder PTT, Kootwijkerbroek

Copyright HGR

10. Vroeger bij en op de Nieuweweg

Tekst: Klaartje Bakker

Ik ben van geboorte een Buddingh en ben hier op de Groenendaalseweg geboren. Bakker Buddingh en die van het postkantoor waren achterneven van mijn vader. Ik heb daar maar even gewoond want mijn vader heeft toen een huis op de Kloosterkampweg laten bouwen. Later heb ik met mijn gezin ook wel een tijdje in Brabant gewoond, maar we zijn hier teruggekomen.

Toen mijn vader dat bouwplan had waren daar akkertjes en aan de rechterkant stond één dubbel huis en aan de linkerkant stonden vier dubbele huizen. Hij liet het daar bouwen en waarom? Hij zei: "Ik wil graag nog iets zien en ze gaan de weg om Renkum heen leggen". Daar hebben ze heel lang een plan voor gehad, nl. om de Kloosterkampweg zo door te trekken. Daarom is die straat zo breed en daarom is daar ook nog zo'n open stuk tegenover

Renkum 1927 plannen rondweg, Gelders Archief 12724-0003 Kaartuitsnede Renkum West. De gele baan was de destijds geplande rondweg.

de Kloosterkampweg met oude tuinen. De weg zou daar zo doorheen gaan en ergens bij de Nieuweweg uitkomen. Mijn vader zag dat wel zitten. Hij dacht: "Dan zie ik nog eens wat voorbij komen."

Verkeersdrukke

Je kon hier op de Nieuweweg vroeger niet op straat spelen want wij woonden hier gewoon op de verlenging van het fabrieksterrein tussen de ene en de andere fabriek van Van Gelder. Je had die China-kleiwagens. Die maakten de hele straat wit. En dan had je die wagens met papierrollen die van daar naar daar moesten. Dat waren van die zware wagens en ik heb drie keer gezien dat ze een rol verloren hier op straat. Eén keer kwam mijn dochtertje uit school

en zei: "Mam, hij ging zo te keer die rol op die auto, ik ben er maar achter gebleven en in de bocht vloog ie er uit." Er vloog een keer en grote auto met zulke rollen uit de bocht daar bij Knottnerus. De hele wagen viel om en die rollen kwamen daar in de tuin.

De hele dag reden ze op en neer, of met die klei of met die rollen. De taxichauffeur van de fabriek reed ook de hele dag, want de 2 fabrieken van Van Gelder & Zn. lagen wel uit elkaar, maar ze hadden elkaar wel nodig, steeds met personeel dat snel van VGZ1 naar VGZ2 moest of omgekeerd. Je kon op de VGZ-taxi wachten. Die reed voortdurend heen en weer. Dat deed Heiwegen, die was daar chauffeur. En hij moest natuurlijk steeds uitkijken voor onze kinderen. Ik heb hem wel eens een keer op staan wachten met een doos chocola om te zeggen: "Bedankt dat je zo geremd hebt." Hij zei ook: "Als jullie nou daar die struiken eens weg halen dan kan ik de kinderen beter zien aankomen." Daar maakte ook niemand zich druk over, hoor. En die Chinaklei, ... oh oh, dat was vieze boel. Dat lekte van de wagens. Dat heeft lang zo geduurd. Ik was er helemaal mee vertrouwd, maar op een gegeven moment was het afgelopen. Toen had je daar in het beekdal ook Sijnja, een bedrijf dat alles opkocht waar ijzer aan zat. Van alles, oude locomotieven en een windmolen, lag daar in het dal. Ik liet daar wel eens de hond uit. Allerlei kleinere bedrijven zijn nog een hele tijd op dat terrein blijven zitten. En nog lang stroomde het kwel- en beekwater daar tussen die rotzooi door.

Ook veel teveel wagens van Peelen en later Frenz kwamen hier langs. Toen de auto's groter en zwaarder werden moesten ineens de beukenbomen op de Nieuweweg worden omgezaagd. Die beukenbomen waren een mooi gezicht, maar de weg moest verbreed worden en dan moesten de stenen er uit. Ik was daar boos over, want de Nieuweweg veranderde zo door dat asfalt. Als je nou kijkt daar, dat is helemaal zielig. Alles werd gedaan voor die grote vrachtauto's. Dat hek bij mij liep mee met de weg, maar die bocht moest wat minder scherp worden en ze hebben die trottoirs opgehoogd. Ik heb een spijlenhek en als je dat schildert, dan moet je ook daar onder kunnen schilderen, maar dat kan nu helemaal niet meer. Dat zit daar helemaal in de grond. Ze hebben het daar beneden ook helemaal anders gemaakt. Ze zijn zelfs van plan geweest om daar een rotonde te maken. De Nieuweweg was helemaal niet berekend op die auto's. Die werden steeds groter.

Oorlogstijd

Hier tegenover zat in de oorlog een NSB-er in Zonnewende, het huis van dokter Haverkorn zijn schoonmoeder. Wij zijn hier in 1962 gekomen en toen zaten in Zonnewende mensen die hun eigen huis kwijt geraakt waren met de oorlog. Eerst zat van Amerongen er in en later Derksen. Vader en moeder en later een dochter en een zoon. Derksen was doodgraver. Hij onderhield het kerkhof en de paden hier, want de trottoirs waren onverhard.

Als kind heb ik ook nog wel de NSB-ers gezien. Toen woonden wij op de Kloosterkampweg. Op een gegeven moment kwam er een grote troep NSB-ers de Nieuweweg op gemarcheerd naar de tuin van Zonnewende. Met van die laarzen aan... Wij hadden zo'n haat! Als kind hoorde je de ouderen praten over "de Moffen" en over.... "jonge, jonge wat een vuillakken zijn dat!" Mijn oom was als gijzelaar opgepakt en oh oh oh! Die NSB-er in Zonnewende had één zoon. Die had geen vriendjes hier, hoor. Ze hebben toen daar in de tuin een soort happening gehad. Ik vind het achteraf nog altijd heel bijzonder dat ik daar als kind zo'n troep van die NSB-ers aan zag komen. Aan de Grunsfoortseweg woonde ook een NSB-er. Die had één dochter, zo oud als ik. Dat meisje moest in Arnhem op school want die kon je natuurlijk hier in Renkum niet op school doen.

Het 2e huis rechts, als je de Nieuweweg op komt uit het beekdal, is gebouwd kort na de oorlog. Het is gebouwd voor een directeur van de fabriek. Die grond daar was gewoon een zandgat. Net na de oorlog haalden mensen daar zand met zo'n kar met 2 wielen en daar een paard voor. En die lopen op een mijn daar! Ze zijn ernstig gewond geraakt. Eén was Lamers,

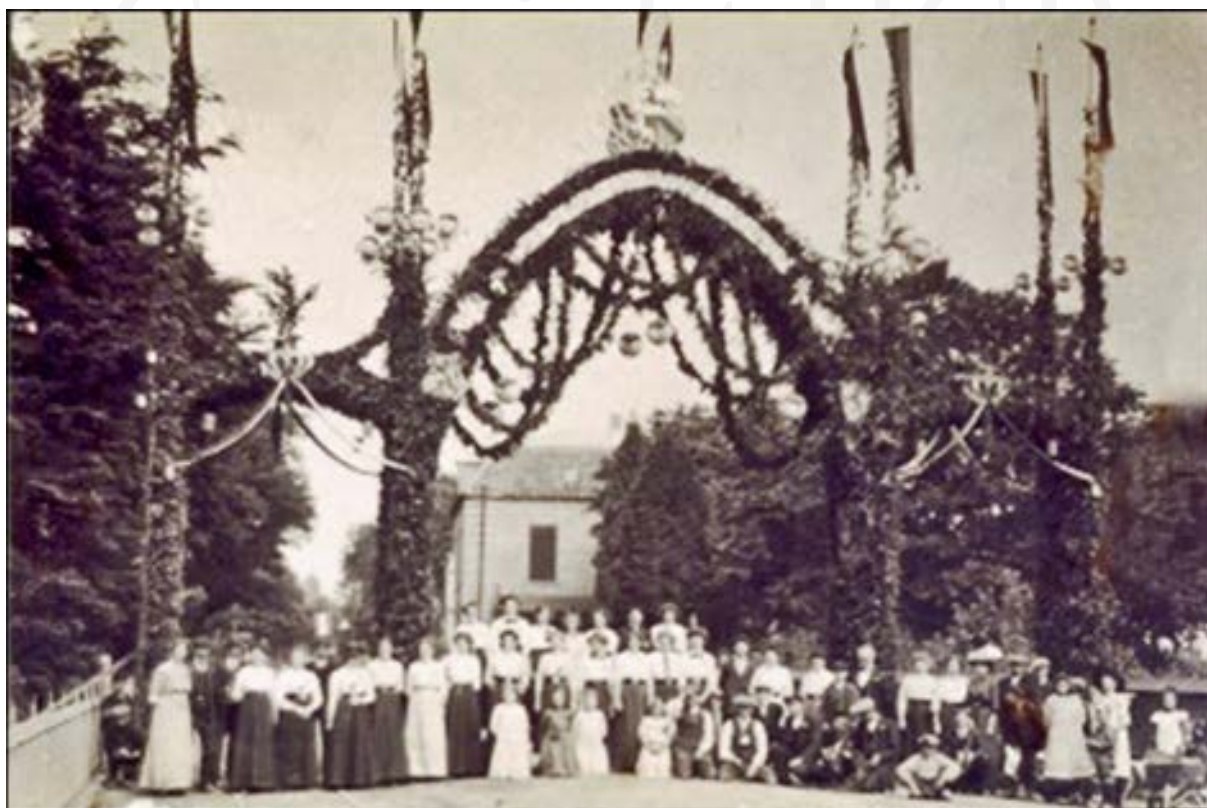
een wat oudere man van de Kloosterkampweg en de andere was van Ingen, die op de Molenweg woonde. Ze hebben het overleefd, maar ze waren zwaar gewond.

Gemeentezaal

Van toen ik kind was weet ik nog dat daar een school geweest is onderaan de Nieuweweg. In de oorlog was dat al de "Gemeentezaal". De ouderavonden van de kinderen hebben wij daar ook nog beleefd. Dat was leuk altijd. In die gymzaal daarnaast kregen wij vroeger van school uit nog les. Dat stelde niet zoveel voor, maar er was een keer een film over Dick Trom en weet je hoe dat ging? Ik stond daar zelf tussen de kinderen. Ik had mijn broertje bij me. Het zal nog in de oorlog zijn geweest, want ik was een jaar of 8 à 9. En we stonden daar voor die film van Dick Trom. Dat was heel wat, want we hadden verder niks in de oorlog. Er was daar zo'n dubbele deur en alle kinderen wilden tegelijk naar binnen. Alle kinderen hadden ook het gevoel dat je vooraan moest gaan staan. We stonden daar als een dikke kluit voor die deur en die bewoog dan ook als een prop. Niet dus.

Buren

Dirk Jansen woonde aan de Nieuweweg, op nr. 20, in dat dubbele huis. Zijn vader en moeder hebben hier naast gewoond op nr. 23. Toen was het een soort boerderij. Dirk Jansen de postbode heeft eens een ongeluk gehad met de bromfiets en toen heb ik hem nog 's avonds naar het ziekenhuis gereden. Dat was een hele goede postbode. Ik ben wel blij dat we nu die jonge vrouw van de Leeuwenstraat hebben. Die is tenminste herkenbaar. Die doet weer een beetje aan vroeger denken. Ja, Jansen was een ouderwetse man. Die was ook als tuinman bij zo'n villa aan het werk.

*Renkum Dorpsstraat Nieuweweg Jubileumboog 100 jaar Neerlands Onafhankelijkheid 1913
Collectie HGR*

Rangen en standen

Vroeger moest iedereen dicht bij het werk wonen, dus de Nieuweweg zat onder de mensen van Van Gelder. Het was de bonton van Van Gelder die hier woonde, degenen die baas waren van afdelingen, de elektra etc.. En die vrouwen gedroegen zich nogal "voornaam". Die maakten duidelijk onderscheid met "het volk". Een mevrouw zei op een gegeven moment tegen mij: "Tegen gewone mensen doe ik altijd gewoon." De Nieuweweg speelde niet met de Groenendaalseweg. Echt niet hoor, helemaal niet. In Villa Anna in het bovenhuis woonde een familie met 2 dochters en één meisje was net zo oud als ik en zat bij mij in de klas. Die vroeg een keer of ik bij haar kwam spelen. Nou dat was ik weet niet hoe ik daarmee omging, maar ik had het een beetje door zal ik maar zeggen. Want hier achter woonden een hele boel "vrouwen". Dit hier aan de Nieuweweg was allemaal "mevrouw": mevrouw a, mevrouw b enz. En dan had je er een heleboel dat was alleen maar "vrouw", op de Groenendaalseweg. Een enkeling zat er misschien tussenin die nog "juffrouw" genoemd werd. Dan moest de man toch wel ietsjes meer.... Ja, dat deden ze op het gevoel. Ik had het als kind ook over: "vrouw" c, "vrouw" d enz. en het was "juffrouw" Oosterkamp, want die hadden een bakkerij. Die stond daar op de hoek Kloosterkampweg-Groendaalseweg en is afgebrand in de oorlog. Mijn moeder was ook "juffrouw", die kwam van een andere plaats. Een "vrouw" was een beetje de armere kant van de "juffrouwen". De man was dan wat "meer". Die was dan machinebankwerker op de fabriek of elektricien en hun vrouwen waren de "juffrouwen". "Vrouw" d bijvoorbeeld viel daar niet onder want die man werkte op de steenoven. Die woonden ook zo sober. Ja, maar ja...

Ansichtkaart rond 1966.

11. Echo's van de Nieuweweg.

Tekst: Pauline van Woudenberg-Verhoef

Tijdens onze voorbereidingen de HGR tentoonstelling over de Nieuweweg tippte Els de Wit ons om contact op te nemen met Pauline Verhoef die hier vroeger als kind/tiener woonde met haar ouders, haar 2 zusjes en broertje. Hier laat Pauline enkele Echo's naklinken uit die tijd tussen 1951 en 1970.

Het huis waar wij woonden is in 1950 gebouwd. Nr. 4 is samen met nr. 2 een twee onder één kap woning. Wij zijn er in het najaar van 1951 komen wonen. Toen was ik 3 en ik weet nog dat ik 'n keer met mijn oma met de bus naar Wageningen ben geweest. Wij woonden voorheen in het "Schildershuis" op Utrechtseweg 117. Ik kon toen vanuit de bus het huis zien op de Nieuweweg en ik vertelde aan mijn oma: "Kijk, dat huis, daar komen wij te wonen." Ik ben toen ook nog een keer in dat huis wezen kijken met mijn ouders. Het was nog niet klaar. Er waren nog schilders bezig en één daarvan was een oom van mij. Die was schilder bij de Fa. Emmen, Jo Kampes.

Overburen

Renkum Nieuweweg 4 met Pauline Verhoef met HBS-bul Foto 1966 Collectie Pauline Verhoef

Schuin tegenover ons, op de hoek Nieuweweg-Dorpsstraat, waar nu die Regiobank is, in dat grote huis daar woonde het echtpaar Jansen. Zij hebben op een gegeven moment Turken in huis genomen die toen bij van Gelder kwamen werken. Er woonden er wel zes. De foto hieronder is door één van die Turken gemaakt. Ze vertelden over hun gezin en dat ze, wanneer ze genoeg verdiend hadden om een tractor te kopen, weer terug naar Turkije zouden gaan.

De tuin van Jansen was, naast groentetuin, ook bijna een dierentuin. Er liep van alles vrij rond, kippen, ganzen, kalkoenen, pauwen, konijnen en ze hadden zelfs een varken in de schuur. Achter het huis van Jansen staat nu een flat met garageboxen. Daar was vroeger de tramremise met een groot bordes met trappen. Verder op de Dorpsstraat woonden van Scherrenburg en Scheffer. Zij zaten o.a. in het bestuur van de ijsclub "Vooruit".

Nevenburen

Naast ons, op nr.6, woonde toen mevrouw van 't Hof. Zij had op een gegeven moment haar dochter in huis met 2 kinderen en op de foto op de volgende pagina zie je één van die kinderen waar we mee bij het hekje speelden. Op de achtergrond zie je dat grote huis van Jansen op de hoek. Later woonde daar de familie Timmer, van de garage in de Dorpsstraat (nu Delsink). Zij hadden 2 dochters van onze leeftijd, dus daar gingen we ook mee om. In 1974 kwam de familie De Wit op nr. 6 wonen. Ik was toen al de deur uit, maar onze kinderen gingen wel om met hun kinderen en wij als ouders ook. We hebben nog steeds veel contact.

Renkum Nieuweweg 4 met Pauline Verhoef en buurmeisje Jet van Dijk. Foto 1962 Collectie Pauline Verhoef.

Op nr. 2 woonde het echtpaar Van Wensvoort. Zij hebben het huis laten bouwen. Zij hadden een speelgoedwinkel in Vlaardingen. Hij kon ook de poppen van de meisjes in de buurt repareren. Hij werd de poppendokter genoemd. Omdat de groenteboer en melkboer met

paard en wagen reden lieten die paarden regelmatig hun keutels achter. Wensvoort schepte die van de weg om zijn groentetuin te bemesten.

Achterburen

Ik heb de villa Veldheim niet meer gezien, dat is gebombardeerd in de oorlog. Ik weet wel dat ze daar met de bouw van de woningen op de Veldheimweg zijn begonnen. Peters heeft die gebouwd. Wij liepen daar als kinderen wel door die bouw heen en werden altijd weggestuurd natuurlijk. We hebben ook veel in de tuin van Baron van Brakell, gespeeld, hier achter, want Angèle van Brakell was maar één jaartje ouder. en die woonde aan onze kant.

Renkum Nieuweweg 4 (r.) en Dorpsstraat 150 (l.) met Pauline Verhoef en zusje Gabriëlle en buurmeisje. Foto 1951 Collectie Pauline Verhoef.

Dat was één groot terrein (om de hoek aan de Dorpsstraat) achter onze tuin. Daar stond één grote villa met een grote oprijlaan. Het zou wel kunnen dat dat Soeterbeek heette want dat huis op de hoek dat heette daarna ook Soeterbeek. Aan de westelijke kant woonde de familie van Brakell. Aan onze kant woonde de familie van Dijk. Zij hadden een groothandel in glas, aardewerk en porselein. Je had er een grote ronde oprijlaan. Deze liep helemaal rond naar de villa en dan terug naar de Dorpsstraat. Ze hebben nu 3 grote woningen op dat terrein gebouwd. Ook die op de hoek. Dat hoorde er allemaal bij. Die oprit bij van Brakell liep dus rond en in het midden was grind. Dat moest de broer van Angèle elke week harken. Wij liepen er soms doorheen en dan werd hij boos. Aan beide zijden van de boog stond een dikke boom. Of dat nu die grote plataan nog is weet ik niet.

Op de 2e foto hierboven zit ik, vóór ons huis, met de oudste dochter van van Dijk, Jet. Zij is net zo oud als ik, dus wij speelden met elkaar. Toen we kleine kinderen waren speelden we op straat en in de achtertuinen. De tuinen van de Dorpsstraat liepen helemaal door tot aan de Veldheimweg. Het was daar wild begroeid met stuiken en bomen. Wij konden dus zo binnendoor naar dat bouwterrein. We konden ook wel, via de Veldheimweg, doorlopen naar het huis van Peters, van de aannemer. Tussen Baron van Brakell en Peters stond de villa van mevrouw Tutein Nolthenius. Haar tuin stond vroeger in het voorjaar helemaal vol met

crocussen. Dit huis is nu Thomashuis. In het achterste deel van die villa, erbij in, woonde de familie Krechting. Die zijn later naar de Veldheimweg gegaan. De oudste dochter van Krechting, Sonja, was ook bevriend met Angèle van Brakell. Zij zaten ook in dezelfde klas en zijn allebei naar de MMS gegaan op het Katholiek Gelders Lyceum (KGL) in Arnhem.

Andere burenen

Wij woonden ook tegenover de gemeentenzaal. Daar heb ik de uitreiking van het verkeersdiploma gehad. Er waren ook toneeluitvoeringen van de verenigingen ONA en DOS. Ik weet wel dat er jaarlijks op Hemelvaartsdag een wandeltocht van de wandelvereniging Papyrus was, met begin- en eindpunt bij de gemeentenzaal.

In de grote villa, Bosch en Heide, is een pension geweest. Eind 50-er jaren zijn daar mensen uit Indonesië opgevangen. Zij kwamen vanuit Java, uit Semarang. Toevallig woonde een broer van mijn vader in Semarang dus die kende de mensen die daar tijdelijk kwamen wonen. Dus als hij een keer over was in Nederland had hij daar contact mee. Er was een meisje van mijn leeftijd bij en dat moest ik mee naar school nemen. Ik mocht eens bij hen eten. Het was rijst met iets roods. Ik dacht dat het iets van tomatenpuree zou zijn, maar toen ik begon te eten hoorde ik dat het sambal was. Dat waren wij thuis niet gewend te eten!

De familie Rombout woonde in villa Grunsfoort. Met de dochters van Rombout en Campman en de jongens van Peelen van de wasserij en van Peters de aannemer gingen we ook wel om, want die woonden natuurlijk vlakbij. Aan het eind van de Nieuweweg, op het terrein van Oranje Nassau's Oord, lag toen ook al 's winters de ijsbaan van de ijsvereniging "Vooruit", waar wij in de winter veel gingen schaatsen. In de winter van 1963 zelfs bijna elke avond. We waren vaak met een hele groep, ook de tweeling van Teun Peelen, de boer. De familie Peelen had veel kinderen, dus die zullen in dat grote huis op nr. 35 gewoond hebben. Teun was een broer van Marinus Peelen van het transportbedrijf.

Wij woonden dus op nr. 4. Mijn vader heeft zijn hele leven bij Van Gelder gewerkt. Hij is overleden in 1979 en mijn moeder is daar in 1982 weggegaan. Op nr. 6 woonden toen Els en Jaap de Wit met hun gezin. Op nr. 8 woonde het echtpaar Werning Köster. Ook hij werkte bij Van Gelder. Wij vonden het altijd mooi om een grapje te maken over de naaam van zijn vrouw. Zij heette Versteeg Engelen, dus dat was mevrouw Werning Köster-Versteeg Engelen.

Aan de Veldheimweg hebben in de jaren 90 op nr. 2 nog 2 zusters Franciscanessen gewoond, Ludovico en en Nicoline.

Nr. 3 was dus de gemeentenzaal met op 3a de gymzaal met de bovenwoning waar Beumer woonde. Zij hadden toen ook het beheer over de gemeentenzaal. De gymzaal is vroeger bewaarschool geweest van de zusters Ursulinen. Later werd hij gebruikt door de gymnastiekvereniging "Kracht en Vriendschap". Vervolgens begon Sjabbens er met judolessen.

Nr 19 en 21 is Huize Anna. Dat was toen van Van Gelder en in gebruik als kantoor en voor de medische dienst en de bedrijfsarts. Boven woonde de familie Bos. Dat was een familie met 11 kinderen. Hij is o.a. bij de carnavalsvereniging geweest, heeft zitting gehad in het kerkbestuur en het schoolbestuur. Ook de hele Veldheimweg was van Van Gelder. De Nieuweweg en Veldheimweg waren voornamelijk bewoond door werknemers van Van Gelder.

Verkeer

Wat me ook heel sterk is bijgebleven is het transport van Van Gelder, vanaf de haven en de fabriek aan de Rijn naar de fabriek aan de Beukenlaan en omgekeerd. Al dat vervoer ging

per vrachtauto over de Nieuweweg. De lading bestond o.a. uit Chinaklei (kaolien), die vieze wittige, kledderige boel. Als ze dan de bocht te snel namen, dan viel er een flink deel af, bij ons op de weg en dat was spekglad. Ook de kolen, pakken houtstof en cellulose werden op deze manier vervoerd. De grote rollen papier werden eerst met grote vrachtauto's, van het merk Kromhout, vervoerd naar de afnemers. Later gingen er ook rollen papier naar de haven. Dat was heel veel verkeer. Het was een klinkerweg, dus dat was altijd veel geluid of misschien wel lawaai. In die tijd werd er niet geklaagd, de meeste van de aanwonenden werkten immers bij Van Gelder! Het heeft geduurd totdat de fabriek aan de Beukenlaan gesloten werd. Alleen de bus naar Ede bleef toen nog over. Het is ook heel lang een klinkerweg gebleven omdat er veel leidingen door lagen. De trottoirs waren, in ieder geval toen wij daar woonden, allemaal nog van zand. Wij konden daar knikkeren, met een echt kuiltje en landjepik spelen.

Andere Echo's

Wij kwamen ook wel bij de steenfabriek, de Kleikamp. Wij gingen dan over een paadje langs de dokterswoning. In mijn herinnering woonde daar eerst dr. Boerma, gevolgd door dr. Kool en tenslotte dr. De Graaf. Dat paadje liep recht naar het houtveld. Als je dan om dat houtveld heen ging kwam je langs arbeiderswoninkjes van de steenfabriek. We gingen soms onder het prikkeldraad door het weiland in. De koeien van boer Everts liepen daar. Everts woonde aan de Dorpsstraat, waar nu Anton Peters woont, van Everts en Weijman. Die koeien zijn een keer losgebroken en gingen toen om de villa van van Brakell heen rennen: met een rotgang rondjes lopen om dat huis heen, 's avonds laat. Mijn vader was als de dood, want hij had daar zijn auto staan. Uiteindelijk hebben ze de koeien wel kunnen vangen en weer terug gebracht. Het was wel een ravage in de tuin en mijn vaders auto was gespaard gebleven. Ja, dat was wel een belevenis!

De groenteman en de melkboer hadden toen nog paard en wagen om hun producten rond te brengen. Het paard van de melkboer stond eens bij ons voor de deur, met de neus richting Dorpsstraat. Opeens sloeg dat paard op hol en liep zich te pletter tegen de muur naast de dokterswoning! Ja, alle melk over de straat. Mevrouw Jansen, dat was echt zo'n hele potige vrouw, die ging naar de keuken een groot mes halen en ze stak dat paard in de hals, want het bloed moest er uit. Dan kun je dat vlees tenminste nog eten. En dan ben jij daarbij als kind ... Dat was wel raar.

12. Functie van de woningen.

van	tot	naam	wat	adres
aanleidingen				
1901	heden	Oranje Nassau's Oord	sanatorium	Wageningen
1904		Herstellingsoord Renkum	sanatorium Haverkorn van Rijsewijk	Hartenseweg 50
1904	1926	Boschrust	herstellingsoord voor longlijders	Harten A 244, Hartenseweg tegenwoordig Campman
gevolgen				
1906	1920	Lucht en Licht	sanatorium Haverkorn van Rijsewijk	Nieuweweg 25
1904	1922	v. Wijck-Conijn Stichting	school	Nieuweweg 5
1913	1922	v. Wijck-Conijn Stichting	school	Nieuweweg 3
	1922	v. Wijck-Conijn Stichting	school	Nieuweweg 3a
1923	193x	Bosch en Heide	kinder pension	Nieuweweg 5
1926		Blauwe Ceder	dienstwoning ONO	Nieuweweg 28
1939	1960	Bosch en Heide	pension	Nieuweweg 5
1938		D. Maters	pension	Nieuweweg 7
1900		Alidahove	pension	Nieuweweg 23
1954		Pension Marjantha	pension	Nieuweweg 25
		Zrs Franciscanessen van Denekamp (gepensioneerden)	klooster	Veldheimweg 2
1904		Zrs Franciscanessen van Denekamp	klooster	Nieuweweg 5
		Zrs Augustinessen Christenserinnen	klooster	Veldheim Nieuweweg 4
1945	1952	Zrs Franciscanessen van Denekamp	klooster	Veldheim Nieuweweg 4
1910	1920		kamer verhuur	Nieuweweg 18
1921	1986	Villa Anna	kamer verhuur	Nieuweweg 19 + 21
1945	1956	Veldheim	kamer verhuur	Veldheim Nieuweweg 4

1955			kamer verhuur	Nieuweweg 20
		Zonnewende	kamer verhuur	Nieuweweg 14
2004	heden	Artist Residence	kamer verhuur	Nieuweweg 31
1904	1922	Zonnewende	Haverkorn van Rijsewijk, Mees	Nieuweweg 14
19xx	1919	Zonnewende	P. Haverkorn van Rijsewijk, directeur Boymans van Beuningen	Nieuweweg 29
1907	1944	villa naast de pastorie, tegenwoordig parkeerplaats garage Delsink	Haverkorn van Rijsewijk	Dorpsstraat 158

aanvullingen, verbeteringen graag: hans@hansbraakhuis.nl

a. Schilders.

Er hebben op of aan de Nieuweweg meerdere schilders gewoond. Ze zijn allemaal genoemd: De Bock, Verleur en Münninghof. Gebruik ctrl-f om te zoeken in dit document.

13. Entrepreneurs.

Tegenwoordig zouden we zeggen: projectontwikkelaars.

a. Roelof Jansen

Roelof Jansen begint in 1832 met de bouw van het Huis in het Veld. In die tijd worden er al grote huizen gebouwd. De bouw van buitens en villa's neemt een vlucht na 1845 als de Rijnspoorweg tussen Utrecht en Arnhem, met een station in Wolfheze en Oosterbeek, in gebruik komt. Een zoon van Roelof bouwt later Weltevreden. Roelof Jansen komt te overlijden in 1859 en dan worden zijn omroerende goederen verkocht.

b. Koning Willem III

In 1881 wordt Huize Grunsfoort gekocht door **Koning Willem III**. En het huis Grunsfoort, voorheen Kortenburg krijgt een andere naam: Oranje Nassau Oord (ONO). De koning overlijdt en Emma werd regentes voor Wilhelmina tot 1898 als Wilhelmina wordt ingewijd als Koningin der Nederlanden. Emma maakt dan van ONO een TBC sanatorium voor het gewone volk. Het sanatorium begint na aanpassingen en verbouwingen in 1901. De Koning is niet echt te zien als een entrepreneur. Hij koopt gewoon een buiten, geschikt voor zijn echtgenote. Met een paleis om de hoek, het wordt druk in Renkum.

**VERKOOPING VAN
VASTE GOEDEREN
te Renkum.**

J. KUDK en G. HONDIUS, Notarissen te Wageningen, zullen, als lasthebbende van de erfgenamen van **ROELOF JANSEN** en na bevestigde autorisatie der Arrondissements-Regtbank te Arnhem, op Zaterdag den 27 Augustus bij openbaar veiling en 14 dagen daarna zijnde Zaterdag den 10 September daaraan volgende, telkens des avonds om 6 ure, ten huize van de Wed. MENTING, in de Herberg de Zee te Renkum, bij toelag en zonder bevel verkopen:

Eerste perceel. Een HUIS en ERF met TUIN daarachter, zoo als thans bewoond wordt en in gebruik is door den Verwer **TEN HOEVE**, aan den Straatweg in het dorp Renkum, balend eenzijdig **H. JANSEN**, anderzijds **BARON VAN BRAKEL**, kadaster Sectie D. No. 265, groot 80 ellen en gedeelte van No. 396 ter grootte zoo als kenmerklijk is aangeduid. Verhuurt tot 1 Mei 1860 voor f 60 'sjaars, en is geest te aanvaarden 1 November 1859.

Tweede perceel. Een perceel **BOUWLAND**, gelegen onder Renkum, even buiten het dorp aan den Straatweg, balend eenzijdig den Heer **VAN VOORST**, anderzijds de erven **VAN RIESSEN**, kadaster Sectie C. No. 596, groot 57 roeden 99 ellen. Dit perceel hetwelk ook zal worden gedeeld in 2 onderdeelen, zijnde de Oostelijke en Westelijke helft, is door dezelfde schoone ligging bijzonder geschikt tot het aanleggen van een aangenaam Buitenverblijf.

Te aanvaarden 1 November 1859, of zooveel later als de daarop thans staande Vruchten zullen zijn ingeoogst.

Om oader onterricht vervoege men zich ten Kantore van genoemde Notarissen, terwijl eigendoms-bewijzen en veiling-conditiën in tijds ter inzage en lezing voor een ieder zullen liggen ten Kantore van eersiggenoemden Notaris.

ZEGT HET VOORT.

Wageningse Courant 15-8-1859

c. Hendrik van Scherrenburg

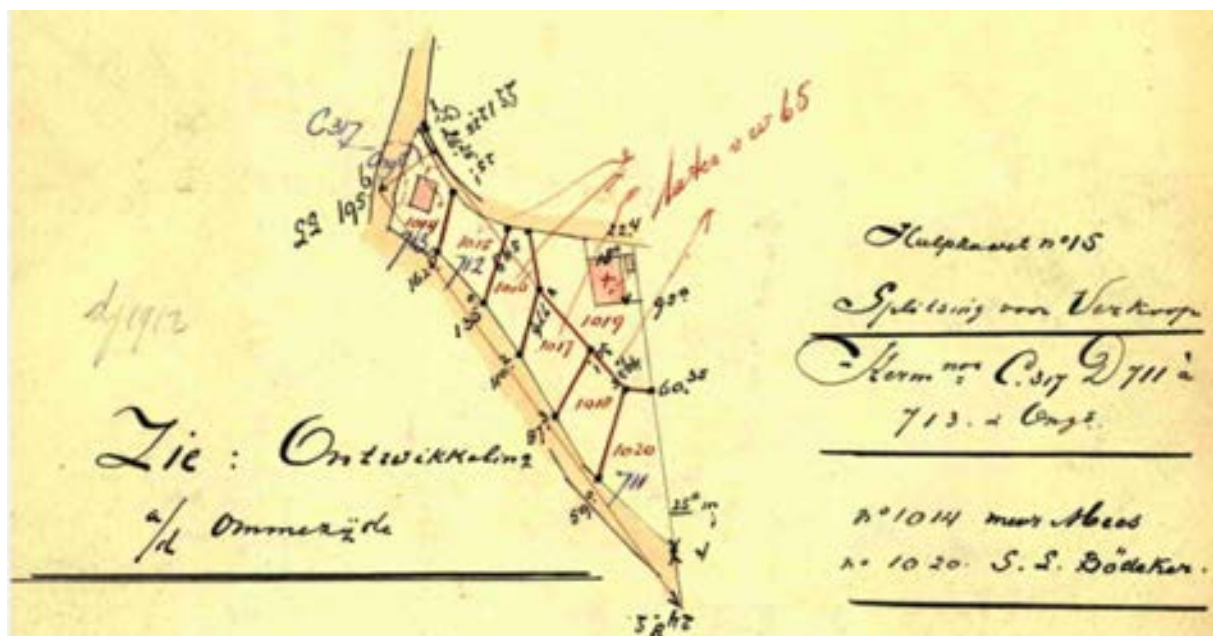
Een echte Renkumse entrepreneur - projectontwikkelaar is **Hendrik van Scherrenburg** (1820-1913). Te zien als timmerman aannemer. Vanaf 1878 gaat hij drie dubbele boerderijtjes aan de Nieuweweg bouwen, in 1881 begint Scherrenburg met de bouw Villa Anna. Ook aan het nabije Kloosterpad komen 2 dubbele boerderijtjes.

Uitsnede van een kaart dienstjaar 1888. Kavel 797 Stichting H. van Scherrenburg. Voor de huidige panden Kloosterpad 1, 2, 3 en 4 geeft de BAG aan: 1887.

Daarvoor of daarna reeds gebouwd: 15/17, 19/21 (Anna) 23/25

Nieuweweg 23: Het huis werd tussen 1878 en 1883 gebouwd door de aannemer Hendrik van Scherrenburg (1820-1913). Hij was ook de eerste bewoner. De naam 'Alidahove' stond aan het begin van de vorige eeuw op de gevel van Nieuweweg 23. Deze naam zal gegeven zijn door Jan van Scherrenburg, een zoon van de eerste eigenaar. Zijn vrouw heette Alida.

180 *Uitsnede van een kadasterkaart dienstjaar 1908. Je ziet de hoek Beukenlaan, Groenendaalseweg en Nieuweweg. Mw. Mees heeft al D 1014 (tegenwoordig Beukenlaan 1) en mej. Bödeker heeft al D 1020.*

Verkoop onr.goed. Nieuweweg. Eigenaar erven H.v.Scherrenburg. OC 30-09-1913

Huis, schuur, tuin kad. Sectie D no. 1132,1137 groot 16 are 60 ca.

Huis, schuur, tuin kad. Sectie D no. 1133,1138 groot 18 are 24 ca.

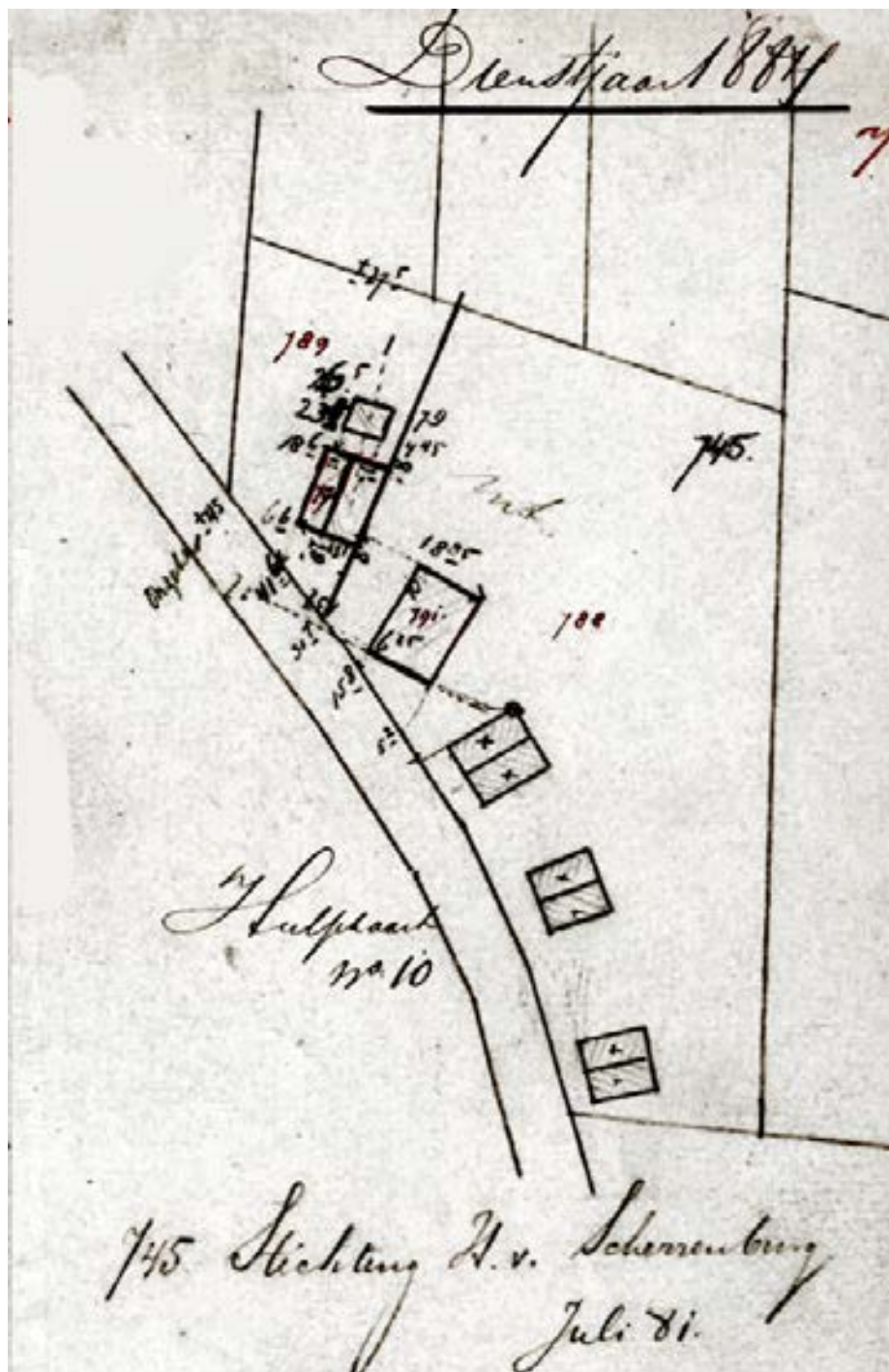
Huis (2 woningen), tuin kad. Sectie D no. 746,747,1134 groot 7 are 96 ca.

Huis (2 woningen), tuin kad. Sectie D no. 719,720,1135 groot 10 are 16 ca

Huis (2 woningen), tuin kad. Sectie D no. 721,722,1136 groot 8 are 2 ca

Verkoop woning (in 2 verhuurd) met boomgaard, bouwland en tuin tussen Kortenburgsche Allee en Groenendaalscheweg kad. Sectie D no. 710, 711 ged. groot 23 are. Eigenaar Mw. de Wed. van de Lugt-van Rennes. OC 01-12-1906

Opbrengst f 3.978,--. Eigenaar F. en J. van Scherrenburg. OC 22-12-1906. Nu nog uitzoeken of deze woning aan de Allee lag of aan de Groenendaalseweg.

Villa **Veldheim**' aan de Nieuweweg verkocht door makelaars F. en J. Scherrenburg. OC 04-02-1922

In 1927 koopt van Scherrenburg perceel D 1409, 1410 en 1413. Je hebt het dan over de westelijke 2 woningen aan de Grunsfoortseweg nr 8 en nr 6. En op 1409 staan nu Grunsfoortseweg 5, 3, 1a en 1.

d. Dr. Haverkorn van Rijsewijk en de familie Mees

Omdat er een volks-sanatorium is, krijgt dr. **Haverkorn van Rijsewijk** rond 1901 het idee om ook een particulier TBC (het Herstellingsoord Renkum, later Dennenrust) te gaan bouwen. Hij kan het geld lenen van zijn schoonmoeder, mevrouw **Mees**. Zij verstrekt het geld (de dokter heeft alles terug betaald) en zij koopt ook voor eigen rekening enkele panden. Voor 1900 wonen er al leden van de familie Mees in het Renkumse. Leuk om dat nog eens

Ansicht met twee boerderijtjes en Villa Anna, bron Andrea van Steen - Florijn.

een keer uit te zoeken, samen met alle panden waar leden van deze Rotterdamse bankiers familie gewoond hebben.

e. **Mej. Bödeker**

Ook als entrepreneur is te zien in mejuffrouw **Sophia Louisa Bödeker** (1885 - x).

Zij verkoopt in 1912 enkele Renkumse bezittingen, zoals de hofstede Suurenk op Harten, de villa Eben-Haezer, de dubbele villa Lux-Vincet en nog twee villa's in Heelsum, waaronder die op de hoek Utrechtseweg - Ottoweg. In 1920 verkoopt ze nogmaals 2 woningen aan de Nieuweweg. Van Eben-Haezer weten we dat mw Bödeker de benodigde grond koopt in 1907 van Arend Nicolaas Costerus senior en Arend Nicolaas Costerus junior (steenfabrikanten) en Anna Pijnappel, weduwe van Rudolf Mees.

1912

Bij het zoeken naar mej. Bödeker kunnen we niet bijster veel vinden. Wat we wel hebben gevonden, is dankzij de vasthoudendheid van Lies van den Broek.

Mejuffrouw Bödeker is een verpleegster geboren 1885 te Amsterdam, lid van de Gereformeerde Kerk en rond 1910 wonende in de gemeente Renkum. Ze vertrekt 1920 naar Den Haag waar zij gaat werken in het "tehuis voor onbehuisden" (alleen voor vrouwen) aan de Beijerstraat. Vandaar vertrekt zij in 1921 naar Apeldoorn en gaat werken als verpleegster in sanatorium [TBC] Beekbergen. Ze vertrekt 1923 naar Amsterdam en vanuit daar in 1927 naar de Gemeente Ede [Lunteren], woonachtig Boomakkerweg 13. In Ede verkoopt ze grond anno 1931 en waar ze waarschijnlijk ook aan het werk is als verpleegster volgens een persoonskaart. In 1933 verhuisd ze in Lunteren, adres niet leesbaar. In 1934 staat ze van uit Ede ingeschreven te Rotterdam op de Hoevestraat 7a en is daar inwonend. Daarna zijn we het spoor kwijt.

Beijerstraat 113 te Den Haag

Sophia Louisa Bödeker verkoopt al in 1912 enkele Renkumse bezittingen, zoals de hofstede Suurenk op Harten, de villa Eben-Haezer, de dubbele villa Lux-Vincet en nog twee villa's in Heelsum, waaronder die op de hoek Utrechtseweg - Ottoweg. In 1920 verkoopt ze nogmaals 2 woningen aan de Nieuweweg. Van Eben-Haezer weten we dat mw. Bödeker de benodigde grond koopt in 1907 van Arend Nicolaas Costerus senior en Arend Nicolaas Costerus junior (steenfabrikanten) en Anna Pijnappel, weduwe van Rudolf Mees.

Beijerstraat 113 te Den Haag

Om verder uit te zoeken:

van	tot	omschrijving
1885		Bödeker geboren
1907		aankoop "de Plankjes: percelen Sectie D nummers 966 en 967. Mej Bödeker woont dan in Hilversum. Verkopende partij oa: Mees.
1907		aankoop grond en later de bouw van Eben-Haezer
1908		aankoop perceel elzenhout in de Oliemolenweide
1908		verkoop twee bouwterreinen beplant met eikenhakhout. 1: Sectie C 1869, 1800 M ² groot. 2: Zelfde kavel groot 1725 M ² . Gelegen aan de Bennekomseweg. Destijds te samen ingezet voor f1.100,=
1910		verkoop bouwterreinen sectie C 2006, Ottoweg Bennekomseweg. Totaal ingezet voor f9.000,=
1912		verkoop Eben-Heazer en Luc Vincet, zie de advertentie hieronder.
1920		verkoop villa Nieuweweg D 1041, de naast gelegen villa D 1042, de laatste villa was destijds verhuurd aan de heer Koes tot 1921. De dubbele villa Lux Vincet, Landhuis aan de Ottoweg C 2068, die was verhuurd tot 1923 aan de heer Epker. Een bouwterrein aan de Ottoweg, een bouwterrein aan de Ottoweg - Grintweg. Het landhuis aan de Ottoweg is daarvoor zelf bewoond door mej. Bödeker

RENKUM-HEELSUM.

Notaris DE MEESTER, te Heteren,
zal **Dinsdag 7 Mei**, nam. 2 uur,
in *Hotel Remmerde* te Renkum, bij
toeslag verkoopen:

1. Hofstede »De Suurenk«,
op Harten te Renkum, groot 3.50.42
H.A., ingezet op f6926.—

2. Villa »Eben-Haëzers«, te
Renkum a. d. Nieuwen Weg, groot
10 A., ingezet op f5200.—

3. Dubbele Villa »Lux-Vin-
cet«, tegenover No. 2, groot 8 A.
7 cA., ingezet op f5900.—

4. Villa, te Heelsum a. d. Otto-
weg, groot 9 A. 12 cA., in huur bij den
Heer VAN EE, ingezet op f3100.—

5. Villa, aldaar, groot 8 A. 89 cA.,
in huur bij den Heer SCHAAP,
ingezet op f3150.—

Breeder bij biljetten en inlichtin-
gen ten Kantore van den Notaris,
te Heteren, en bij Mej. BÖDEKER,
Nieuwen Weg te Renkum.

*Waar woonde mej Bödeker aan de Nieuwen Weg? Waarschijnlijk woonde ze op de
hoek Ottoweg, Utrechtseweg in Heelsum. Hier komen al haar panden te koop. Bron
Het nieuws van den dag; 30-04-1912*

14. Foto's.

We hebben veel foto's gemaakt rond de Nieuweweg.

Er staan foto's uit 2017 van de woningen op de Nieuweweg op deze locatie:

<https://www.flickr.com/photos/153060773@N04/sets/72157687221674981#>

Vrijwel allemaal gemaakt op 17-10-2018 door Hans Braakhuis.

Er staan oudere foto's van straat en woningen op deze locatie:

<https://www.flickr.com/photos/153060773@N04/albums/72157690508236845>

diverse bronnen:

[Historisch Genootschap Redichem](#)

Een zoekmachine op het www

Gelders Archief.

15. Bronnen.

De Basisregistraties Adressen en Gebouwen ([BAG](#)) voor wat betreft het juiste adres en het bouwjaar. In de BAG wordt onder "bouwjaar" niet de datum van de bouw vermeld, doch de datum van eerste bewoning. Bij nieuw te bouwen woningen staat de datum van de Bouwvergunning verleend, vermeld.

[HisGIS](#), His staat voor historisch en GIS voor Geografisch Informatiesysteem. Dat is een digitaal pakket voor het verwerken van ruimtelijke informatie: kaarten op het scherm met daarachter informatie over wat er op te zien is. Het bekendste GIS is wel de Tomtom, voor het navigeren in het hier en nu. Met HisGIS kan in het verleden gereisd worden. De fundering ervan bestaat uit het gedigitaliseerde oudste kadaster (van 1832).

Bibliografie van de gemeente Renkum (Versie 2007); Deel III; G.H. Maassen en T. Wijnstekers ([bron Heemkunde](#))

Op het internet gezocht met:

[www.Delpher](#) gezocht met: "Nieuweweg prox Renkum"

[Gelders Archief](#), alles met Nieuweweg

Stichting [Heemkunde Renkum](#), gezocht met Nieuweweg

Diverse makelaars met te verkopen of verkochte woningen.

[Adresboek 1943](#)

Boeken:

E.J. Demoed: Van een groene zoom aan een vaal kleed; uit 1953; Uitgave Oosterbeek, Adremo, 1953, latere uitgaven in 1966, 1969, 1974, 1987.

De Nieuweweg staat bij Demoed vermeld op pagina: 199, 229, 234, 252, 253.

C. Burgsteijn: Waar woonden de Renkummers, gepubliceerd door Heemkunde 1990 nr 4. Hierbij is het boekje van de heer Roest overgeschreven en bewerkt, aangevuld.

Wes Beekhuizen; Hoe groen was mijn dorp.

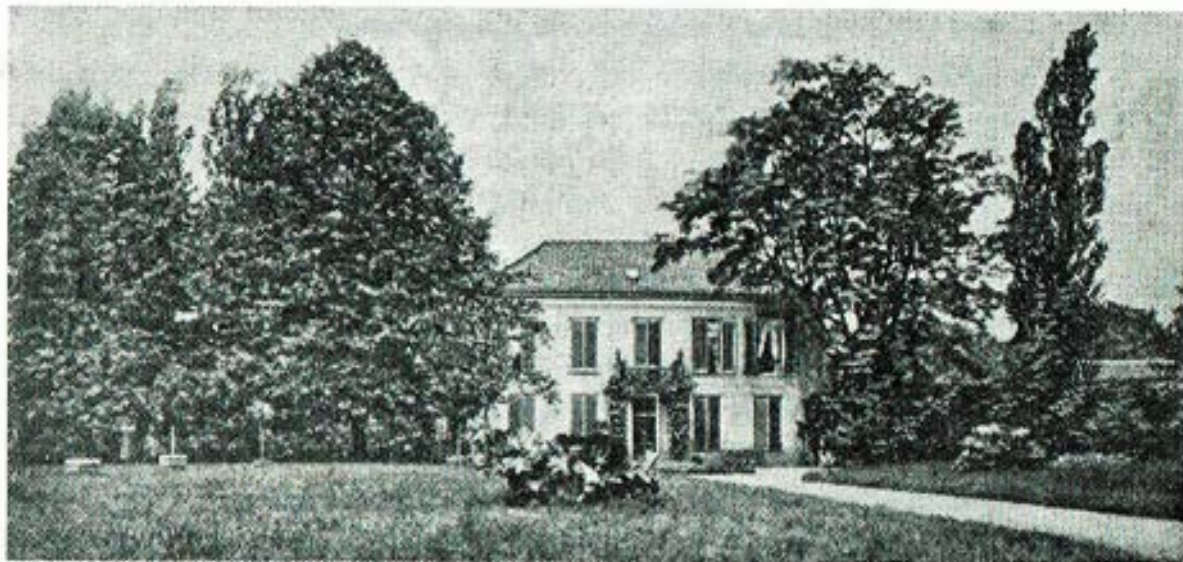
P. Richter; Renkum en Heelsum in oude ansichten; 978-90-288-2051-7

Ruud Schaafsma; Wandelen in het Renkums Beekdal, 2de druk 1997.

Overige:

Meerdere teksten en onderzoeken van HGR uit 201x voor de tentoonstelling over de bebouwing aan de Dorpsstraat in het Everwijnsgoed te Renkum. Meerdere teksten zijn geschreven door mw. T. Wijnstekers.

Het boekje van de heer Roest over de bebouwing van de Dorpsstraat. De tekst op: <http://www.heemkunderenkum.nl/dorpen/dorpsstraat-van-bokkedijk-tot-leeuwenstraat/>

Huize „Veldheim” aan de Nieuwe Weg. Een der laatste buitenplaatsen, die Renkum rijk was.

Volgens Annelies Hoogmoed de oudst bekende afbeelding van Huize Veldheim, te vinden in het boek van Wes Beekhuizen op pagina 287.

Een uitsnede van een kaart van Hemmo Bos uit 1891 (dank aan Geert Nijland). De Nieuwe Weg staat er dan al op, inclusief Soeterbeek, de villa van Van Wijck, meerdere boerderijtjes en de Villa Nuova, later Veldheim genaamd.

Van Heemkunde Renkum te Oosterbeek, waarbij het artikel van Roest, later door Burgsteijn weer opnieuw is overgeschreven, bewerkt en aangevuld is door een onbekende auteur.

Copyright HGR